

Λογοδοσία Προέδρου

από τον Πρόεδρο της ΟΕΛΜΕΚ
Ιάκωβο Ιακώβου

→ ΣΕΛ. 2

Στασιμότητα

→ ΣΕΛ. 5

ΤΟ βήμα ΤΗΣ ΟΕΛΜΕΚ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΤΕΥΧΟΣ 2 ♦ ΜΑΪΟΣ 2006 ♦ ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- Λογοδοσία του ΚΔΣ της ΟΕΛΜΕΚ στην ΠΣΓΑ από τον Πρόεδρο
→ ΣΕΛ. 2
- Διεθνείς σχέσεις της ΟΕΛΜΕΚ
→ ΣΕΛ. 4
- Πρόταση ΟΕΛΜΕΚ για την στασιμότητα
→ ΣΕΛ. 5
- Μα πού τον είδατε το ρατσισμό;
→ ΣΕΛ. 6
- Συνέντευξη με την Ελπίδα Κεραυνού
→ ΣΕΛ. 8
- Συνέδριο Πανελληνίας Ένωσης Φιλολόγων
→ ΣΕΛ. 13
- Θα ήθελα να ήμουν δάσκαλος
→ ΣΕΛ. 16
- Πρόγραμμα Λεβιάθαν
→ ΣΕΛ. 17
- Συνέντευξη με τον Martin Romer
→ ΣΕΛ. 18
- Βελτίωση συνθηκών στο διδακτικό περιβάλλον
→ ΣΕΛ. 19
- English as a heterogeneous entity and the EFL Classroom
→ ΣΕΛ. 21
- Ο ρόλος του μαθήματος της Τεχνολογίας
→ ΣΕΛ. 22
- Επιχειρηματικότητα
→ ΣΕΛ. 24
- Σχολικές εκθέσεις βιβλίου
→ ΣΕΛ. 25
- Ένα τεράστιο κενό στο μάθημα της Τέχνης
→ ΣΕΛ. 26
- Ενοποίηση Εξετάσεων
→ ΣΕΛ. 28

Από τη Σύνταξη

Αγαπητοί συνάδελφοι και αγαπτικές συναδέλφισσες,
Το νέο ΚΔΣ της ΟΕΛΜΕΚ ανέλαβε φέτος την πρωτοβουλία επανακυκλοφορίας της εφημερίδας "Το Βήμα της ΟΕΛΜΕΚ". Βασικότερος στόχος είναι η επικοινωνία, επαφή και ενημέρωση με τη βάση του κλάδου. Η εφημερίδα μας, θα αποτελεί ένα βήμα για περαιτέρω συνεργασία και διακίνηση ιδεών και απόψεων μεταξύ των συναδέλφων.

Οι εξελίξεις στον κλάδο της εκπαίδευσης, οι απαιτήσεις και οι αλλαγές της εποχής μας, μας οδηγούν καθημερινά μπροστά σε νέες καταστάσεις και καθιούμαστε να πάρουμε σημαντικές αποφάσεις.

Αισιοδοξούμε πως με τη νέα σχολική χρονιά η έκδοση της εφημερίδας θα συστηματικοποιηθεί, ώστε να καταστεί δυνατή η επικοινωνία των καθηγητών και σε διαθεματικό επίπεδο.

Στην προσπάθειά μας αυτή, σημαντική είναι και η δική σας βοήθεια και στήριξη. Είμαστε στη διάθεσή σας για ό,τι κι αν χρειαστεί και περιμένουμε με χαρά τα άρθρα σας.

Επί των επάλλξεων

ΣΤΕΡΝΟ ΑΝΤΙΟ ΣΤΟΥΣ ΣΥΝΑΔΕΛΦΟΥΣ ΠΟΥ ΧΑΣΑΜΕ ΠΡΩΡΑ

Χρόνια είχαμε να ζήσουμε ένα τόσο μαύρο καλοκαίρι! Ο άδικος χαμός τώσων ψυχών, ανάμεσά τους πέντε συνάδελφοι, έφερε στο νου μας τα τραγικά θύματα του εβδομήντα τέσσερα. Πριν καλά-καλά κλείσουν τα σχολεία, ακούσαμε για τον πρόωρο θάνατο των συναδέλφων Ανδρέα Πύρρου σε αυτοκινητιστικό δυστύχημα και Χαράλαμπο Ολύμπιο από ανακοπή καρδιάς. Ακολούθησε ο ξαφνικός θάνατος

της Ανδρούλας Αγαθαγγέλου και το απόγειο της τραγωδίας ολοκληρώθηκε με την πτώση του μοιραίου αεροπλάνου το πρωινό της Κυριακής 14 Αυγούστου με 121 θύματα. Ανάμεσά τους η Φανή Καπετάνιου Κιτρομηλίδου και η Σύλβια Μαραθεύτη Γιασουμή.

Ας είναι ελαφρύ το χώμα που τους σκεπάζει.

Γιώργος Τάκκας

Τ ΑΥΤΟΤΗΤΑ

Υπεύθυνος Έκδοσης

Ιάκωβος Ιακώβου
Πρόεδρος ΟΕΛΜΕΚ

Υπεύθυνος Σύνταξης

Γιώργος Ζήσιμος
Γ. Γραμματέας ΟΕΛΜΕΚ

Υπεύθυνη ύλης - επιμέλεια Επιτροπή εκδόσεων του Κ.Δ.Σ. της ΟΕΛΜΕΚ

Σωτήρης Χαραλάμπους
Ελευθερία Θεοδώρου
Γεωργία Κούμα
Ρένα Γιαβρή
Ιωάννης Σεργίδης
Χριστόδουλος Κατσούρης
Αντρέας Χατζηκωνσταντάς
Κωνσταντίνος Πετρίδης
Μαρία Συμεωνίδου

Γλωσσική Επιμέλεια Κειμένων

Γεωργία Κούμα
Ρένα Γιαβρή
Χριστόδουλος Κατσούρης
Φιλολογοί

Γενική Επιμέλεια Έκδοσης

Γιώργος Ζήσιμος
Ρένα Γιαβρή
Χριστόδουλος Κατσούρης

Διεύθυνση

Ιφιγενείας 86, Ακρόπολη,
Λευκωσία
Τηλ.: 22 378480, 22 379590
Φαξ: 22 379430, 22 379550
E-mail: oelmek@cytanet.com.cy

Παραγωγή

Τυπογραφείο Theopress Ltd
Τηλ. 22730404, Λευκωσία

Λογοδοσία του ΚΔΣ της ΟΕΛΜΕΚ στην ΠΣΓΑ από τον Πρόεδρο στις 2 Μαρτίου 2006

♦ **Ιάκωβος Ιακώβου**
Πρόεδρος ΟΕΛΜΕΚ

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Η μεταφορά της ημερομηνίας της ΠΣΓΑ από το Δεκέμβριο στις 2/3/06 κρίθηκε αναγκαία λόγω των προβλημάτων που δημιουργήθηκαν από την απόλυση της υπαλλήλου μας, η οποία ήταν υπεύθυνη του λογιστηρίου, και εξαιτίας της διακοπής της συνεργασίας μας με το ελεγκτικό οίκο που είχε την ευθύνη ελέγχου των λογαριασμών της Οργάνωσης.

Τα προβλήματα που είχε να αντιμετωπίσει και να χειριστεί το νέο ΚΔΣ από τις 5/7/05 που καταρτίστηκε σε σώμα μέχρι σήμερα ήταν πάρα πολλά και σημαντικά, τόσο στον οικονομικό όσο και στο συνδικαλιστικό και εκπαιδευτικό τομέα. Οι τίτλοι των κυριότερων θεμάτων που χειρίστηκε το ΚΔΣ μπορούν να συνοψιστούν στα πιο κάτω:

- Οικονομικός έλεγχος, οργάνωση των γραφείων και αλλαγή συνεργατών.
- Διάλογος για την Εκπαιδευτική Μεταρρύθμιση.
- Επέκταση του ορίου αφυπηρέτησης στο 63^ο έτος ηλικίας.
- Σχολική παραβατικότητα.
- Στελέχωση των σχολείων και υλικοτεχνική υποδομή.
- Εργασιακό καθεστώς των εκπαιδευτικών - προαγωγές.

Και πολλά άλλα επί μέρους θέματα.

Οικονομικός έλεγχος, οργάνωση γραφείων και αλλαγή συνεργατών

Στη 2η τακτική του συνεδρία το ΚΔΣ ενημερώθηκε από εκπρόσωπο του ελεγκτικού οίκου KPMG για τα ευρήματα του οικονομικού ελέγχου. Με βάση την ενημέρωση αυτή, το ΚΔΣ αποφάσισε ομόφωνα τη συνέχιση του ελέγχου, ώστε να καλυφθεί η περίοδος 1996-2003. Τη διενέργεια του ελέγχου ανέλαβε, μετά από προσφορές, ο οίκος Κυπριανίδη. Ο ίδιος οίκος ορίστηκε - και πάλι μετά από προσφορές - ως ο νέος ελεγκτικός οίκος που θα ελέγχει τους λογαριασμούς της Οργάνωσης, αλλά και θα αναλάβει την ετοιμασία συστήματος εσωτερικού ελέγχου. Με απόφαση του ΚΔΣ ανατέθηκε μετά από προσφορές στον οίκο KPMG η διαδικασία προεπιλογής μικρού αριθμού υποψηφίων για τη θέση στο λογιστήριο. Η διαδικασία ολοκληρώθηκε με την πρόσληψη μόνιμης υπαλλήλου για το λογιστήριο. Ανανεώθηκε επίσης για άλλα δυο χρόνια το συμβόλαιο της υπαλλήλου που είναι υπεύθυνη για την καθαριότητα των γραφείων της Οργάνωσης. Το ΚΔΣ αποφάσισε επίσης τον τερματισμό της συνεργασίας μας με το δικηγορικό γραφείο Παναγιώτου. Ακολούθως, μετά από προσφορές (£600) υπέγραψε συμβόλαιο συνεργασίας για ένα χρόνο με το δικηγορικό γραφείο Ευστάθιου Ευσταθίου.

Μετά από την καταγγελία της ΟΕΛΜΕΚ εναντίον της τέως υπαλλήλου του λογιστηρίου, η Αστυνομία διεξήγαγε έρευνα με τη λήψη 25 καταθέσεων. Η σχετική έρευνα της Αστυνομίας για τυχόν διάπραξη ποινικών αδικημάτων έχει συμπληρωθεί. Ο φάκελος θα σταλεί σύντομα στη Νομική Υπηρεσία, για να αποφασιστεί κατά πόσον θα ασκηθεί ποινική δίωξη εναντίον της εν λόγω υπαλλήλου.

Εκπαιδευτική Μεταρρύθμιση

Το ΚΔΣ, με βάση την απόφαση της ΠΣΓΑ της 19ης Ιανουαρίου 2005, συμμετέχει με εκπροσώπους στην Επιτροπή Δημοτικής και Μέσης, στην οποία συζητούνται κεφάλαια της Εκπαιδευτικής Μεταρρύθμισης. Τα κυριότερα κεφάλαια της Εκπαιδευτικής Μεταρρύθμισης

που αποφασίστηκαν για να συζητηθούν στα πλαίσια της επιτροπής αυτής είναι:

- Ενδοϋπηρεσιακή επιμόρφωση
- Αναδόμηση του Π.Ι. Κύπρου
- Ολοήμερο Σχολείο
- Αναδόμηση του Δημοσίου Σχολείου
- Προϋπηρεσιακή Παιδαγωγική Επιμόρφωση
- Κατάλογοι διοριστέων
- Αξιολόγηση

Από πλευράς κυβέρνησης έχουν κατατεθεί προτάσεις για τα θέματα α,β,γ, και δ. Η ΟΕΛΜΕΚ έχει δώσει τις θέσεις της πάνω στα θέματα α, β, και γ. Η ΟΕΛΜΕΚ συμμετείχε επίσης στο διάλογο για την ενοποίηση των Εισαγωγικών και Ενιαίων εξετάσεων στις Παγκύπριες εξετάσεις διασφαλίζοντας τα βασικά: δηλαδή να μην επηρεαστεί αρνητικά το εργασιακό καθεστώς των εκπαιδευτικών, να διασφαλιστεί η αξιοπιστία και η αντικειμενικότητα των εξετάσεων και να θεσμοθετηθούν κριτήρια για την επιλογή των θεματοθετών και των βαθμολογητών.

Συμμετείχαμε επίσης στο διάλογο για την υλοποίηση του θεσμού του Μουσικού Σχολείου, του Αθλητικού Σχολείου και του Ανοιχτού Σχολείου. Η προετοιμασία για την έναρξη λειτουργίας του Μουσικού Σχολείου στη Λευκωσία βρίσκεται στο τελικό στάδιο (επιλογή του διδακτικού προσωπικού). Όσον αφορά το Αθλητικό Σχολείο, φαίνεται ότι υπάρχουν προβλήματα συνεννόησης με τον ΚΟΑ, γι' αυτό και δεν προχωρεί η υλοποίησή του, ενώ οι διαδικασίες υλοποίησης του θεσμού του Ανοιχτού Σχολείου σε πιλοτική βάση βρίσκονται σε προχωρημένο στάδιο και αναμένεται η πρόσληψη δύο ατόμων από την τοπική αυτοδιοίκηση, για να λειτουργήσει σε Γυμνάσιο της Λεμεσού (εγκρίθηκε το ποσό των £130.000).

Για τη μορφή, τη δομή και το περιεχόμενο του Ολοήμερου Σχολείου στο Γυμνάσιο και Λύκειο δεν έχει ακόμη κατατεθεί από την πλευρά της κυβέρνησης οποιαδήποτε πρόταση, πλην της εισήγησης να λειτουργήσει πιλοτικά από τη νέα σχολική χρονιά στις Ζώνες Εκπαιδευτικής Προτεραιότητας (δηλαδή σε τρία Γυμνάσια). Ευελπιστούμε ότι ο διάλογος για τη διαμόρφωση του περιεχομένου και για τον καθορισμό της μορφής του Ολοήμερου Σχολείου θα ολοκληρωθεί έγκαιρα, ώστε να λειτουργήσει ο θεσμός με την έναρξη της νέας σχολικής χρονιάς.

Σύντομα αναμένεται να μας δοθεί το νέο σχέδιο αξιολόγησης, το οποίο τυγχάνει νομικής επεξεργασίας. Το ΚΔΣ, με απόφαση που πήρε αμέσως μετά τη σύστασή του σε σώμα, ανέτρεψε την απόφαση του προηγούμενου ΚΔΣ (το οποίο υπενθυμίζω ότι είχε εγκρίνει τη συμμετοχή μας στο διάλογο για το νέο σχέδιο αξιολόγησης υπό το καθεστώς του παρατηρητή). Το ΚΔΣ έκρινε ότι οποιαδήποτε εμπλοκή μας στο διάλογο θα δέσμευε έμμεσα την Οργάνωση και θα δυσκόλευε τη διαπραγματευτική μας θέση.

Το μόνο κείμενο που έχει κατατεθεί στην Επιτροπή Δημοτικής και Μέσης και δεν έχει συζητηθεί μετά την παρουσίασή του στην Επιτροπή είναι η εισήγηση Ερωτόκριτου για την αναδόμηση του Δημοσίου Σχολείου.

Επέκταση του ορίου αφυπηρέτησης

Το ΚΔΣ, αμέσως μετά τον καταρτισμό του σε σώμα, αποφάσισε όπως συνεχιστεί ο διάλογος με το Υπουργείο Οικονομικών, που είχε διακοπεί με ευθύνη του τέως Υπουργού Οικονομικών κ. Κεραυνού. Υπενθυμίζω ότι ο τέως Υπουργός Οικονομικών αρνείτο να στείλει γραπτώς τη συμφωνία στην οποία είχαμε καταλήξει. Τονίζω

επίσης ότι η συμφωνία αυτή περιλάμβανε πρόνοια για τη μείωση του ωραρίου στα 7 και στα 14 έτη υπηρεσίας. Μετά από διαβουλεύσεις και ανταλλαγή αρκετών επιστολών, τόσο με τον τώως, όσο και με τον νυν Υπουργό Οικονομικών, διευθετήθηκε συνάντηση των δύο πλευρών. Κατάληξη της συνάντησης αυτής ήταν να μας σταλεί πρόταση για την επέκταση του ορίου αφυπηρέτησης, η οποία τέθηκε ενώπιον του κλάδου, όπως είχε αποφασίσει η ΠΣΓΑ τον Ιανουάριο του 2005. Τονίζεται ότι στην πρόταση αυτή δεν περιλαμβάνονταν η πρόνοια για μείωση του ωραρίου στα 7 και στα 14 έτη υπηρεσίας. Παρ' όλες τις έντονες αντιπαράθεσεις μέσα στον κλάδο για το θέμα, η ψηφοφορία πραγματοποιήθηκε με απόλυτα δημοκρατικό τρόπο. Πιστεύω ότι το αποτέλεσμα της ψηφοφορίας μάς δεσμεύει όλους. Εδώ θα ήθελα να σημειώσω ότι το ΚΔΣ καταδίκασε τις προσπάθειες εμπλοκής παραγόντων της πολιτικής και άλλων Οργανώσεων εκτός του κλάδου των καθηγητών Μέσης, που είχαν ως στόχο να επηρεάσουν το αποτέλεσμα της ψηφοφορίας. Τούτο το γεγονός, όμως, δεν μπορεί να θέσει υπό αμφισβήτηση την απόφαση του κλάδου. Νομίζω ότι όλα ανεξαιρέτα τα μέλη της ΟΕΛΜΕΚ έδειξαν την ανάλογη ωριμότητα και, παρά τις κάποιες πικρίες για το αποτέλεσμα της ψηφοφορίας, δε φαίνεται ότι μέλη της ΟΕΛΜΕΚ με ενέργειές τους θα προσπαθήσουν να πλήξουν την ενότητα που πρέπει να επικρατήσει μεταξύ μας. Θεωρώ ότι η ενότητα του κλάδου είναι βασικό προαπαιτούμενο, ώστε να αντιμετωπίσουμε αποτελεσματικά τις προκλήσεις και επιθέσεις της εργοδοσίας, αλλά και για να είμαστε σε θέση να προωθήσουμε τις θέσεις μας στο διάλογο που διεξάγεται στα πλαίσια της Εκπαιδευτικής Μεταρρύθμισης.

Σχολική παραβατικότητα

Όπως όλοι γνωρίζετε, μέσα στον Οκτώβριο, σε διάφορες ημερομηνίες, καθηγητές/τριες υπήρξαν θύματα βίαιης συμπεριφοράς εκ μέρους μαθητών/τριών. Ως Γραμματεία σε αρχικό στάδιο, αλλά και ως ΚΔΣ, αντιδράσαμε άμεσα με ενημέρωση τόσο του Διευθυντή Μέσης Εκπαίδευσης όσο και του τότε Προέδρου της Συνομοσπονδίας Γονέων κ. Ηλία Δημητρίου. Όμως, επειδή τα κρούσματα γίνονταν όλο και πιο σοβαρά, μετά από εισήγηση του Καθηγητικού Συλλόγου σχολείου στο οποίο συνέβη ένα από τα περιστατικά βίας, η Γραμματεία έθεσε το θέμα και πάλι στο Διευθυντή Μέσης. Σε συνάντηση που είχαμε μαζί του συναποφασίσαμε να γίνει μια παιδαγωγική εκδήλωση σ' όλα τα σχολεία της Κύπρου με τη συμμετοχή μαθητών, γονιών και εκπαιδευτικών. Δέσμευσή μας ήταν τα μαθήματα που θα χάνονταν να αναπληρωθούν σε ένα δίωρο, την ημέρα που αφιερώνεται σε Μαθητικά Συνέδρια. Δυστυχώς, αμέσως μετά την ανακοίνωση της απόφασης του ΚΔΣ για την εκδήλωση, ο Υπουργός Παιδείας και Πολιτισμού, αφού κάλεσε σε σύσκεψη στελέχη του Υπουργείου, επικοινωνήσαμε τηλεφωνικά μαζί μου και ζήτησε όπως η εκδήλωση γίνει στα πλαίσια του Υπεύθυνου Τμήματος. Στην περίπτωση που η εκδήλωση δε θα γινόταν στα πλαίσια του Υπεύθυνου Τμήματος, ο Υπουργός εισηγήθηκε ή να ακυρωθεί ή να ονομαστεί στάση, για να γίνει αποκοπή μισθού. Η απάντησή μας ήταν ότι η εκδήλωση θα γίνει όπως αποφασίστηκε. Τονίσαμε επίσης πως το γεγονός ότι ο ΔΜΕ δεν ενημέρωσε τον Υπουργό, δε μας αφορά. Γι' αυτό και αποφασίσαμε να μην ονομάσουμε την εκδήλωσή μας στάση, και προειδοποιήσαμε το ΥΠΠ ότι, στην περίπτωση που γίνει αποκοπή μισθού, δε θα αναπληρώσουμε τα μαθήματα, ενώ θα καταγγελθεί το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού.

Όπως γνωρίζετε η εκδήλωση στέφθηκε με πλήρη επιτυχία με την καθολική συμμετοχή όλων των εκπαιδευτικών αλλά και με ικανοποιητική συμμετοχή εκ μέρους των Συνδέσμων Γονέων και εκπροσώπων των Μαθητικών Συμβουλίων. Αξίζει να τονιστεί ότι είναι η πρώτη φορά που τα ΜΜΕ στήριξαν τους εκπαιδευτικούς και τις θέσεις της Οργάνωσης. Για δεκαπέντε μέρες κυριαρχούσε το θέμα στην καθημερινή ειδησεογραφία των ΜΜΕ και αυτό έγινε αφορμή για να γίνουν αρκετές τηλεοπτικές αλλά και ραδιοφωνικές εκπομπές με θέμα τη σχολική παραβατικότητα. Πέραν όμως απ' αυτά, ανοίχθηκε ακόμη ένα κεφάλαιο στα πλαίσια της Εκπαιδευτι-

κής Μεταρρύθμισης με θέμα την παραβατικότητα, όπως ήταν το αίτημα της ΟΕΛΜΕΚ. Ήδη ορίστηκε ένας πρώην Διευθυντής να καταθέσει έκθεση/πρόταση πάνω στο θέμα στην Επιτροπή Δημοτικής και Μέσης.

Στεβέωση των σχολείων και υλικοτεχνική υποδομή

Αμέσως μετά την ανάληψη των καθηκόντων μας ασχοληθήκαμε με το θέμα των προαγωγών, διότι η πληροφόρηση που είχαμε και από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, αλλά και από την ΕΕΥ, ήταν ότι οι προαγωγές θα γίνονταν μέσα στον Οκτώβριο. Μετά από παρεμβάσεις προς το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού και μετά από συνάντηση που είχε η Γραμματεία με την ΕΕΥ, συναποφασίστηκε να προχωρήσει η ΕΕΥ στη διαδικασία των προαγωγών μέσα στο καλοκαίρι. Σε αντίθετη περίπτωση θα ματαιωνόταν ο διορισμός τριάντα περίπου νέων συναδέλφων. Είναι προς πίστη της ΕΕΥ ότι, με σωστό προγραμματισμό και με σεβασμό των δικαιωμάτων των εκπαιδευτικών, συμπληρώσει έγκαιρα τις προαγωγές και τις μεταθέσεις. Τα κάποια προβλήματα που εμφανίστηκαν στις αρχές Σεπτεμβρίου οφείλονταν κυρίως στο γεγονός ότι Επαρχιακοί Επιθεωρητές δεν προχώρησαν στη μείωση των μαθητών στη Γ' Λυκείου (όπως ήταν η απόφαση του Συμβουλίου Παιδείας), αλλά ερμήνευσαν την απόφαση σε μείωση των μαθητών ανά τάξη μόνο στα μαθήματα επιλογής. Ιδιαίτερα στη Λεμεσό, μετά από έντονες παραστάσεις της ΟΕΛΜΕΚ, έγινε σπασίμο τμημάτων σε αρκετά Λύκεια στα μέσα Σεπτεμβρίου, με αποτέλεσμα να παρατηρηθεί αναστάτωση. Η μείωση των μαθητών στην Α' Γυμνασίου, η οποία ανακοινώθηκε την τελευταία στιγμή, προξένησε ιδιαίτερα προβλήματα στη Λεμεσό, διότι αφορούσε σχεδόν όλα τα Γυμνάσια.

Οι μετακινήσεις έγιναν με απόλυτο σεβασμό των κανονισμών από τους Επαρχιακούς Επιθεωρητές και όσες ενστάσεις έγιναν ικανοποιήθηκαν. Πρόβλημα παρουσιάζεται στις μεταθέσεις και μετακινήσεις των μη μόνιμων καθηγητών, γι' αυτό θα πρέπει η Οργάνωση να επιδιώξει τη συμφωνία με τη ΔΜΕ κάποιων αρχών που θα διέπουν τις τοποθετήσεις τους. Μετά από γνωμάτευση της Επιτροπής Διοικήσεως συμφωνήθηκε με την ΕΕΥ όπως καταργηθεί η πίστωση μονάδων για το σύζυγο ή τη σύζυγο και γίνει τροποποίηση στην πίστωση μονάδων για τα τέκνα.

Κατά τη διάρκεια των καλοκαιρινών διακοπών επισκεφθήκαμε σχολεία στα οποία λειτουργούσαν εργοτάξια και ζητήσαμε επιτακτικά από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού να δώσει οδηγίες για τη λήψη μέτρων, ώστε να διασφαλιστεί κατά το δυνατόν η μείωση της οχληρίας και να μειωθεί στο ελάχιστο ο κίνδυνος οποιασδήποτε ατυχήματος από τα εκτελούμενα έργα στο σχολικό χώρο. Νομίζω ότι τούτο επιτεύχθηκε σε ικανοποιητικό βαθμό.

Η Γραμματεία παρακολουθούσε σε συστηματική βάση τη στελέχωση των σχολείων σε σχέση με επί μέρους συμφωνίες με το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού (περίπτωση Ηλεκτρονικών Υπολογιστών - ενισχυτικά μαθήματα). Μετά από έντονες παραστάσεις στο ΔΜΕ πετύχαμε να γίνουν σεβαστά αυτά τα οποία είχαν συμφωνηθεί και αυτά που ίσχυαν προηγουμένως. (Αναφέρουμε χαρακτηριστικά την ανατροπή απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου για κατάργηση της μείωσης των δύο διδακτικών περιόδων για την τήρηση των πρακτικών του Καθηγητικού Συλλόγου).

Κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού μέλη του ΚΔΣ επισκέφθηκαν όλα τα τμήματα της Προϋπηρεσιακής Παιδαγωγικής Κατάρτισης και συνομίλησαν με τους συναδέλφους. Φροντίσαμε να τηρηθούν όλες οι πρόνοιες του προγράμματος τόσο για τους εκπαιδευτικούς όσο και για τους εκπαιδευτές. Σχετικά με το πρόγραμμα επιμόρφωσης στους Η/Υ προχωρήσαμε σε παραστάσεις προς τη Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού με αποτέλεσμα να ληφθούν διορθωτικά μέτρα. Ωστόσο, φαίνεται από παράπονα συναδέλφων ότι πρέπει να παρθούν και άλλα μέτρα για βελτίωση του προγράμματος. Έχει ήδη οριστεί συνάντηση για συζήτηση και αξιολόγηση του όλου προγράμματος.

**Η ΟΕΛΜΕΚ
συμμετέχει
δυναμικά στο
διάλογο για την
Εκπαιδευτική
Μεταρρύθμιση**

**Με την ενότητα
ο κλάδος θα
αντιμετωπίσει τις
προκλήσεις της
εργοδοσίας**

Ενδοϋπηρεσιακή επιμόρφωση σε εργάσιμο χρόνο

Η Γραμματεία ασχολήθηκε με αρκετά άλλα θέματα που, λόγω χρονικού περιορισμού, δεν μπορώ να αναφέρω. Θα είμαι όμως στη διάθεσή σας, να απαντήσω, εάν ερωτηθώ παρ' όλο που αρκετά θέματα φαίνονται στην ενημέρωσή για τις δραστηριότητες του ΚΔΣ και της Γραμματείας που σας δόθηκε (όπως μείωση της ύλης - νέοι κανονισμοί λειτουργίας σχολείων κτλ).

Εργασιακό καθεστώς – Προαγωγές

Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού επιχειρεί συστηματικά να αφαιρέσει κεκτημένα του κλάδου ή να αλλοιώσει το εργασιακό καθεστώς με ανάθεση επιπλέον καθηκόντων στους εκπαιδευτικούς, τα οποία δεν προβλέπονται από τα σχέδια υπηρεσίας.

Η προσπάθεια αυτή άρχισε με την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στα Αρχαία και στη Φυσική. Η πρόταση του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού ήταν η επιμόρφωση να γίνεται στον ελεύθερο χρόνο των εκπαιδευτικών (απογεύματα). Η αντίδραση της Οργάνωσης ήταν άμεση, συστηματική και έντονη, με αποτέλεσμα να φτάσουμε στο σημείο λήψης δυναμικών μέτρων. Και τούτο διότι διαβλέψαμε ότι το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού προσπαθούσε να δημιουργήσει τετελεσμένα, εν όψει του γεγονότος ότι το θέμα της ενδοϋπηρεσιακής επιμόρφωσης θα συζητηθεί στα πλαίσια του διαλόγου για την Εκπαιδευτική Μεταρρύθμιση. Τελικά το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού υποχώρησε και αποδέχτηκε τη θέση της ΟΕΛΜΕΚ, ώστε η επιμόρφωση να ακολουθήσει το ίδιο μοντέλο που υιοθετήθηκε και στην επιμόρφωση στα Νέα Ελληνικά. Η ανατροπή του εργασιακού καθεστώτος επιχειρήθηκε και επιχειρείται με την ανάθεση καθηκόντων στους εκπαιδευτικούς μέσα από εγκυκλίους του ΔΜΕ, όπως: η ανάθεση καθηκόντων ερευνητών λειτουργού σε Διευθυντές, η σύσταση Συμβουλίου στα πλαίσια της νομοθεσίας για τις σχολικές εφορείες και η ανάθεση της ευθύνης για την παρακολούθηση και υλοποίηση των κανονισμών ασφαλείας. Το ΚΔΣ, με απόφασή του που κοινοποιήθηκε στα σχολεία, κάλεσε τους συναδέλφους να μην πειθαρχήσουν στις εγκυκλίους και ανακοίνωσε ότι είναι αποφασισμένο να προστατεύσει το εργασιακό καθεστώς των εκπαιδευτικών.

Ένα θέμα που απασχολεί το ΚΔΣ για αρκετούς μήνες είναι αυτό της μίας σειράς προαγωγών και μιας σειράς

αφυπηρετίσεων. Το προηγούμενο ΚΔΣ άρχισε ένα διάλογο με το ΔΜΕ πάνω στο θέμα χωρίς να υπάρξει κατάληξη. Το νέο ΚΔΣ με απόφασή του έδωσε οδηγίες στη Γραμματεία για συνέχιση του διαλόγου στη βάση των πιο κάτω σημείων:

- α) Να γίνεται μία σειρά προαγωγών.
- β) Να γίνεται μία σειρά αφυπηρετίσεων.
- γ) Να δοθούν ως αντιστάθμισμα θέσεις προαγωγής στη θέση του Β. Διευθυντή για τις απώλειες που θα έχει ο κλάδος, λόγω κυρίως των πρόωρων αφυπηρετίσεων.

Στο διάλογο παρενέβη και ο Πρόεδρος της ΕΕΥ με στόχο να διαμεσολαβήσει, ώστε να γεφυρωθούν οι διαφορές μεταξύ ΟΕΛΜΕΚ και ΥΠΠ. Δυστυχώς ο Υπουργός Παιδείας, ενώ συμφωνήθηκε να έχει κοινή συνάντηση για το θέμα αυτό με τις τρεις Οργανώσεις (ΟΕΛΜΕΚ, ΠΟΕΔ, ΟΛΤΕΚ), προχώρησε μονομερώς, λίγες ημέρες πριν από τη συνάντηση και ενώ οι ηγεσίες των τριών Οργανώσεων απουσίαζαν στο εξωτερικό, στην εφαρμογή των α και β, αγνοώντας το τρίτο σημείο. Οι τρεις Οργανώσεις αντέδρασαν αρχικά με κοινή ανακοίνωση. Δυστυχώς, στη συνέχεια, οι ηγεσίες των δύο άλλων Οργανώσεων δεν τήρησαν τα συμφωνηθέντα για κοινή συνάντηση και για από κοινού αντιμετώπιση του θέματος και προχώρησαν σε χωριστές επαφές με το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού. Για την ΟΕΛΜΕΚ το θέμα εξακολουθεί να είναι πολύ σοβαρό, γι' αυτό κάνουμε κάθε προσπάθεια για επίλυσή του, αν είναι δυνατό, χωρίς τη λήψη δυναμικών μέτρων.

Τελειώνοντας θα ήθελα να ζητήσω και πάλι την κατανοήση των Γενικών Αντιπροσώπων για την καθυστέρηση που παρατηρήθηκε στη σύγκληση της ΠΣΓΑ και που - όπως τόνισα στην αρχή - δεν ήταν σκόπιμη, αλλά ήταν αποτέλεσμα των προβλημάτων που προέκυψαν από την απόλυση της υπαλλήλου, τη διεξαγωγή του οικονομικού ελέγχου και την πραγματοποίηση της ψηφοφορίας για την επέκταση του ορίου αφυπηρετίσεως στο 63°.

Είμαι στη διάθεσή σας να δώσω εξηγήσεις και να απαντήσω και σ' άλλα θέματα που δεν αναφέρω στον απολογισμό μου, σεβόμενος το χρόνο της ΠΣΓΑ.

Διεθνείς σχέσεις της ΟΕΛΜΕΚ

♦ Γιώργος Ζήσιμος
Γεν. Γραμματέας ΟΕΛΜΕΚ

Η ΟΕΛΜΕΚ είναι ενεργό μέλος της Παγκόσμιας Οργάνωσης Εκπαιδευτικών Συνδικαλιστικών Οργανώσεων Ε.Ι. (Education International) και μέλος της Ευρωπαϊκής Συνομοσπονδίας Εκπαιδευτικών Οργανώσεων (ETUCE). Μέλη των ιδίων οργανώσεων είναι και οι υπόλοιπες Ελληνοκυπριακές οργανώσεις ΠΟΕΔ και ΟΛΤΕΚ καθώς και οι αντίστοιχες Τουρκοκυπριακές ΚΤΟΣ και ΚΤΟΕΟΣ.

Στο συνέδριο, που έλαβε χώρα στο Λουξεμβούργο τον περασμένο Δεκέμβριο, η ETUCE προχώρησε σε αξιολόγηση των δράσεων (projects) της. **Οι δράσεις αυτές είναι συνολικά πέντε και αποσκοπούν στην προώθηση των ευρύτερων στόχων της ETUCE, που στόχο έχουν την ανάδειξη εσωτερικών πολιτικών και προτάσεων που θα απευθύνονται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.**

Ευρωπαϊκός Φορέας προώθησης του eLearning στην Ευρώπη, ELFE – (European eLearning Forum for Education)

Η δράση αυτή αναφέρεται σε μια πρόταση της ETUCE που εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή το Φθινόπωρο του 2003 και αναφέρεται στη χρήση των τεχνολο-

γιών της πληροφορικής και του διαδικτύου στην εκπαίδευση. Η πρόταση ονομάστηκε ELFE.

Η δράση αυτή αποβλέπει στο να αναπτύξει τις παιδαγωγικές και κοινωνικές πτυχές της χρήσης της πληροφορικής στην εκπαίδευση και να (ενισχύσει, εμπλουτίσει) δημιουργήσει συζήτηση σε πανευρωπαϊκό επίπεδο για την καλύτερη ένταξη των νέων τεχνολογιών στην εκπαίδευση. Συγκεκριμένα αποσκοπεί στο να:

- Αναγνωρίσει και αναλύσει καλές (αποτελεσματικές) υπάρχουσες πρακτικές σε διαφορετικές χώρες.
- Μελετήσει τις δυνατότητες να υιοθετηθούν αυτές οι πρακτικές και από άλλες Ευρωπαϊκές χώρες.
- Δημιουργήσει μια ευρύτερη συζήτηση αναφορικά με το πως η ευρωπαϊκή πολιτική για τη χρήση τεχνολογιών της πληροφορικής μπορεί να αναπτυχθεί περαιτέρω.

Αναπτύσσοντας μια ποιοτική εκπαίδευση για τους ROMA, μακριά από διακρίσεις. (Developing non-discriminatory quality education for ROMA children)

Σήμερα στην Ευρώπη, πέραν των επτά εκατομμυρίων ROMA (τοιγγάνων) βρίσκονται σε δυσχερή εκπαιδευτι-

κή κατάσταση με κύριο χαρακτηριστικό τον υψηλότερο δείκτη αναλφαβητισμού. Το θέμα της εκπαίδευσης των παιδιών αυτών δυστυχώς έχει παραγνωρισθεί από πολλές κυβερνήσεις. Το Φθινόπωρο του 2003, το θέμα τέθηκε ενώπιον της ETUCE, η οποία αποφάσισε να αντιδράσει σε αυτή την πολιτική διακρίσεων και υπέβαλε πρόταση για δράση στη Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Η Επιτροπή αποδέχτηκε την πρόταση και προχώρησε στην εφαρμογή ενός προγράμματος με την ονομασία: «Developing non-discriminatory quality education for ROMA children».

Η δράση αποτελείται από δύο φάσεις: την προκαταρκτική και τη φάση εφαρμογής. Η φάση εφαρμογής που διανύουμε τώρα θα ολοκληρωθεί το Δεκέμβριο του 2006 και αποσκοπεί στα εξής:

- Να γνωστοποιήσει το θέμα αλλά και να δημιουργήσει κατάλληλους μηχανισμούς στους εκπαιδευτικούς φορείς και οργανώσεις, ώστε να προωθήσουν μια ποιοτική εκπαίδευση για τους ROMA.
- Να συνεισφέρει στην αλλαγή πολιτικών και νομοθεσίας, ώστε να είναι συμβατές με την πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά των διακρίσεων.

Οι Εκπαιδευτικές οργανώσεις συμμετέχουν στις αλλαγές στην Ευρώπη, TRACE – (Trade Unions Anticipating Change in Europe) (Οι συνδικαλιστικές ενώσεις προλαμβάνουν τις αλλαγές στην Ευρώπη)

Η δράση αυτή επικεντρώνεται σε μια κεντρική πτυχή των αλλαγών που συντελούνται σήμερα στην Ευρώπη, την πτυχή της βιομηχανικής και οικονομικής αναδόμησης που θίγει δικαιώματα των εργαζομένων, και πως και με ποιους τρόπους οι συντεχνίες μπορούν να υπερασπιστούν τα συμφέροντα της εργατικής τάξης μπροστά σε αυτή την πρόκληση. Το πρόγραμμα αυτό ονομάστηκε TRACE.

Το πρόγραμμα αυτό στοχεύει στο να βελτιώσει τη δυνατότητα των ευρωπαϊκών συνδικάτων να ανταποκρίνονται και να παρεμβαίνουν άμεσα στις αλλαγές αυτές. Το πρόγραμμα διαμορφώνεται σε συνεργασία με το συντονιστικό φορέα και των υπολοίπων εργατικών συνδικάτων στην Ε.Ε.

Κοινωνικός διάλογος στην εκπαίδευση - Social Dialogue

Η δράση αυτή, που αποτελεί ίσως την πιο σημαντική δράση της ETUCE αυτή την περίοδο, αποβλέπει στην εκπαίδευση (training) των εκπαιδευτικών οργανώσεων, στον κοινωνικό διάλογο και την διαδικασία της λισσαβώνας. Στοχεύει επίσης στη συζήτηση κατευθυντήριων γραμμών για εθνικές πολιτικές σε αυτούς τους τομείς. Τελικός στόχος είναι η εγκαθίδρυση θεματικού κοινωνικού διαλόγου για την εκπαίδευση στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Το πρόγραμμα αυτό περιλαμβάνει μια σειρά από εκπαιδευτικά σεμινάρια αλλά και έρευνες που αποσκοπούν

στη χαρτογράφηση των εκπαιδευτικών συστημάτων στην Ευρώπη, αλλά και της θέσης (status) των εκπαιδευτικών οργανώσεων και των εργοδοτών.

Πως να εμπλακούμε αποδοτικά στον κοινωνικό διάλογο. ETUI-REHS / ETUCE

Αυτή είναι και η τελευταία δράση της συνομοσπονδίας εκπαιδευτικών οργανώσεων που γίνεται σε συνεργασία με την ETUI-REHS και αποσκοπεί στο συντονισμό των προσπαθειών για καλύτερη εμπλοκή των εκπαιδευτικών οργανώσεων στη δράση του κοινωνικού διαλόγου.

Αυτή η δράση έχει τη μορφή συνεδρίου στο οποίο συμμετέχουν υψηλόβαθμα στελέχη των εκπαιδευτικών οργανώσεων με στόχο το συντονισμό των ενεργειών στο πλαίσιο του κοινωνικού διαλόγου. Αποσκοπεί επίσης στη διασαφήνιση των αναγκών για τη μελλοντική δράση της ETUCE.

Η ΟΕΛΜΕΚ συμμετέχει στις πιο πάνω δράσεις, πάντα σε συνεργασία και με τις υπόλοιπες εκπαιδευτικές οργανώσεις του τόπου, και σίγουρα έχει πολλά να επωφεληθεί αλλά και να προσφέρει μέσα από αυτή την συμμετοχή. Στην Ευρωπαϊκή Ένωση υπάρχει ένα παζλ εκπαιδευτικών συστημάτων και πρακτικών με αποτέλεσμα

Εκδήλωση διαμαρτυρίας έξω από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού για τους αδιόριστους χημικούς, Νοέμβριος 2005

αυτό που πολλές φορές ακούμε ως ευρωπαϊκή πρακτική να σημαίνει απλά ένα πολύ μικρό κομμάτι μιας πληθώρας εκπαιδευτικών μοντέλων. Η επαφή με τις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες και η γνωριμία με άλλα εκπαιδευτικά συστήματα μας βοηθά ακριβώς να σχηματίσουμε άποψη για τα εκπαιδευτικά τεκταινόμενα, αλλά και για να προλάβουμε δυσμενείς καταστάσεις πριν αυτές εφαρμοστούν σε κράτη μέλη της Ε.Ε.

ΘΕΣΕΙΣ ΤΗΣ ΟΕΛΜΕΚ

Πρόταση ΟΕΛΜΕΚ για την επιτροπή στασιμότητας

Η σχολική αποτυχία και η συνακόλουθη τις περισσότερες φορές σχολική διαρροή αποτελεί αναμφίβολα ένα από τα σοβαρότερα προβλήματα της Μέσης Δημόσιας Εκπαίδευσης, δεδομένων των αρνητικών συνεπειών τόσο για τους μαθητές όσο και για το ευρύτερο κοινωνικό σύνολο, καθώς είναι διαπιστωμένη πλέον, μεταξύ άλλων, η συσχέτιση των μαθητών που εγκαταλείπουν πρόωρα τα σχολεία με την τροφοδότηση φαινομένων κοινωνικής παθογένειας. Επιπρόσθετα, η εγκατάλειψη του σχολείου λόγω αποτυχίας, μαθησιακών ή άλλων προβλημάτων, συνεπάγεται αυτόματα διακοπή των διαδικασιών κοινωνικής ένταξης και απότομη, χωρίς προετοι-

μασία, ένταξη στις διαδικασίες παραγωγής, πρόωρα και σε συνθήκες εργασιακής εκμετάλλευσης.

Οι αιτίες της σχολικής αποτυχίας εντοπίζονται, μεταξύ άλλων, στα πιο κάτω:

1. Στον εξετασιοκεντρισμό που διέπει το Δημόσιο Σχολείο
2. Στον τεράστιο όγκο της ύλης
3. Στις μαθησιακές δυσκολίες των μαθητών και στη μη έγκαιρη διάγνωση τους
4. Στην κρίση του θεσμού της οικογένειας
5. Στα αναλυτικά προγράμματα που δεν εξυπηρετούν τα νέα κοινωνικά παιδαγωγικά δεδομένα και άλλα

6. Στην αδυναμία του εκπαιδευτικού συστήματος να ανταποκριθεί στις διαφορετικές εκπαιδευτικές ανάγκες των μαθητών
7. Στα σχολεία μαμούθ
8. Στο αρνητικό ψυχοκοινωνικό κλίμα του Σχολείου
9. Στην περιορισμένη ενασχόληση των μαθητών με θέματα πολιτιστικής, αισθητικής και αθλητικής αγωγής
10. Στην έλλειψη χώρων μελέτης, κ.ά.

Αυτό που χαρακτηρίζει το υφιστάμενο εκπαιδευτικό σύστημα, ως προς το θέμα της σχολικής διαρροής, είναι η απουσία εναλλακτικών εκπαιδευτικών επιλογών, διεξόδων και προγραμμάτων που να ανταποκρίνονται στα δεδομένα των τμημάτων μικτής ικανότητας και συνακόλουθα της αντιμετώπισης της στασιμότητας και της παρεπόμενης σχολικής διαρροής. Στην ουσία απουσιάζουν εκείνες οι εναλλακτικές εκπαιδευτικές επιλογές που να εξυπηρετούν και να καλύπτουν τις εκπαιδευτικές ανάγκες όλων των μαθητών. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα μαθητές με ειδικά, μαθησιακά ή άλλα προβλήματα να παραμένουν στάσιμοι και να επαναλαμβάνουν χωρίς καμιά διαφοροποίηση το ίδιο εκπαιδευτικό πρόγραμμα στο πλαίσιο των ίδιων αναλυτικών προγραμμάτων, στα οποία παρουσιάζουν αποδεδειγμένα αδυναμία να ανταποκριθούν.

Σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού για τη σχολική χρονιά 2004 – 2005, το συνολικό ποσοστό των ανεξεταστέων στο Γυμνάσιο ανέρχεται στο 19,31%. Αναλυτικότερα στην Α' Γυμνασίου οι ανεξεταστέοι ανέρχονται στο 16,73%, στη

Β' Γυμνασίου στο 20,58% και στη Γ' Γυμνασίου στο 20,45%. Όσον αφορά τα ποσοστά των στασιμών μαθητών αυτά είναι 1,06% για την Α' τάξη, 1,17% για τη Β' και 0,77% για τη Γ' Γυμνασίου.

Στο Λύκειο το ποσοστό ανεξεταστέων είναι μικρότερο από το Γυμνάσιο και δεν ξεπερνά το 8,76%. Το μεγαλύτερο πρόβλημα εντοπίζεται στην Α' τάξη, όπου το 14,2% των μαθητών είναι ανεξεταστέοι και 3,12% στάσιμοι. Στη Β' τάξη τα ποσοστά των ανεξεταστέων μειώνονται σε 8,6% και των στασιμών σε 0,57%, ενώ στη Γ' τάξη παρατηρείται περαιτέρω μείωση των ανεξεταστέων στο 3,3% και των στασιμών σε 0,41%.

Όταν γίνεται λόγος για τη σχολική αποτυχία, θα πρέπει να λαμβάνεται, επίσης, υπόψη η μαθητική διαρροή, που όπως προαναφέρθηκε, αποτελεί συνήθως συνέπεια της σχολικής αποτυχίας. Κατά την παρελθούσα σχολική χρονιά 221 μαθητές εγκατέλειψαν το δημόσιο σχολείο. Όπως προκύπτει από τα συγκεντρωτικά στοιχεία του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, 119 παιδιά αποχώρησαν από το Γυμνάσιο (27 από την Α' τάξη, 39 από τη Β' και 53 από τη Γ' τάξη) κατά τη διάρκεια του παρελθόντος σχολικού έτους και 102 από το Λύκειο (63 από την Α' τάξη, 18 από τη Β' και 21 από τη Γ' τάξη).

Από τα πιο πάνω είναι σαφές ότι στο πλαίσιο της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης επιβάλλεται να γίνουν συντονισμένες και μεθοδικές ενέργειες για αντιμετώπιση της σχολικής αποτυχίας, ώστε ο σχολικός χώρος να αποτελέσει πραγματικά ένα χώρο χαράς και μάθησης για το μαθητή.

«Μα πού τον είδατε το ρατσισμό;»

♦ Γιώργος Μύαρης

“Γιατί η *Πόλη του Φωτός* καίγεται και πάλι;”. Το ερώτημα ίσως φαντάζει ρητορικό. Όμως μέσα από τις φλόγες του Παρισιού και άλλων ευρωπαϊκών πόλεων, όπως και μέσα από “μικρές” εντάσεις διαφορετικής υφής και εμφάνισης στη δική μας κοινωνία (κραυγές ρατσιστικές στα γήπεδα, συνθήματα στους τοίχους των συνοικιών, αντιπαραθέσεις στα σχολικά προαύλια ή σε χώρους εκδρομών κ.ά) κάνει αισθητή την παρουσία του ο δήθεν ανύπαρκτος κίνδυνος – έτσι μας διαβεβαίωναν χρόνια τώρα αρμόδιοι και αναρμόδιοι – του ρατσισμού και του κοινωνικού αποκλεισμού.

Γράφω συνοπτικά με κίνδυνο σχηματοποίησης, ωστόσο δε γίνεται να αφήσω ασχολίαστο το γεγονός ότι εύκολα μπορεί κάποιος να επισημάνει στο δημόσιο λόγο πολιτικών, διανοουμένων, εκπαιδευτικών κ.ά. που ζουν στην ελεύθερη Κύπρο την αντίφαση (που δεν είναι μόνο αντίφαση λογικής, αλλά και στάσης ζωής!): Από τη μια δικαιολογημένα καταγγέλλεται η “εθνική εκκαθάριση που επέβαλε ο τουρκικός κατοχικός στρατός μετά την εισβολή στην Κύπρο το '74, για πρώτη φορά στα μετά το Β' Π.Π. χρόνια σε ευρωπαϊκό έδαφος”. Από την άλλη, συστηματικά αρνείται στην καθημερινή ζωή, την εκπαιδευτική πράξη, την πολιτική συζήτηση, τη θρησκευτική κουλτούρα, το πολυπολιτισμικό πρόσωπο της Κύπρου, που έχει διαμορφωθεί ιστορικά στο πέρασμα των αιώνων. Γι' αυτό και συχνή είναι η γενικόλογη αναφορά

στον “Άλλο”· πράγμα που κατεχοχόν κάνουν όσοι δήθεν αναλύουν το περί ρατσισμού πρόβλημα στην κοινωνία μας, αρνούμενοι ότι υφίσταται ρατσιστικές διακρίσεις ο ελληνοποντιακός και ο ασιατικός μεταναστευτικός εργατικός πληθυσμός· οι ίδιοι συγχρόνως αρνούνται να αναφερθούν έστω και ονομαστικά στους κατεχοχόν “Άλλους” της κυπριακής διχοτομημένης κοινωνίας, δηλαδή τους Τουρκοκύπριους. Ανάλογα σκέφτονται και ενεργούν και οι ...“από ‘κει”· μια προσεκτική ματιά τουλάχιστον στα ρεπορτάζ της δικαιοδικής εκπομπής “Εμείς” του Ρ.Ι.Κ. μπορεί να δείξει τις διαστάσεις του προβλήματος ανάμεσα και στους Τ/Κ. Ενώ θύματα τέτοιων διακρίσεων συχνά πυκνά συναντιούνται και ανάμεσα στα φτωχά λαϊκά στρώματα των Ελληνοκυπρίων του αστικού και του αγροτικού πληθυσμού, παρά τις πολλές αναλύσεις και ερμηνείες που επιχειρούνται, συχνά με πομπώδη τρόπο, στο φαινόμενο αυτό.

Εκπαιδευτικοί και γονείς βλέπουν και ανησυχούν για τις λιγοστές ενέργειες ανόσχεσης ή και για το στρουθοκαμηλισμό πολιτειακών και κοινωνικών φορέων σχετικά με τα πολλαπλασιαζόμενα κρούσματα ξενοφοβίας ή κυρίως του κοινωνικού ρατσισμού. Βέβαια, αυτό ίσως εν μέρει εξηγείται από το ότι πολλοί έχουν μείνει στον κλασικό ορισμό του εναντίον φυλών ρατσισμού από το Γκομπνί (Δοκίμιο για την ανισότητα των ανθρωπίνων φυλών, 1853-55) και “δε γνωρίζουν” τίποτα για τις μορ-

φές κοινωνικού ρατσισμού ή για τον “κοινωνικό αποκλεισμό”! Συγκρατώ, όμως, για τις ανάγκες του σημειώματος το εξής: στο βιβλίο “Οδηγός αντιρατσιστικής εκπαίδευσης”, που επιμελήθηκε ο καθηγητής του ΑΠΘ Γιώργος Τσιάκαλος, αναφέρεται ότι η λέξη ρατσισμός χρησιμοποιείται συνήθως με δύο έννοιες: α) περιλαμβάνει κάθε μορφή έμμεσων και άμεσων διακρίσεων και κοινωνικής αδικίας (ευρύς ορισμός) β) περιλαμβάνει μόνο διακρίσεις σε βάρος μελών μιας “φυλής”.

Αλλά τονίζω ότι η νεανική παραβατικότητα, η βία στα σχολεία και στα γήπεδα, η παραβίαση ανθρωπίνων δικαιωμάτων εντός και εκτός της εκπαίδευσης έχουν μια “υπόγεια” σύνδεση με συγκαλυμμένες ή φανερές μορφές και εκδηλώσεις της ρατσιστικής, δηλαδή της ολοκληρωτικής ιδεολογίας. Κατανοώντας αυτή τη θλιβερή σύνδεση ρατσισμού και ολοκληρωτισμού, τα δημοκρατικά κινήματα σε όλο τον κόσμο ορίζουν **το ρατσισμό** με πολύ συγκεκριμένο τρόπο. Έτσι, ρατσισμός θεωρείται ένα πλέγμα αντιλήψεων στάσεων συμπεριφορών και / ή θεοποιημένων μέτρων που εξαναγκάζει ορισμένους ανθρώπους να ζουν σε να ήταν κατώτεροι (υποτελής διαβίωση)· αυτό συμβαίνει μόνο και μόνο, επειδή ανήκουν σε μια διακριτή κατηγορία ανθρώπων. Για να δικαιολογηθούν οι διακρίσεις σε βάρος αυτής της κατηγορίας, χρησιμοποιούνται κάποια διαφορετικά χαρακτηριστικά της, που συχνά θεωρείται ότι συνδέονται με μια υποτιθέμενη κατώτερη ή / και επικινδυνότητα.

Δε γίνεται, συνεπώς, να μένω συνεπής στις αρχές της ανθρωπιστικής αντίληψης και της σύγχρονης παιδαγωγικής, αν πρωτίστως δεν αναλύω και καταδεικνύω τις ευθύνες των ηγετικών κοινωνικών ομάδων, των πολιτικών ηγεσιών και των κατόχων των Μ.Μ.Ε. που κυβερνούν (και χειραγωγούν) τους λαούς, ιδίως των χωρών που ευημερούν (τουλάχιστον στα στατιστικά δεδομένα ή και στα εξοπλιστικά προγράμματα!). Αν, επίσης, δε συμβάλω στο να αποκαλυφθούν και δεν αντισταθώ στους μηχανισμούς *του ανήκειν* και *του διακρίνουν*, οι οποίοι συνθέτουν τον ενιαίο κύκλο ξενοφοβίας, τοπικισμού, ρατσισμού, εθνικισμού, πολέμου έως και στα πρώτα χρόνια του 21^{ου} αιώνα. Άραγε, θα μείνουμε μόνο στη γενική διακηρυκτική ρητορική της “Εκθεσης για την Εκπαιδευτική Μεταρρύθμιση”, στην οποία επιχειρείται να προβληθεί ένα άλλο σκεπτικό και μια στοχοθεσία προσανατολισμένη στην πολυπολιτισμικότητα ή θα περάσουμε στο διάλογο και στην ενεργοποίηση για μια άλλη κουλτούρα ανοχής στην κυπριακή εκπαίδευση;

Αναρωτιέμαι, διότι ανάμεσα σ’ αυτούς του ιδεολογικούς μηχανισμούς που παράγουν και αναπαράγουν ιδεολογία και “επικοινωνία” συγκαταλέγεται και το σχολείο, ιδίως το δημόσιο. Αλλά, παρά τα βήματα που γίνονται, σέρνεται η εκπαίδευση είτε εκτός καθημερινών αναγκών, είτε στην αναπαραγωγή αρνητικών δομών σκέψης, αφού ή δεν έχει γίνει ακόμη κατανοητό ή δεν επιτρέπεται να γίνει κατανοητό σε πολλές χώρες ότι ο αγώνας εναντίον του νεορατσισμού σχετίζεται πρωτίστως με την επικοινωνία, την εκπαίδευση και τη γλώσσα. Αν είναι πραγματικά ελεύθερη και δημοκρατική η κοινωνία και η επικοινωνία, αν είναι γνήσια δημοκρατική η εκπαίδευση, αν προβάλλονται ολοένα λιγότερα στερεότυπα, γενικεύσεις και προκαταλήψεις στη σκέψη των νέων, τόσο πιο αποτελεσματικά παιδαγωγοί και παιδαγωγούμενοι ως αυτόνομοι πολίτες μισούνται στο σύγχρονο ανθρωπισμό, την ανεκτικότητα και τη φιλία, στο φιλειρηνικό πνεύμα και στις αξίες του. Αν η εκπαίδευση αντιπαρτίθεται αποφασιστικά στον ιστορικό – πολιτισμικό ρατσισμό της ευρωπαϊκής πολιτισμικής υπεροχής, τόσο πιο καθοριστική γίνεται η συμβολή της στην ανάπτυξη μιας κουλτούρας πολλαπλών ταυτοτήτων και στην κοινωνική ενσωμάτωση των μεταναστών (όχι στην ισοπεδωτική και καταπιεστική αφομοίωσή τους). Όσο πιο καλλιεργημένη η σκέψη, η γλώσσα και η πράξη μας μέσα στην ανεκτικότητα του διαφορετικού και στην αντί-

κρουση των βασικών αιτίων του νεορατσισμού στις “μαζικές δημοκρατίες” – δηλαδή στην αντίσταση στο φόβο, την άγνοια, την κουταμάρα και την κακοπιστία, όπως διαπιστώνει ο Τ. Μπεν Τζελλούν στο δοκίμιο “Ο ρατσισμός όπως τον εξήγησα στην κόρη μου” –, τόσο ομορφαινουμε την πολυπολιτισμική κοινωνία μας και αισθανόμαστε σίγουροι για το μέλλον μας δίπλα στους προοδευμένους λαούς.

Μας είναι γνώριμη η αναπαραγωγή αντιλήψεων που συνιστούν τον ιδεολογικό πυρήνα του κοινωνικού και φυλετικού ρατσισμού μέσα από προγράμματα σπουδών, επλεκτικές διαδικασίες αμφίβολης παιδαγωγικής στόχευσης, εγχειρίδια (!) σχολικών μαθημάτων, ομοιογενείς επιβαλλόμενες εκ των άνωθεν εκδηλώσεις και αμφιέσεις στρατοκρατικής έμπνευσης, στερεότυπα και προκαταλήψεις που ως απόνερα της ανάληψης κοινωνικής ζωής καθιστούν δυσώδη και αντιαισθητική την εκπαιδευτική καθημερινότητα. Κι έτσι επιβεβαιώνονται οι στωικοί φιλόσοφοι που είχαν μιλήσει για την “ψευδοπαιδεία των γνώσεων” που παρέχουν οι κατεστημένοι θεομοί και απομακρύνουν από την ανάγκη για προσωπική αναζήτηση και επιλογή ενάρετων γνώσεων που απελευθερώνουν τον άνθρωπο. Υπάρχουν ακόμη στην Ευρώπη και σ’ όλο τον κόσμο εκείνες οι αρνητικές κοινωνικές δομές και οι πνευματικές υστερήσεις που ευνοούν την ανάπτυξη διακρίσεων πολιτισμικού, κοινωνικού και φυλετικού περιεχομένου.

Επομένως, δεν αρκεί η επίκληση στη “συνεισφορά της Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης”, η οποία αναφέρεται εξ ορισμού “στο άνοιγμα προς νέες εμπειρίες, προς τη συνάντηση πολιτιστικών στοιχείων άλλων λαών και τρόπων σκέψης, τα οποία μετατρέπονται σε περιεχόμενο μάθησης”. Και η ανάπτυξη αυτής της διάστασης που “επιτρέπει στο σχολείο και στην κοινωνία να ξανασκεφτεί τόσο την ουσιαστική γενίκευση και ένταξη όλων στους κόλπους τους, αλλά κυρίως να διερευνήσει διαδικασίες και πρακτικές, νοοτροπίες, στάσεις και αξιολογικά συστήματα που θα σφυρηλατήσουν την κοινωνική συνοχή και την πραγματική ανάπτυξη”. Αλλά η διαλεκτική της σύγκρουσης και της συνύπαρξης εθνοτικής ταυτότητας και διεθνοποιημένης κεφαλαιοκρατικής αγοράς καλά κρατεί, στον πλανήτη, στη Γαλλία και φυσικά στην Κύπρο, στην προοπτική της “υπερεθνικής ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης”.

Ακούστε τη διαπίστωση του ποιητή:

Είναι κοντή η μνήμη του ανθρώπου. Επιπλέει στην επιφάνεια του καιρού του, βολεύεται περιχαρακωμένη στο σήμερα. Είναι επιλεκτική, γεμίζει με πράγματα ασήμαντα. Χάνει τα ονόματα που σήμαιναν και μεγάλωνε ο κόσμος.

(Γιώργος Μολέσκης, Από το ελάχιστο, 2001) και ενώστε με αυτήν την προσπάθειά σας. Επειδή στη σημερινή ιστορική πολιτική συγκυρία χτίζεται μια «Ευρώπη-φρούριο» σε βάρος των “χωρίς χαρτιά” μεταναστών ως προέκταση των θεωριών περί “καθαρότητας των πολιτισμών” που αναπτύχθηκαν στα πεδία της ευρωπαϊκής (αντι) κοινωνικής σκέψης για την κάλυψη του ιστορικού κα πολιτισμικού ρατσισμού που συνεπαίρνει εδώ και αιώνες την Ευρώπη. Επειδή η επιθετικότητα, η καχυποψία, η ξενοφοβία, οι εθνικιστικές και ρατσιστικές πρακτικές σε βάρος των “άλλων” τίθενται σε δοκιμασία. Επειδή κάθε ελεύθερη πολιτεία προϋποθέτει τη νομιμοφροσύνη προς αυτήν, την ισότητα και την ειρήνη, την αρχή της ανεκτικότητας, αλλά και τη λιγότερη δυστυχία και αθλιότητα για τους περισσότερους ανθρώπους. Επειδή ολοένα και περισσότεροι πολίτες αναρωτιούνται αν οι φιλικές προς το ρατσισμό, τον εθνικισμό, τον πόλεμο απόψεις και πρακτικές έχουν νόημα στη σημερινή “πολιτεία του κόσμου”, ενεργοποιείστε πολύπλευρα και δημιουργικά τη μνήμη σας.

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

Έκθεση της Επιτροπής για
την Εκπαιδευτική ΜεταρρύθμισηΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΤΗΣ ΑΝΤΙΠΡΥΤΑΝΕΩΣ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΚΥΠΡΟΥ ΚΑΙ ΜΕΛΟΥΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΓΙΑ
ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΕΛΠΙΔΑΣ ΚΕΡΑΥΝΟΥ - ΠΑΠΑΗΛΙΟΥ♦ Άρης Αριστοδήμου
Φιλολόγος

Στα πλαίσια της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης, ο φιλόλογος Άρης Αριστοδήμου απηύθυνε γραπτώς ερωτήματα στην Καθηγήτρια Ελπίδα Κεραυνού-Παπαηλιού, Αντιπρύτανη Ακαδημαϊκών Υποθέσεων του Πανεπιστημίου Κύπρου και Μέλος της Επιτροπής Ειδικών για την Εκπαιδευτική Μεταρρύθμιση. Η κα Κεραυνού ευγενώς ανταποκρίθηκε γραπτώς. Παραθέτουμε τη συνέντευξη.

1. Έχει ήδη εγκριθεί η τροποποίηση της νομοθεσίας για τα σχολεία Μέσης, με κύριο θέμα τριβής τα παιδαγωγικά μέτρα. Η ΟΕΔΜΕΚ είχε καταγγείλει το Μάιο ότι κατά την τελική διαμόρφωση του σχεδίου στις δύο τελευταίες συνεδρίες δεν προσκλήθηκε. Παράλληλα, σχεδόν καμία αλλαγή στο σχέδιο δεν επήλθε, παρά τις εισηγήσεις των καθηγητικών συλλόγων και της ΟΕΔΜΕΚ. Το σχέδιο τελικά επιβλήθηκε, παρά τις σφοδρές ενστάσεις. Είναι αυτό το είδος του “διαλόγου” και “συναίνεσης” που θα συζητηθούν άλλα, πιο φλέγοντα θέματα, όπως ο τρόπος διορισμού, η παιδαγωγική κατάρτιση, το ολοήμερο σχολείο κ.ά.;

Για κάθε θέμα, θα πρέπει να προηγείται σε βάθος συζήτηση, με διαλλακτικότητα και επιχειρήματα, πριν τη λήψη αποφάσεων για τις πιο ορθολογιστικές λύσεις και στη συνέχεια για την υλοποίηση αναλυτικών σχεδίων δράσεως με τη διάθεση των απαιτούμενων πόρων. Η υλοποίηση θα πρέπει να παρακολουθείται και να αξιολογείται βάσει συγκεκριμένου πλάνου και χρονοδιαγράμματος καθώς και κριτηρίων τα οποία θα πρέπει να τίθενται εκ των προτέρων. Γι' αυτό εξάλλου η Έκθεση της Επιτροπής για την Εκπαιδευτική Μεταρρύθμιση (ΕΕΜ) τονίζει την αναγκαιότητα λειτουργίας Κέντρου Εκπαιδευτικής Έρευνας και Αξιολόγησης, ως βασικής συνιστώσας του όλου εγχειρήματος της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης.

Ως προς το συγκεκριμένο θέμα που θίγεται (“παιδαγωγικά μέτρα”) δεν είμαι σε θέση να κάνω οποιαδήποτε αναφορά. Όπως είναι γνωστό, έχουν συγκροτηθεί Συμβούλια Μέσης και Δημοτικής Εκπαίδευσης, Ανώτατης Εκπαίδευσης, και Παιδείας, και έχει πρόσφατα εγκαινιαστεί ιστοσελίδα και “discussion forum”, ως μέσα διεξαγωγής του διαλόγου σε μείζονα ζητήματα εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης. Ο χρόνος θα δείξει πόσο επαρκείς είναι αυτοί οι μηχανισμοί. Παράλληλα, θα πρέπει να γίνει αποδεκτό ότι προς χάριν του κοινού και μακροπρόθεσμου οφέλους, θα πρέπει να είμαστε όλοι διατεθειμένοι

να δεχθούμε τις δυσκολίες που αναπόφευκτα συνδέονται με κάθε αλλαγή, μικρή ή μεγάλη. Πάντοτε, η ευκολότερη λύση είναι απλώς η διατήρηση του status quo, με άλλα λόγια η αδράνεια.

2. Ο ρόλος του Συμβουλίου Παιδείας, των εκπροσώπων κομμάτων, γονέων και άλλων φορέων πόσο ισχυρός είναι ή πρέπει να είναι; Τελικά θα γίνεται διάλογος με στοχοθετήσεις ή θα παίρνονται πολιτικές αποφάσεις και θα επιβάλλονται στον εκπαιδευτικό κόσμο;

Στην Έκθεση της ΕΕΜ προτείνεται η δημιουργία Συμβουλίου Παιδείας το οποίο θα συντονίζει το Συμβούλιο Ανώτατης Εκπαίδευσης, το Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας και Αξιολόγησης και το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο. Η ΕΕΜ προτείνει όπως το Συμβούλιο Παιδείας είναι ένα ολιγάριθμο σώμα για να είναι ευέλικτο. Η αποστολή του είναι να συμβουλευεί τον Υπουργό Παιδείας και Πολιτισμού για μείζονα ζητήματα εκπαιδευτικής πολιτικής και γενικά για όλα τα ζητήματα παιδείας, κυρίως ως προς την πορεία εξέλιξης της εφαρμογής των διαφόρων μεταρρυθμίσεων και καινοτομιών. Η ΕΕΜ δεν κάνει συγκεκριμένη πρόταση ως προς τη σύνθεση του Συμβουλίου Παιδείας.

Το Συμβούλιο Παιδείας, που έχει πρόσφατα συσταθεί, απαρτίζεται από πολιτικούς παράγοντες. Ο ρόλος του είναι συμβουλευτικός, όπως και των δύο υφιστάμενων Συμβουλίων, Μέσης και Δημοτικής Εκπαίδευσης, και Ανώτατης Εκπαίδευσης. Στα δύο αυτά Συμβούλια εκπροσωπείται ο εκπαιδευτικός κόσμος της Κύπρου. Αυτή η δομή αποκλίνει από την πρόταση της ΕΕΜ. Η απόκλιση μπορεί να δικαιολογηθεί αν η δομή αυτή θα χρησιμοποιηθεί σε πρώτη φάση, μέχρι να διαμορφωθούν οι κεντρικές συνιστώσες της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης που τελικά θα προωθηθούν προς υλοποίηση. Η συναίνεση όλων των πολιτικών δυνάμεων, σε αυτή τη φάση, είναι αναγκαία, διότι μία εκπαιδευτική μεταρρύθμιση που συνεπάγεται ριζικές αλλαγές, θα πάρει χρόνο για να υλοποιηθεί και να επιφέρει ουσιαστικά αποτελέσματα. Επομένως, χρειάζεται τη δέσμευση όλων, σε βάθος χρόνου. Με άλλα λόγια η εκπαιδευτική μεταρρύθμιση θα πρέπει να είναι υπεράνω κομματικών επιδιώξεων, ακριβώς για να μην υπάρχει “πολιτικό κόστος” για κανένα. Μόνο έτσι μπορούν να προωθηθούν καινοτόμες αλλαγές, οι οποίες ενδεχομένως θα προσκρούουν έναντι κατεστημέ-

Αναγκαιότητα
διαλόγου

νων και παγιωμένων καταστάσεων. Η συγκρότηση ενός Συμβουλίου Παιδείας, σε αυτή τη φάση, από εκπροσώπους των πολιτικών δυνάμεων, δικαιολογείται για να επιτευχθεί η καθολική δέσμευση. Νοείται φυσικά ότι το Συμβούλιο Παιδείας θα πρέπει να λαμβάνει σοβαρά υπόψη τις απόψεις των άλλων Συμβουλίων. Αυτό σημαίνει επαρκή δραστηριοποίηση των υφιστάμενων Συμβουλίων. Δυστυχώς μέχρι στιγμής το Συμβούλιο Ανώτατης Εκπαίδευσης φαίνεται να υπολείπεται.

Αφού ληφθούν οι βασικές αποφάσεις πολιτικής ως προς την εκπαιδευτική μεταρρύθμιση που θα επιδιωχθεί, θα πρέπει να ανασυγκροτηθεί το Συμβούλιο Παιδείας για να αναλάβει το ρόλο που προτείνει η ΕΕΜ, που σε μεγάλο βαθμό είναι η παρακολούθηση και αξιολόγηση της υλοποίησης της μεταρρύθμισης. Τα μέλη του θα πρέπει να κατέχουν την απαραίτητη ειδική γνώση και εμπειρογνώμοσύνη σε θέματα εκπαίδευσης για να είναι σε θέση να καταπαστούν με τα τεχνο-επιστημονικά θέματα που θα προκύψουν.

Όλοι οι κοινωνικοί εταίροι (εκπαιδευτικοί, φοιτητές, μαθητές, γονείς, πολιτικοί παράγοντες, εργοδότες κτλ.) θα πρέπει να έχουν συμβολή στο διάλογο που εξελίσσεται. Τα εκπαιδευτικά ζητήματα μιας χώρας είναι κατ'εξοχήν κοινωνικά ζητήματα, με βραχυπρόθεσμες, μεσοπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες προεκτάσεις στην πολιτισμική, τεχνολογική, οικονομική και όλες τις άλλες πτυχές ανάπτυξης μιας κοινωνίας. Ο διάλογος δεν μπορεί να μονοπωλείται από κανένα ή να λαμβάνονται μονομερώς αποφάσεις. Όλοι μπορούν να συνεισφέρουν, ο καθένας από τη δική του οπτική γωνία, έτσι ώστε να μην παραγνωρίζεται οποιαδήποτε πτυχή ενός ζητήματος, και να λαμβάνονται αποφάσεις με όσο γίνεται πιο πληροφόρημένο τρόπο και με βάση κοινά αποδεκτούς στόχους. Σε θέματα εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης, οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να έχουν βαρύνουσα άποψη, και σε καμία περίπτωση δεν θα πρέπει να παραγκωνίζεται η δική τους επιχειρηματολογία.

3. Το θέμα της συγγραφής νέων βιβλίων Ιστορίας έχει εγερθεί στην έκθεση. Δεδομένης της ιστορικής παράδοσης του τόπου, της συνεχιζόμενης κατοχής αλλά και της ανάμειξης των κομμάτων στο όλο θέμα, είναι, κατά την άποψή σας, επιστημονικά ορθή η καθ' υπαγόρευση και κατά παραγγελία συγγραφή βιβλίων "Ιστορίας", τα οποία εντέχνως θα απαλείφουν ιστορικές πραγματικότητες χάριν μιας πολιτικής (διακοινοτικής, καλύτερα) ισορροπίας;

Η Έκθεση όντως εισηγείται την αναθεώρηση και ενδεχομένως τη συγγραφή νέων βιβλίων Ιστορίας. Η Έκθεση δεν εισηγείται την καθ' υπαγόρευση και κατά παραγγελία συγγραφή βιβλίων "Ιστορίας", τα οποία "εντέχνως θα απαλείφουν ιστορικές πραγματικότητες χάριν μιας πολιτικής (διακοινοτικής, καλύτερα) ισορροπίας", όπως το θέτετε.

Το έργο ενός επιστήμονα ιστορικού είναι η παρουσίαση και ανάλυση/ερμηνεία γεγονότων του παρελθόντος με όσο γίνεται πιο αντικειμενικό, αμερόληπτο και τεκμηριωμένο τρόπο. Σίγουρα μπορεί να υπάρχουν πολλαπλές ερμηνείες των ίδιων γεγονότων και κάθε ερμηνεία θα πρέπει να παρουσιάζεται ολιστικά από κάθε οπτική γωνία. Σε καμία περίπτωση δεν θα πρέπει να γίνεται παραποίηση ή απόκρυψη των πραγματικών γεγονότων, ή ερμηνεία αυτών με προκατάληψη, διότι τότε γίνεται προπαγάνδα και όχι παρουσίαση της ιστορικής αλήθειας.

Ένα κράτος θα πρέπει να μαθαίνει από την ιστορία του τόσο τις ένδοξες σελίδες, που κανείς δεν μπορεί να αμφισβητήσει στη δική μας περίπτωση, όσο και τις λιγότερο ένδοξες, ακόμη και τις άδοξες σελίδες του ιστορικού του παρελθόντος, και να προχωρά μπροστά. Η ανάλυση οποιωνδήποτε καταστάσεων, ακόμη και του παρόντος, αλλά πολύ περισσότερο του παρελθόντος, με αποστασιοποιημένο τρόπο και αυτοκριτική διάθεση, είναι δείγμα ωρίμανσης και πρόθεσης για αυτοβελτίωση, με την παραδοχή ενδεχόμενων σφαλμάτων που δεν θα πρέπει να επαναληφθούν στο μέλλον.

Πόθος όλων μας είναι η δίκαιη και βιώσιμη λύση του πολιτικού μας ζητήματος. Βασική προϋπόθεση για την

επίτευξη αυτής της λύσης είναι η καλλιέργεια της αλληλοκατανόησης και της εμπιστοσύνης ανάμεσα στις δύο κοινότητες, και επομένως η απάλειψη καταστάσεων που διατηρούν ακόμη και ενισχύουν, το μίσος και την καχυποψία. Κανείς δεν υπονοεί ότι τα υφιστάμενα βιβλία της Ιστορίας της Κύπρου ή ο τρόπος διδασκαλίας των εν λόγω μαθημάτων στη Δημοτική και Μέση Εκπαίδευση θα πρέπει να τύχουν ριζικών αλλαγών ή ότι θα πρέπει να ξεχάσουμε/ξεγράψουμε το ιστορικό μας παρελθόν. Κάποια αναθεώρηση, όμως, προς χάριν μιας ίσως πιο ολοκληρωμένης και αντικειμενικής παρουσίασης της ιστορικής πραγματικότητας και της αναδιτύπωσης τυχόν σημείων που δεν εξυπηρετούν την ιστορική πραγματικότητα αλλά απλώς καλλιεργούν το μίσος, πιστεύω δικαιολογείται. Νοείται ότι αυτό θα πρέπει να γίνει και από τις δύο πλευρές με ανοικτό πνεύμα, με την αξιοποίηση καταξιωμένων Κυπρίων ιστορικών.

Τέλος, επισημαίνεται ότι η αναφορά στα βιβλία Ιστορίας στην Έκθεση της ΕΕΜ δεν αποτελεί κύριο μεταρρυθμιστικό ζήτημα ανάμεσα στο σύνολο προτάσεων της Επιτροπής. Τα κομβικά σημεία των προτάσεων ως προς τη Δημοτική και Μέση Εκπαίδευση είναι (α) η θεώρηση της υποχρεωτικής εκπαίδευσης (δημοτικό και γυμνάσιο) ως μιας ενιαίας και πλήρως συνυφασμένης και αδιάσπαστης ενότητας, (β) η δημιουργία ενός πραγματικά ενιαίου λυκείου με τη μετεξέλιξη/αναβάθμιση των δύο υφιστάμενων τύπων σχολείου για την ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση και τη σύμψηξή τους σε ένα και μοναδικό τύπο σχολείου με παράλληλη αναβάθμιση της τεχνολογικής εκπαίδευσης, (γ) η σταδιακή και ορθολογιστική επέκταση του θεσμού του ολοήμερου σχολείου, και (δ) η θέσπιση "Εθνικού Απολυτηρίου". Συνεπώς, ο διάλογος, σε πρώτη φάση, θα πρέπει να επικεντρωθεί στα μείζονα αυτά ζητήματα και όχι να αποπροσανατολίζεται βάσει αναφορών στην Έκθεση, σε σημαντικά μεν, χαμηλότερου επιπέδου δε, ζητήματα, τα οποία μπορούν να αναλυθούν σε δεύτερη φάση με αντικειμενικό και νηφάλιο τρόπο. Προσωπικά εντάσσω την αναθεώρηση/συγγραφή των βιβλίων Ιστορίας στη δεύτερη αυτή κατηγορία ζητημάτων.

4. Η Έκθεση αναγνωρίζει την ανάγκη για ανάπτυξη έρευνας - τεχνολογίας. Ο Προϋπολογισμός 2005 προέβλεπε 0,03% (!) από το ΑΕΠ για αυτόν τον τομέα. Πόσο εφικτός είναι ο στόχος που είχε θέσει η κυβέρνηση αλλά και η ΕΕ για τουλάχιστον 3% μέχρι το 2008 και πόσο επηρεάζεται η παιδεία και η μεταρρύθμιση από αυτά τα ελλείμματα;

Με βάση τα πιο πρόσφατα στοιχεία, η υφιστάμενη επένδυση της Κύπρου στην έρευνα και τεχνολογική ανάπτυξη προσεγγίζει το 0.4% του ΑΕΠ. Αυτό τοποθετεί την Κύπρο στο τέλος της λίστας των 25 χωρών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ως προς τις επενδύσεις στην έρευνα. Ο στρατηγικός στόχος της Λισσαβώνας για τη μετεξέλιξη της Ευρώπης μέχρι το 2010 στην πιο δυναμική οικονομία του κόσμου βασισμένη σε μία Κοινωνία της Γνώσης, προνοεί συνολικές επενδύσεις στην έρευνα της τάξεως του 3% ΑΕΠ, 1% από κρατικές πηγές και το υπόλοιπο 2% από ιδιωτικές επενδύσεις. Μέχρι στιγμής μόνο κάποιες από τις Σκανδιναβικές χώρες έχουν πετύχει αυτούς τους δείκτες. Ενδεχομένως οι δημόσιες επενδύσεις της Κύπρου στην έρευνα μπορούν να τριπλασιαστούν μέχρι το 2010, για να ικανοποιηθεί το όριο του 1% του ΑΕΠ από κρατικούς πόρους. Επί της ουσίας όμως χρειάζεται, ως θέμα προτεραιότητας, η ρητή θέσπιση Εθνικής Πολιτικής για Έρευνα και Τεχνολογική Ανάπτυξη με συγκεκριμένους στόχους και επιδιώξεις στο άμεσο και αργότερο μέλλον, στην οποία να εντάσσονται οι εθνικές προτεραιότητες. Από το 1992, έτος λειτουργίας το Πανεπιστήμιο Κύπρου, και στη συνέχεια η δραστηριοποίηση του Ιδρύματος Προώθησης Έρευνας, έχουν γίνει σημαντικά βήματα στην έρευνα.

Η έρευνα συνιστά μια από τις βασικές προϋποθέσεις για την αειφόρο ανάπτυξη μιας χώρας, ιδίως τη σημερινή εποχή που χαρακτηρίζεται από έντονο διεθνή ανταγωνισμό και μία άνευ προηγουμένου εκθετική αύξηση στον όγκο των πληροφοριών σε άμεση συνάρτηση με

Δημιουργία Συμβουλίου Παιδείας

Είναι απαραίτητη
η συγγραφή
νέων
βιβλίων
Ιστορίας;

**Θέσπιση Εθνικής
Πολιτικής για Έρευνα
και Τεχνολογική
Ανάπτυξη –
Δημιουργία
Κέντρου
Εκπαιδευτικής
Έρευνας και
Αξιολόγησης**

τους ραγδαίους ρυθμούς της τεχνολογικής προόδου. Για να επιτευχθεί ο στρατηγικός στόχος της Λισσαβώνας χρειάζεται ουσιαστική αύξηση στο ερευνητικό δυναμικό της Ευρώπης. Συγκεκριμένα, με βάση τους υφιστάμενους δείκτες, όπου η Ευρώπη έχει κάτω των 6 ερευνητών σε χίλια μέλη εργατικού δυναμικού, ενώ η Βόρεια Αμερική και η Ιαπωνία ξεπερνούν τους 9, για να έχει η Ευρώπη ανταγωνιστικό πλεονέκτημα θα πρέπει να αποκτήσει γύρω στους 700,000 νέους ερευνητές. Η Ευρώπη σίγουρα δεν υστερεί έναντι άλλων οικονομιών της γνώσης ως προς τις επιστημονικές δημοσιεύσεις και την καθαρά επιστημονική τους απήχηση, αλλά αναμφίβολα υστερεί στον τομέα της εκμετάλλευσης των αποτελεσμάτων της έρευνας, έτσι ώστε να υπάρχουν μεγάλα οικονομικά και κοινωνικά οφέλη.

Στην Κύπρο, παρά το γεγονός ότι το επίπεδο ζωής και το μορφωτικό επίπεδο είναι υψηλό, οι ερευνητικές δραστηριότητες είναι ακόμα περιορισμένες και οι δαπάνες για έρευνα είναι οι χαμηλότερες στην Ευρώπη των 25, όπως ήδη αναφέρθηκε, και προέρχονται σχεδόν εξ ολοκλήρου από το κράτος. Αυτονόητα, η αύξηση των επενδύσεων της Κύπρου στην έρευνα θα πρέπει να έχει ως βασικό στόχο την αύξηση του ερευνητικού δυναμικού, με άλλα λόγια την αύξηση των νέων ερευνητών. Με βάση τους στόχους της Ευρώπης, η Κύπρος θα πρέπει να διαθέτει γύρω στις 4000 ενεργούς ερευνητές πλήρους απασχόλησης μέχρι το 2010. Επομένως, έχουμε μεγάλη απόσταση να καλύψουμε, αφού αυτή τη στιγμή ο ισοδύναμος αριθμός ερευνητών πλήρους απασχόλησης στην Κύπρο δεν ξεπερνά τις λίγες εκατοντάδες. Οι Σκανδιναβικές χώρες, για παράδειγμα η Φινλανδία, που έχουν πετύχει τους δείκτες της Λισσαβώνας, το έχουν πράξει ακριβώς επειδή έχουν επενδύσει στην ανάπτυξη νέου ανθρώπινου δυναμικού μέσω έρευνας (και συγκεκριμένα μέσω Διδακτορικών προγραμμάτων), τόσο για την ανανέωση/ενίσχυση του επιστημονικού προσωπικού των πανεπιστημίων και ερευνητικών κέντρων, όσο και για τη στελέχωση του ιδιωτικού και δημόσιου τομέα με άτομα που έχουν εκπαιδευτεί μέσω έρευνας και έχουν αποκτήσει υψηλού επιπέδου μεταφερόμενες δεξιότητες (transferable skills).

Παρόλο που οι δείκτες της Κύπρου για την έρευνα μπορεί να μην είναι οι καλύτεροι επί του παρόντος, τα τελευταία χρόνια έχει παρατηρηθεί ουσιαστική βελτίωση στα ερευνητικά δρώμενα της Κύπρου. Όπως ήδη αναφέρθηκε, για να γίνονται ορθολογιστικές επενδύσεις στην έρευνα και τεχνολογική ανάπτυξη με μακροπρόθεσμα οφέλη, προέχει η θέσπιση σχετικής εθνικής πολιτικής με τις ανάλογες προτεραιότητες και τη δραστηριοποίηση όλων των εμπλεκόμενων. Με βάση την εθνική πολιτική, θα πρέπει να αναπτυχθεί η απαιτούμενη υποδομή σε σημαντικούς κοινόχρηστους πόρους, να δρομολογηθεί η ενίσχυση του υ"φιστάμενου ανθρώπινου δυναμικού με νέους (επαγγελματίες) ερευνητές και προπαντός να προωθηθούν οι συνεργασίες με άλλες χώρες της Ευρώπης, με ουσιαστική συνδρομή από την ΕΕ, σε θέματα έρευνας που αφορούν τις εθνικές προτεραιότητες. Ως προς τις θετικές επιστήμες και τους τεχνολογικούς τομείς, θα πρέπει να δρομολογηθούν μέτρα με στόχο την ουσιαστική αύξηση στη συμμετοχή των γυναικών.

Ως προς αυτή καθ' αυτή τη διεξαγωγή εκπαιδευτικής έρευνας, η ΕΕΜ προτείνει τη δημιουργία **Κέντρου Εκπαιδευτικής Έρευνας και Αξιολόγησης** ως αναπόσπαστο μέρος της μεταρρύθμισης. Η αποστολή του Κέντρου είναι η διεξαγωγή επιστημονικής έρευνας σε θέματα εκπαίδευσης (εκπαιδευτική πολιτική, αναλυτικά προγράμματα, βιβλία, επιμόρφωση), συμπεριλαμβανομένου του εκπαιδευτικού συστήματος στην ολόκληρά του, καθώς επίσης η συνεχής επιστημονική αξιολόγηση του συνόλου του εκπαιδευτικού συστήματος και των αποτελεσμάτων της εισαγωγής των επιμέρους καινοτομιών στην εκπαίδευση, π.χ. κατά πόσον η χρήση νέων τεχνολογιών έχει επιφέρει τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα. Οι έρευνες και οι αξιολογήσεις θα διεξάγονται από ομάδες επιστημόνων (ακαδημαϊκών, ερευνητών κτλ.), με ειδική εμπειρογνώμοσύνη στα θέματα που πραγματεύονται. Κάποιες από τις έρευνες θα διεξάγονται ύστε-

ρα από εντολή του Συμβουλίου Παιδείας. Τα αποτελέσματα των ερευνών και αξιολογήσεων θα διοχετεύονται στο Συμβούλιο Παιδείας, το οποίο θα καταλήγει στα δικά του συμπεράσματα ως προς το βαθμό επιτυχίας των καινοτομιών και μεταρρυθμίσεων και συνεπώς των ενδεικνυόμενων αλλαγών σε επίπεδο εκπαιδευτικής πολιτικής.

Επιπρόσθετα, η ΕΕΜ προτείνει τη θέσπιση ειδικού προγράμματος στήριξης εκπαιδευτικών, για την παρακολούθηση μεταπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών (επιπέδου Μάστερ και Διδακτορικών), έτσι ώστε να μην αναγκάζονται να φοιτούν παράλληλα με την απασχόλησή τους.

5. “Η εκπαίδευση δεν πρέπει να εξυπηρετεί νεοφιλελεύθερα ιδεολογήματα” αναφέρεται στην έκθεση. Συμβαδίζει το ιδεολογικό υπόβαθρο της μεταρρύθμισης με τους οικονομικούς και κοινωνικούς στόχους της κυπριακής κοινωνίας, αλλά και με τους στόχους της ευρωπαϊκής πρότασης για την εκπαίδευση (Education and training program 2008), π.χ. ο στόχος της ανάπτυξης της επιχειρηματικότητας;

Οι βασικές αρχές που διέπουν τις προτάσεις της ΕΕΜ και οι οποίες υπογραμμίζουν το ιδεολογικό υπόβαθρο της προτεινόμενης μεταρρύθμισης είναι (α) η επίτευξη ενός δημοκρατικού, ανθρωποκεντρικού σχολείου σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης, από την προδημοτική μέχρι την πανεπιστημιακή, (β) η προσφορά ίσων ευκαιριών σε όλους στην εκπαίδευση, και (γ) η επίτευξη κοινωνικής συνοχής με την απάλειψη του κοινωνικού αποκλεισμού. Αυτές οι αρχές σίγουρα συμβαδίζουν με τους οικονομικούς και κοινωνικούς στόχους της κυπριακής κοινωνίας και είναι πλήρως εναρμονισμένες με τους στόχους της ευρωπαϊκής πρότασης για την εκπαίδευση.

Οι μαθητές θα πρέπει να αποκτούν στέρεη γενική γνώση, να καλλιεργούν τις ανθρώπινες αξίες (δημοκρατικό πνεύμα, συνεργασία και ομαδική προσπάθεια, διαλογικό πνεύμα, αποδοχή και σεβασμό προς τη διαφορετικότητα, αγάπη προς τον πολιτισμό και την παράδοση, περιβαλλοντική συνείδηση, κτλ.) και παράλληλα να αποκτούν ικανότητες και δεξιότητες για μία Κοινωνία της Γνώσης και ακόμη πέρα από αυτή, για σκοπούς απασχολησιμότητας (employability). Η ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας, από τη σκοπιά της ανάπτυξης της κριτικής σκέψης, της δημιουργικότητας, της απόκτησης δεξιοτήτων καινοτομίας, και επιχειρηματολογίας (argumentation) κτλ., δεν είναι αντίθετη προς τις προτάσεις της ΕΕΜ. Σίγουρα αντίθετη με το πνεύμα της προτεινόμενης μεταρρύθμισης θα ήταν η προώθηση σε παιδιά της στερείρας καλλιέργειας του επιχειρηματικού πνεύματος και των αξιών που συνδέονται με την απόκτηση και μεγιστοποίηση οικονομικού κέρδους.

6. Κατηγορείται η Έκθεση ότι διαπνέεται από φιλοσοφία δαιμονοποίησης της οικονομίας της αγοράς και της ιδιωτικής πρωτοβουλίας. Όπως έγραψε ο Σωφρόνης Κληρίδης (ΠΟΛΙΤΗΣ 11/11/2004), “Από τη μια επικρίνει τον συγκεντρωτισμό, ενώ από την άλλη υιοθετεί μια πατερναλιστική κρατικιστική άποψη της Παιδείας και απορρίπτει χωρίς πολλή συζήτηση κάθε ιδέα που θεωρεί “νεοφιλελεύθερη”. Έχω την εντύπωση ότι έτσι έχουν τα πράγματα.

Αν η αναφορά στην “ιδιωτική πρωτοβουλία” υπονοεί τα “ιδιωτικά πανεπιστήμια”, διευκρινίζω ότι οι προτάσεις της ΕΕΜ δεν είναι εναντίον της “ιδιωτικής πρωτοβουλίας”. Όμως, γεγονός είναι ότι η ΕΕΜ υιοθετεί τη θέση που προωθεί και η Ευρώπη, συγκεκριμένα τη θέση ότι η εκπαίδευση, συμπεριλαμβανομένης και της ανώτατης εκπαίδευσης, είναι πρωτίστως δημόσιο αγαθό και θα πρέπει να αποτελεί δημόσια ευθύνη.

Η ΕΕΜ δεν είναι αντίθετη με τη δημιουργία ιδιωτικών πανεπιστημίων. Η δημιουργία ιδιωτικών πανεπιστημίων αποτελεί πλέον μία πραγματικότητα σε διεθνή κλίμακα. Στην Έκθεση της Επιτροπής τονίζεται όμως ότι είναι σημαντικό όπως ο νόμος πλαίσιο των ιδιωτικών πανεπιστημίων της Κύπρου διασφαλίζει τα ακόλουθα: (α) μη κερδοσκοπικό χαρακτήρα, (β) προσφορά ολο-

**Το ιδεολογικό
υπόβαθρο της
προτεινόμενης
μεταρρύθμισης**

κληρωμένης εκπαίδευσης, με την ευρύτερη έννοια του όρου, και όχι απλά προγράμματα προσανατολισμένα στις άμεσες, και συνήθως παροδικές, ανάγκες της αγοράς, (γ) ελάχιστο μέγεθος ιδρυμάτων, σε αριθμό φοιτητών, προσωπικό και υλικοτεχνική υποδομή, (δ) ακαδημαϊκό προσωπικό υψηλής στάθμης στο οποίο να παρέχονται οι ευκαιρίες για διεξαγωγή ποιοτικής επιστημονικής έρευνας και για την επαγγελματική του ανάπτυξη σε συνεχή βάση, (ε) αυτονομία των ακαδημαϊκών δομών, (στ) ανεξάρτητη αξιολόγηση και πιστοποίηση ποιότητας, προς επιβεβαίωση του κατά πόσον το ίδρυμα συνεχίζει να πληροί τις βασικές προϋποθέσεις για να κατέχει τον τίτλο του “πανεπιστημίου”, (ζ) και γενικά λογοδότηση του ιδρύματος μέσω διαφανών διαδικασιών σε ό,τι αφορά τους προϋπολογισμούς του, τον καθορισμό ή/και αύξηση των διδασκτρών του, και τη χρηστή αξιοποίηση των εσόδων του για περαιτέρω ανάπτυξη των προσφερόμενων από αυτό υπηρεσιών εκπαίδευσης. Τα πιο πάνω διασφαλίζουν ότι τα ιδρύματα αυτά, παρόλο που θα είναι ιδιωτικά, εντούτοις θα έχουν δημόσια αποστολή (public mission) και συνεπώς θα έχουν θετική συμβολή στην περαιτέρω ανάπτυξη της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην Κύπρο. Τονίζεται με ιδιαίτερη έμφαση η απαίτηση όπως κάθε ιδιωτικό πανεπιστήμιο ανεξαιρέτως έχει δημόσια αποστολή (public mission) και δίνει σημασία στις ελεύθερες επιστήμες (liberal arts), διότι ιστορικά το πανεπιστήμιο δεν είναι επαγγελματική σχολή, αλλά είναι ένας χώρος όπου καλλιεργείται η έρευνα, η επιστήμη, η γνώση χάριν της γνώσης και η διαμόρφωση πνευματικά και συναισθηματικά καλλιεργημένων ανθρώπων-πολιτών. Συνεπώς, δεν θα πρέπει να είναι ο στόχος των ιδιωτικών πανεπιστημίων απλώς η επαγγελματική κατάρτιση ατόμων, διότι έτσι θα υστερούν ως προς τη δημόσια αποστολή τους. Επιπρόσθετα, τα ιδιωτικά πανεπιστήμια, μέσω της προσφοράς ποιοτικών προγραμμάτων σπουδών και της ευελιξίας που έχουν να διδάσκουν στα Αγγλικά, θα πρέπει να καταβάλλουν προσπάθειες για την προσέλκυση υψηλής στάθμης ξένων φοιτητών, συμβάλλοντας έτσι ουσιαστικά στην επίτευξη του στόχου της μετεξέλιξης της Κύπρου σε περιφερειακό κέντρο υπηρεσιών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης υψηλού επιπέδου.

Λαμβάνοντας υπόψη τις υφιστάμενες διαδικασίες διορισμού, για παράδειγμα στη δημόσια εκπαίδευση, ο ανταγωνισμός και γενικά η οικονομία της αγοράς δεν πρόκειται να οδηγήσουν σε ένα ποιοτικό ισοζύγιο, αφού οι τίτλοι που θα απονέμονται τα ιδιωτικά πανεπιστήμια θα είναι αυτόματα αναγνωρίσιμοι. Επομένως χρειάζονται οι αναγκαίες ασφαλιστικές δικλίδες, έτσι ώστε τα ιδιωτικά πανεπιστήμια να μην λειτουργούν ως ιδιωτικές επιχειρήσεις (ή εταιρείες περιορισμένης ευθύνης) με στόχο τη μεγιστοποίηση του μετοχικού τους κεφαλαίου.

7. Στην Έκθεση προτείνεται το Πανεπιστήμιο Κύπρου να αναλάβει την επιμόρφωση των διοριστέων με προγράμματα ενός έτους και κατοχύρωση της παρακολούθησης. Πιστεύετε ότι υπάρχουν τα κονδύλια και μπορεί το πανεπιστήμιο να φέρει εις πέρας τέτοια αποστολή, όταν υπάρχουν ουρές αποφοίτων ξένων πανεπιστημίων που περιμένουν για εξετάσεις και μαθήματα εξομοίωσης πτυχίων;

Ύστερα από αίτημα του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, το Πανεπιστήμιο έχει υποβάλει πρόταση προς την Πολιτεία αναφορικά με την προσφορά προγράμματος, μεταπτυχιακού επιπέδου, διάρκειας ενός ακαδημαϊκού έτους στις “Παιδαγωγικές Σπουδές”. Το πρόγραμμα θα καλύπτει μαθήματα παιδαγωγικής κατάρτισης, μαθήματα διδακτικής των ειδικοτήτων, μαθήματα συμπλήρωσης και επικαιροποίησης ειδικοτήτων και πρακτική εξάσκηση στη διδασκαλία. Η υιοθέτηση του προγράμματος αυτού αναμφίβολα θα οδηγήσει στην ουσιαστική αναβάθμιση της προϋπηρεσιακής κατάρτισης των καθηγητών Μέσης Εκπαίδευσης και ενδεχομένως θα δράσει ως το μέσο εκσυγχρονισμού του τρόπου διορισμού των εκπαιδευτικών της μέσης βαθμίδας. Με βάση την πρόταση του Πανεπιστημίου, το Υπουργείο ετοιμάζει σχετικό νομοσχέδιο για έγκριση από τη Βουλή. Αυτές οι εξελίξεις είναι πολύ θετικές και συνάδουν πλήρως με τις προτάσεις της ΕΕΜ γι’ αυτό το ζήτημα.

Το Πανεπιστήμιο Κύπρου χωρίς καμία αμφιβολία μπορεί να φέρει εις πέρας τέτοια αποστολή, σε άμεση συνεργασία με το Υπουργείο, και να προσφέρει ένα πρόγραμμα παιδαγωγικών σπουδών διεθνών προδιαγραφών και υψηλής ποιοτικής στάθμης. Όπως είναι γνωστό, και αποδεκτό, το υφιστάμενο πρόγραμμα προϋπηρεσιακής κατάρτισης παρουσιάζει αδυναμίες. Από ό,τι είναι αντιληπτό, το κόστος του προγράμματος που προτείνει το Πανεπιστήμιο είναι εντός των σχετικών πλαισίων. Εξάλλου, οι εκπαιδευτικοί είναι η κεντρική συνιστώσα του εκπαιδευτικού συστήματος, και επομένως η μόρφωσή τους, συμπεριλαμβανομένης και της κατάρτισής τους στις παιδαγωγικές σπουδές, καθώς επίσης η συνεχής επαγγελματική ανάπτυξή τους μέσω προγραμμάτων επιμόρφωσης, θα πρέπει να τύχουν υψηλής προτεραιότητας. Υπάρχει επιτακτική ανάγκη για την αναβάθμιση της παιδαγωγικής κατάρτισης των διοριστέων καθηγητών Μέσης, και για την αναβάθμιση της επιμόρφωσης όλων των μάχιμων εκπαιδευτικών. Οι οικονομικοί πόροι που διατίθενται προς αυτούς τους σκοπούς αποτελούν σημαντική επένδυση για την κοινωνία και όχι κόστος.

Το θέμα της εξομοίωσης πτυχίων, για σκοπούς αναγνώρισης τίτλων σπουδών (ισοτιμία, ισοτιμία-αντιστοιχία) δεν αφορά το θέμα της ανάληψης από μέρους του Πανεπιστημίου Κύπρου της παιδαγωγικής κατάρτισης των διοριστέων καθηγητών Μέσης. Το Πανεπιστήμιο δέχεται αριθμό φοιτητών αντιστοιχίας κάθε εξάμηνο για παρακολούθηση συμπληρωματικών μαθημάτων, οι οποίοι εντάσσονται στα σχετικά προγράμματα σπουδών. Εάν τελικά εγκριθεί η τροποποίηση της νομοθεσίας του ΚΥΣΑΤΣ, έτσι ώστε η πιστοποίηση επάρκειας γνώσης να μπορεί να γίνει και μέσω εξετάσεων, η ενδεχόμενη ανάθεση από μέρους του ΚΥΣΑΤΣ προς το Πανεπιστήμιο Κύπρου της διεξαγωγής των εξετάσεων, και πάλι δεν αφορά το θέμα της προϋπηρεσιακής κατάρτισης. Το Πανεπιστήμιο αναλαμβάνει δεσμεύσεις, όταν γνωρίζει ότι μπορεί να τις φέρει εις πέρας στο ακέραιο.

Με αυτή την ευκαιρία θα ήθελα να εισηγηθώ ότι το Πανεπιστήμιο πάντοτε επιζητά τη συνεργασία με τους συνάδελφους εκπαιδευτικούς Μέσης και πάντοτε είναι πρόθυμο να προσφέρει μεταπτυχιακά προγράμματα που καλύπτουν τομείς εξειδίκευσης των εκπαιδευτικών.

8. Η Έκθεση μιλά για ακαδημαϊκή εξάρτηση από την Ελλάδα. Τελικά το «εθνικό απολυτήριον» κατοχυρώνει στο διηνεκές την εξάρτηση αυτή, όπως και από τα κυπριακά ανώτερα ιδρύματα, ενδυναμώνοντάς την. Βλέπω να υπάρχει αντίφαση, όπως και στο θέμα της διαπίστωσης εθνοκεντρικής παιδείας από τη μια, και της πρότασης για ... αύξηση των ωρών διδασκαλίας των μαθημάτων της Ιστορίας, της Ελληνικής Γλώσσας κτλ. Τελικά, ο νεοουμανιστικός στόχος της παιδείας δεν συνδέεται άρρηκτα με τις ελληνικές σπουδές;

Ο θεσμός του “Εθνικού Απολυτηρίου” είναι ανεξάρτητος της στήριξης της Κύπρου από την Ελλάδα σε πανεπιστημιακά προγράμματα πρώτου κύκλου. Κατά πόσο αυτή η στήριξη θα συνεχιστεί ή όχι, καθόλου δεν σχετίζεται με τη θέσπιση Εθνικού Απολυτηρίου. Απλώς εξαρτάται από τη διάθεση των απαιτούμενων πόρων, έτσι ώστε σταδιακά να διευρυνθεί η ανώτατη εκπαίδευση στην Κύπρο ως προς την προσφορά προπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών. Επομένως, δεν υπάρχει αντίφαση ανάμεσα στο Εθνικό Απολυτήριο και τη σταδιακή απόκτηση κρατικής αυτοδυναμίας στην ανώτατη εκπαίδευση.

Ο νεοουμανιστικός στόχος της παιδείας σχετίζεται με το ανθρωποκεντρικό/ ανθρωπιστικό στοιχείο που θα πρέπει να διανέει όλες τις πτυχές της εκπαίδευσης, από τα αναλυτικά προγράμματα μέχρι τους τρόπους διδασκαλίας και μάθησης, συμπεριλαμβανομένης της δραστηριότητας ανάμεσα σε διδάσκοντες και διδασκόμενους και τη διαδικασία αξιολόγησης των διδασκόμενων. Κάθε μαθητής θα πρέπει να έχει την ευκαιρία να αποκτήσει μία στέρεη γενική ανθρωπιστική παιδεία, η οποία σίγουρα θα καλύπτει την Αρχαία Ελληνική Γραμματεία, την Ιστορία, τις Γλώσσες, τα Μαθηματικά, κτλ.,

Χρειάζονται οι αναγκαίες ασφαλιστικές δικλίδες, έτσι ώστε τα ιδιωτικά πανεπιστήμια να μην λειτουργούν ως ιδιωτικές επιχειρήσεις με στόχο τη μεγιστοποίηση του μετοχικού τους κεφαλαίου

Το Πανεπιστήμιο Κύπρου, σε άμεση συνεργασία με το Υπουργείο μπορεί να προσφέρει ένα Πρόγραμμα Παιδαγωγικών σπουδών διεθνών προδιαγραφών και υψηλής ποιοτικής στάθμης

**Δεν υπάρχει
αντίφαση
ανάμεσα στο
Εθνικό Απολυτήριο
και τη σταδιακή
απόκτηση
κρατικής
αυτοδυναμίας
στην ανώτατη
εκπαίδευση**

ενώ ταυτόχρονα θα έχει την ευκαιρία για τεχνική επαγγελματική εκπαίδευση μέσα από τη προσφορά γενικών κατευθύνσεων και ειδικοτήτων. Με αυτό τον τρόπο επιτυγχάνεται η συναίνεση “ουμανισμού” και “επιστημών”, μία νεο-ουμανιστική παιδεία. Η διαπίστωση “εθνοκεντρικής” παιδείας, σίγουρα δεν αναφέρεται με οποιοδήποτε τρόπο στις ελληνικές σπουδές. Η διαπίστωση αναφέρεται σε μία στενά εθνικιστική προσέγγιση, όπου αγνοείται ή δεν επιτυγχάνεται σε ικανοποιητικό βαθμό η ένταξη ειδικών κατηγοριών ατόμων, είτε αυτά προέρχονται από μειονότητες ή είναι πολιτικο-οικονομικοί πρόσφυγες, ή άτομα με ειδικές ανάγκες κτλ. Σίγουρα υπάρχει κοινωνικός αποκλεισμός, αν δεν εντάσσονται επαρκώς στο εκπαιδευτικό σύστημα αυτά τα παιδιά, και αυτή είναι η υφιστάμενη κατάσταση. Η διαπολιτισμική ή πολυπολιτισμική εκπαίδευση στοχεύει στην ένταξη και αυτών των παιδιών, και αποτελεί κεντρική επιδίωξη της Ευρώπης. Οι εισηγήσεις της ΕΕΜ με κανένα τρόπο δεν υπονοούν την “υποταγή” της πλειοψηφίας στη μειοψηφία, όπως έχει ακουστεί. Απλώς στοχεύουν στην αποδοχή της ύπαρξης ειδικών αναγκών ή περιστάσεων και στην ικανοποιητική ένταξη αυτών των παιδιών στο εκπαιδευτικό σύστημα, χωρίς βέβαια να επηρεάζονται αρνητικά οποιοδήποτε ανάγκες της πλειονότητας.

Το Εθνικό Απολυτήριο θα παρέχει πρόσβαση στην ανώτατη εκπαίδευση και τα επαγγέλματα. Φυσικά για να απαγκιστρωθεί η λυκειακή από την πανεπιστημιακή βαθμίδα θα πρέπει παράλληλα να υπάρξει μία ουσιαστική αύξηση των προσφερόμενων θέσεων για πτυχιακά προγράμματα στα δημόσια πανεπιστήμια. Η αύξηση αυτή θα έχει και θετικό αντίκτυπο ως προς τη μείωση της παραπαιδείας.

Η υφιστάμενη στήριξη της Κύπρου από την Ελλάδα, ως προς την ικανοποίηση της ζήτησης για μεταλυκειακή μόρφωση, οδηγούσε μέχρι πρόσφατα σε μία ψευδαίσθηση εφησυχασμού από μέρους της Κύπρου, αναβάλλοντας έτσι τον σε βάθος προβληματισμό ως προς τη χάραξη ουσιαστικής και σφαιρικής εθνικής πολιτικής για την ανώτατη εκπαίδευση στην Κύπρο. Η Κύπρος, ως χώρα-μέλος της ΕΕ, θα πρέπει πλέον να προωθήσει αυτόνομη πολιτική σύμφωνα με τις ανάγκες της κοινωνίας της Κύπρου.

Όπως είναι πλέον γνωστό, η διακρατική συμφωνία Ελλάδας-Κύπρου για την προσφορά αριθμού θέσεων σε ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, τώρα που η Κύπρος είναι μέλος της ΕΕ, δεν καλύπτεται από το Ευρωπαϊκό κεκτημένο. Η ΕΕΜ είχε επισημάνει αυτό το ενδεχόμενο στην Έκθεσή της. Η πρόταση της ΕΕΜ για ανάπτυξη αυτόνομης και αυτοδύναμης πολιτικής της Κύπρου σε θέματα ανώτατης εκπαίδευσης και επομένως η σταδιακή μείωση της εξάρτησης της Κύπρου από την Ελλάδα, καθόλου δεν προσπαθεί να υπονομεύσει τους στενούς δεσμούς Κύπρου-Ελλάδας στο χώρο της ανώτατης εκπαίδευσης, όπως έχει παρερμηνευθεί από ορισμέ-

νους κύκλους. Αντίθετα, οι δεσμοί θα πρέπει να παραμείνουν στενοί, αλλά υπό το φως της νέας τάξης πραγμάτων για την Κύπρο, ως χώρας-μέλους της ΕΕ, αυτοί οι δεσμοί θα πρέπει να μετεξελιχθούν σε στρατηγικές συμμαχίες, για παράδειγμα στο πλαίσιο του ενιαίου ευρωπαϊκού χώρου έρευνας, μέσω συντονισμένων δράσεων σε εθνικό επίπεδο, με σημαντικό αμοιβαίο όφελος και για τις δύο χώρες. Επιπρόσθετα, είναι σίγουρο ότι, και υπό τη νέα τάξη πραγμάτων και χωρίς την ύπαρξη μιας διακρατικής συμφωνίας, πολλοί Κύπριοι θα συνεχίσουν να επιδιώκουν σπουδές σε πανεπιστήμια της Ελλάδας, μέσω των διαδικασιών που θα εφαρμόζονται για τους υπόλοιπους Ευρωπαίους, όπως εξάλλου συμβαίνει τώρα σε σχέση με άλλες χώρες.

9. Σε ποιο σημείο βρίσκεται ο διάλογος για την αξιολόγηση των καθηγητών; Πού εντοπίζονται οι μεγαλύτερες διαφωνίες; Διότι στην ηλεκτρονική Διεύθυνση του ΥΠΠ για την Εκπαιδευτική Μεταρρύθμιση η «ενημέρωση» είναι μάλλον ελλιπής...

Δυστυχώς δεν είμαι σε θέση να γνωρίζω περισσότερα γι' αυτό το ζήτημα, πέραν του τι έχει επίσημα παρουσιαστεί από τα μέλη της κοινοπραξίας “Αθηνά” και το τι έχει γραφτεί/σχολιαστεί στον τύπο. Οι προτάσεις στην Έκθεση της ΕΕΜ επί του θέματος είναι γνωστές και δεν έχω τίποτα άλλο να προσθέσω πέραν της διαπίστωσης ότι το θέμα είναι πολύ σημαντικό και σίγουρα πολυδιάστατο. Οι συγκεκριμένες εισηγήσεις θα πρέπει να εξετασθούν με νηφάλιο τρόπο και πνεύμα συνεργασίας. Και πάνω από όλα με γνώμονα την ποιοτική αναβάθμιση της προσφερόμενης δημόσιας εκπαίδευσης, προς χάριν των νέων γενεών και της κοινωνίας ευρύτερα.

Αναφέρω επίσης ότι το θέμα της διασφάλισης ποιότητας στην ανώτατη εκπαίδευση αποτελεί ύψιστη προτεραιότητα στο πλαίσιο της διαδικασίας της Bologna και της δημιουργίας του ενιαίου ευρωπαϊκού χώρου ανώτατης εκπαίδευσης. Τα πανεπιστήμια καλούνται να αναπτύξουν κουλτούρα στην ποιότητα μέσω μηχανισμών συνεχούς αυτοαξιολόγησης και αυτοβελτίωσης του έργου τους (πολιτικές εσωτερικής διασφάλισης ποιότητας), ενώ οι χώρες-μέλη καλούνται να θέσουν σε λειτουργία ανεξάρτητους φορείς για την εξωτερική αξιολόγηση των ιδρυμάτων ανώτατης εκπαίδευσης. Οι φορείς αυτοί θα τυγχάνουν οι ίδιοι αξιολόγησης βάσει συγκεκριμένων δεικτών ποιότητας και οι αξιόπιστοι φορείς θα καταχωρούνται σε σχετικό Ευρωπαϊκό Μητρώο. Το Πανεπιστήμιο Κύπρου εξετάζει το θέμα της εσωτερικής διασφάλισης ποιότητας και, από ό,τι γνωρίζω, το Υπουργείο Παιδείας μελετά το ζήτημα της δημιουργίας Εθνικού Φορέα Διασφάλισης και Πιστοποίησης Ποιότητας με βάση τις οδηγίες της Ευρώπης και τις προτάσεις στην Έκθεση της ΕΕΜ.

10 Ιανουαρίου 2006

ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΕΠΑΡΧΙΑΚΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΟΕΔΜΕΚ ΚΕΡΥΝΕΙΑΣ

9 Απριλίου 2006

Τιμήθηκαν οι Κερυνειώτες Εκπαιδευτικοί που αφυπηρέτησαν:

1. Γιώργος Χατζηκωσταντίνου
2. Χριστόφορος Παπαλαζάρου
3. Κωνσταντίνος Κλαβαριώτης
4. Χρυστάλλα Χαραλάμπους
5. Σπυρούλα Γερολεμίδου - Χατζηκύρου
6. Θεσσαλία Δήμου - Αμαξάρη.

Τιμήθηκαν επίσης οι τρεις βουλευτές της Κερύνειας και οι τρεις Δημάρχοι της Επαρχίας Κερύνειας

Το Συνέδριο της Πανελληνίας Ένωσης Φιλολόγων (ΠΕΦ) στην Ξάνθη με θέμα: Ο Αριστοφάνης και η αρχαία κωμωδία

(10 – 12 Νοεμβρίου 2005)

♦ Γεωργία Κούμα
Γενική Γραμματέας του ΣΕΚΦ

Το 32^ο Συνέδριο της Πανελληνίας Ένωσης Φιλολόγων (ΠΕΦ) φέτος οργανώθηκε από τον Σύνδεσμο Φιλολόγων Νομού Ξάνθης και φιλοξενήθηκε στο Δημοτικό Αμφιθέατρο της πόλης (πρώτη φορά γίνεται εκτός Αθηνών), από τις 10 έως τις 12 Νοεμβρίου 2005, με θέμα: *Ο Αριστοφάνης και η αρχαία κωμωδία*. Τις εργασίες του Συνεδρίου παρακολούθησαν Σχολικοί Σύμβουλοι, μέλη των Διοικητικών Συμβουλίων των Συνδέσμων Φιλολόγων όλων των Νομών της Ελλάδας και 50 φιλόλογοι από όλες τις επαρχίες της Κύπρου, ιδίως εξόδοις.

Αξίζει να σημειωθεί ότι φέτος το Δ.Σ. της ΠΕΦ παραχώρησε στον Σύνδεσμο Ελλήνων Κυπρίων Φιλολόγων (ΣΕΚΦ – ΟΕΛΜΕΚ) 50 θέσεις συνεδρων αντί των 30 θέσεων που μας παραχωρούσε άλλες χρονιές. Νιώθουμε την ανάγκη να ευχαριστήσουμε θερμά, για ακόμη μία φορά, τόσο το Δ.Σ. της ΠΕΦ για την ευγενή χειρονομία του, όσο και το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού της Κύπρου, που παραχώρησε τη σχετική άδεια στους 50 συναδέλφους μας. Την ομάδα των φιλόλογων συνόδευσαν δύο Επιθεωρητές Φιλολογικών Μαθημάτων.

Η συμμετοχή φιλόλογων από την Κύπρο στο ετήσιο Συνέδριο της ΠΕΦ έχει γίνει πια θεσμός που προσφέρει πνευματική τροφοδότηση, αφού διευρύνει τις αναζητήσεις και τους ορίζοντες των συμμετεχόντων, και ευκαιρίες για γνωριμία και ανταλλαγή απόψεων επί θεμάτων που από κοινού μας προβληματίζουν.

Οι εργασίες του Συνεδρίου στέφθηκαν με απόλυτη επιτυχία.

Την Πέμπτη το απόγευμα, μετά τη σύντομη προσφώνηση του Μιχάλη Μαλαμίδα, Σχολικού Συμβούλου Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (Δ.Ε.), που είχε τη γενική ευθύνη για την όλη διοργάνωση του Συνεδρίου, ακολούθησαν *Χαιρετισμοί* από διάφορους φορείς. Χαιρετισμό απηύθυνε και η Γενική Γραμματέας του ΚΔΣ του ΣΕΚΦ. Ακολούθησε ένα σύντομο, ιδιαίτερα κατατοπιστικό, οδοιπορικό για την πόλη της Ξάνθης και το Νομό Θράκης, με τη βοήθεια της σύγχρονης τεχνολογίας (Η.Υ). Στη συνέχεια απολαύσαμε κάποια τραγούδια με τις μελωδικές φωνές μαθητών Γυμνασίου και Λυκείου από το Μουσικό Σχολείο της Ξάνθης. Η πρώτη μέρα έκλεισε με την εισήγηση του Θεόδωρου Παπά, Αναπληρωτή Καθηγητή του Ιόνιου Πανεπιστημίου, με θέμα: *Η ιστορία της παράδοσης του κειμένου του Αριστοφάνη*.

Των πρωινών εισηγήσεων της Παρασκευής, με γενικό θέμα *Αριστοφάνης και πολιτική*, προέδρευε η Σοφία Σταμούλη, Σχολική Σύμβουλος Δ.Ε. Πρώτος εισηγητής ήταν ο Ηλίας Σπυρόπουλος, επίτιμος Σύμβουλος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, με θέμα: *Η πολιτική σάτιρα του Αριστοφάνη* και δεύτερος ο Αντώνης Μαστραπάς, δ.φ., εκπαιδευτικός Δ.Ε., με θέμα: *Ο τόπος και η πολιτική του διάσπαση στον Αριστοφάνη*, προβάλλοντας συνάμα διαφάνειες με περιοχές της Αθήνας.

Μετά το σύντομο διάλειμμα, ακολούθησαν δύο άλλες εισηγήσεις: ο Χρήστος Χρηστίδης, δ.φ., επίτιμος Σχολικός Σύμβουλος Δ.Ε., μίλησε με θέμα: *Οι πολιτικοί προσανατολισμοί του Αριστοφάνη* και η Μαρία Παυλάκου – Τσαγκαράκη, Διευθύντρια Λυκείου, με θέμα: *Η ανατρεπτική και απελευθερωτική λειτουργία της κωμωδίας*, προσφέροντας συνάμα στους συνεδρους την ευκαιρία να ακροαστούν ηχογραφημένα αποσπάσματα κωμωδιών. Ακολούθησε συζήτηση.

Των απογευματινών εισηγήσεων της Παρασκευής, υπό το γενικό θέμα *Αναβίωση της αριστοφανικής κωμωδίας*, προέδρευε η Ελένη Λιανοπούλου, Σχολική Σύμβουλος Δ.Ε.

Ο Νίκος Χουρμουζιάδης, ομότιμος Καθηγητής του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, μίλησε με θέμα: *Το ταξίδι του Αριστοφάνη στις νεοελληνικές σκηνές*, προβάλλοντας αποσπάσματα από ανεβάσματα αριστοφανικών κωμωδιών που σκηνοθέτησε ο ίδιος, και η Ελένη Καλκάνη, δ.φ., εκπαιδευτικός Δ.Ε., με θέμα: *Οι αριστοφανικές διασκευές για παιδιά και η σχέση τους με τη νεοελληνική αναβίωση της Αρχαίας Κωμωδίας*.

Μετά το διάλειμμα, ακολούθησε η υποενοότητα *Οι Όρνιθες του Αριστοφάνη*. Πρώτος εισηγητής ήταν ο Φάνης Κακριδής, ομότιμος Καθηγητής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, με θέμα: *Ερμηνεύοντας τους Όρνιθες του Αριστοφάνη* και ακολούθως η Τασούλα Καραγεώργου, δ.φ., αποσπασμένη στο Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, με θέμα: *Νεοελληνικές μεταφράσεις των Όρνιθων*. Οι εργασίες της δεύτερης ημέρας του Συνεδρίου έκλεισαν με συζήτηση επί ποικίλων θεμάτων που εθίζαν οι ομιλητές.

Των εργασιών του Σαββάτου προέδρευε ο Βασίλης Τσάφος, μέλος της Οργανωτικής Επιτροπής της ΠΕΦ. Οι δύο εισηγήσεις στεγάστηκαν υπό τον τίτλο: *Χαρακτηριστικά της αριστοφανικής κωμωδίας*.

Ο πρώτος εισηγητής Κώστας Τσατσάνης, δ.φ., εκπαιδευτικός Δ.Ε., μίλησε με θέμα: *Ερωταποκρίσεις στην αριστοφανική κωμωδία* και εν συνεχεία ο Μανόλης Ανδρουλιδάκης, δ.φ. Σύμβουλος Ε.Α.Π., με θέμα: *Η “χρήση” των τραγουδιών από τον Αριστοφάνη*.

Ο εισηγητής Γιάννης Πανούσης, Πάρεδρος ε.θ. στο Π.Ι., που θα μιλούσε με θέμα: *Από τον Αριστοφάνη στον Μένανδρο: Οι μεταμορφώσεις του Λάμαχου*, υπό τον γενικό τίτλο *Αριστοφάνης και Νέα κωμωδία*, δεν μπόρεσε να παραστεί, γι’ αυτό οι εργασίες του Συνεδρίου ολοκληρώθηκαν, μετά τη σύντομη συζήτηση, με τη Συνόψιση – Συμπεράσματα που παρουσίασε η Γεωργία Χαριτίδου, Διευθύντρια Λυκείου και Γενική Γραμματέας της ΠΕΦ, Μέλος της Οργανωτικής Επιτροπής του Συνεδρίου.

Η ΠΕΦ μας πρόσφερε την ευκαιρία να συννευρεθούμε και να διαλεχθούμε με τον Αριστοφάνη, τον μεγαλοφυή αρχαίο κωμωδιογράφο, που με απaráμιλλη τέχνη και σατιρική διάθεση πρόβαλλε την καθημερινότητα και συνάμα την πολιτική πραγματικότητα της εποχής του, εκπέμποντας ποικίλα μηνύματα σε μας σήμερα.

Οι εκλεκτοί εισηγητές μας ταξίδευσαν σε ένα ταξίδι ιδιαίτερα γοητευτικό και χρήσιμο τόσο για το δικό μας εξοπλισμό όσο και για το διδακτικό μας έργο στην τάξη.

Το ΚΔΣ του Συνδέσμου Ελλήνων Κυπρίων Φιλολόγων οργάνωσε άρτια, κατά γενική ομολογία, την “άνοδο” των φιλόλογων στην Ξάνθη, “την κυρά της Θράκης”, μέσω Θεσσαλονίκης, σε συνεργασία με το τουριστικό πρακτορείο Lemesiana, το οποίο θερμά ευχαριστούμε.

Οι Κύπριοι συνεδριοί είχαν παράλληλα την ευκαιρία, συνεπικουρούμενοι και από τις άριστες καιρικές συνθήκες, να γνωρίσουν το ιστορικό κέντρο της ζεστής και φιλόξενης πολυπολιτισμικής πόλης (ορθόδοξοι χριστιανοί, μουσουλμάνοι, εβραίοι) με την παραδοσιακή του αρχιτεκτονική και τα χαλικοστρωμένα στενοσόκακά του, το Λαογραφικό Μουσείο, την Πινακοθήκη, το σαββατιάτικο Παζάρι της. Αξέχαστες θα μείνουν και οι παραδοσιακές γεύσεις των τοπικών εδεσμάτων!

Πιστεύουμε ότι η ΠΕΦ θα συνεχίσει την προσφορά της προς τον κλάδο των Φιλολόγων, τόσο με τα συνέδρια που οργανώνει ετησίως όσο και με τις παρεμβάσεις της στα εκπαιδευτικά δρώμενα και τις εκδόσεις της (*Φιλολογική, σεμινάρια*).

Από το καλεντα

Συνέδριο ΕΤΥΣΕ για τον Κοινωνικό Διάλογο στην Εκπαίδευση στις Βρυξέλλες, Απρίλιος 2006.

Συνέδριο ΕΤΥΕΕ για το Πλαίσιο Προσόντων στο Λουξεμβούργο, Δεκέμβριος 2005.

Ο κος Χριστόφιας μιλά στην εκδήλωση του Επαρχιακού γραφείου ΟΕΛΜΕΚ της Κερύνειας προς τιμή των Κερυνειωτών Εκπαιδευτικών που αφυπηρέτησαν.

Ο Πρόεδρος της ΟΕΛΜΕΚ τιμά τον Πρόεδρο της Βουλής - Εκδήλωση Επαρχιακού ΟΕΛΜΕΚ της Κερύνειας, 9 Απριλίου 2006.

Άρι της ΟΕΛΜΕΚ

Δύο στιγμιότυπα από την Παγκύπρια Συνδιάσκεψη Γενικών Αντιπροσώπων, 2 Μαρτίου 2006.

Εκδήλωση διαμαρτυρίας έξω από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού για τους αδιορίστους Χημικούς, Νοέμβριος 2005.

Εκδηλώσεις Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων Εκπαιδευτικών για την Παγκόσμια Μέρα Εκπαιδευτικού, 5 Οκτωβρίου 2005
Ποδοσφαιρικός Αγώνας Καθηγητών Vs Δασκάλων.

Θα ήθελα να ήμουν δάσκαλος

του Παύλου Μ. Παύλου

Παλιά, η άγνοια δημιουργούσε ένα έλλειμμα στις εκπαιδευτικές προτεραιότητες, που το συγκάλυπταν ο θεσμός του δασκάλου-αυθεντία και η προσήλωση σε αυστηρούς κανόνες πειθαρχίας. Στην πορεία, το άνοιγμα της κοινωνίας και η επιστήμη μας έδωσαν κάποια όπλα, για να ανοιχτούμε στον παιδικό και εφηβικό κόσμο με τόλη και αποδοχή. Ήταν η ευκαιρία να έρθει στο προσκήνιο εκείνη η χαρά της επικοινωνίας με τους νέους, να γίνει ένα νόμιμο πρόταγμα. Όμως πριν το παράθυρο ανοίξει καλά – καλά, ξανάκλεισε ερμητικά. Γιατί η αγορά βρίσκεται πάντα ένα βήμα μπροστά από την επιστήμη και τις προθέσεις. Ή καλύτερα, ξέρει πώς να εκμεταλλεύεται και τα δύο.

Έτσι, η εκπαίδευση – και ιδιαίτερα η δευτεροβάθμια – μεταπήδησε σχεδόν αυτόματα από τον κόσμο των παραδοσιακών δασκάλων στον κόσμο των εκπαιδευτών. Κι όπως κάθε έγκλημα, χρειάστηκε τα άλλοθι της: Λίγη τεχνολογία, CD-Rom και διαδίκτυο, ένα διασκόπιο και πολλά σχέδια μαθήματος. Κι όλα είναι εντάξει. Αυτό το άλμα άφησε έξω πολύ γρήγορα αυτό που θα έπρεπε να είναι ο στόχος: Ο σύγχρονος δάσκαλος, αλλά πάντως δάσκαλος.

Η εκπαίδευση στην Κύπρο ήταν ο τελευταίος θεσμός που προέβαλλε κάποια αντίσταση στους όρους του αγοραίου ανταγωνισμού. Τώρα που αυτός γίνεται μια κοινωνική θρησκεία, το εκπαιδευτικό υποσύστημα δυσκολεύεται φοβερά να αντισταθεί στους όρους του συνόλου. Σε κάποιες ευρωπαϊκές χώρες, τα πράγματα είναι κάπως καλύτερα σε αυτό το επίπεδο. Τόσο επειδή και άλλοι θεομοί εμφανίζονται να προβάλλουν παράλληλη αντίσταση (κινήματα, ομάδες πολιτών, συμπαγείς ομάδες διανοουμένων με κοινωνικό ρόλο) όσο και επειδή στο ίδιο το εσωτερικό της εκπαίδευσης οικοδομήθηκε παράδοση αντίστασης στις επιταγές αγοραίων συμφερόντων. Στην Κύπρο δεν υπάρχουν ούτε οι εξωτερικές ούτε οι εσωτερικές συνθήκες. Έτσι το εκπαιδευτικό υποσύστημα συνθλίβεται από τις αντιφατικές κοινωνικές πιέσεις, και γι' αυτό βιώνει έντονα την κρίση.

Η κυρίαρχη κοινωνική ιδεολογία θέλει εκπαιδευτικούς που να προετοιμάζουν τους μαθητές για την ανταγωνιστική φύση της. Άρα εκπαιδευτές γνώσεων και δεξιοτήτων, και όχι δασκάλους. Στον ανταγωνισμό όμως κερδίζουν λίγοι και χάνουν πολλοί. Και η μάχη είναι σκληρή. Έτσι οι περισσότεροι μαθητές «πέφτουν» μοιραία σ' αυτή τη μάχη πολύ νωρίς. Τότε εμφανίζονται ένα σωρό ζητήματα, από τη νεανική παραβατικότητα μέχρι τα χρόνια μαθησιακά προβλήματα. Αυτό με τη σειρά του οδηγεί σε αμφισβήτηση του συστήματος, εσωτερική και εξωτερική.

Στην εσωτερικευμένη της μορφή η κρίση συνεπάγεται αμηχανία στους κόλπους των εκπαιδευτικών, οι οποίοι έχοντας εμπειρία μόνο από τους δύο κόσμους (του παραδοσιακού δασκάλου και του εκπαιδευτή) αναζητούν σ' αυτό το δίδυμο τη λύση: Είτε θεωρούν ότι φταίει η χαλάρωση των θεσμών, άρα επιζητούν επιστροφή στο παραδοσιακό σχολείο, είτε ελπίζουν στην ολοκλήρωση του τυφλού ανοίγματος, δηλαδή στην απόλυτη ταύτιση του σχολείου με ό,τι γίνεται στην κοινωνία. Από την άλλη, μια κοινωνία συμφέροντος που ζητά να εκπαι-

δευτούν τα παιδιά της στις αρχές του ατομικισμού (επαγγελματική και οικονομική προκοπή), ζητά από τους εκπαιδευτές να είναι ταυτόχρονα και προπονητές αλόγων του ιπποδρόμου και απόκοσμοι ιεραπόστολοι.

Είναι σαφές ότι πρόκειται για αδιέξοδες προσεγγίσεις. Και συνάμα αναποτελεσματικές. Από δω και η περιορισμένη επιτυχία πολυδάπανων προγραμμάτων στήριξης μαθητών με μαθησιακά ή άλλα προβλήματα, και γενικά όλων των δραστηριοτήτων που έχουν σχέση με την αλληλεγγύη, την ανεκτικότητα και τη συλλογικότητα. Απλούστατα, διότι η κυπριακή κοινωνία είναι στη βάση της προσηλωμένη στον κοινωνικό δαρβινισμό. “Επιβιώνει, και πρέπει να επιβιώνει, ο δυνατός”. Συνεπώς, το σχολείο που έχει δομήσει στα πρότυπα της υπηρετεί στην πράξη αυτό το στόχο. Τα υπόλοιπα γίνονται είτε επειδή τα επιβάλλει κάποια Ε.Ε., είτε για απόμυθου των συνεπειών του ακραία ανταγωνιστικού συστήματος. Ελάχιστοι τα πιστεύουν πραγματικά, και μέσα και έξω από τα σχολεία.

Όμως, οι αδιέξοδες προσεγγίσεις γίνονται ακόμη πιο αδιέξοδες λόγω της αποϊδεολογικοποίησης: Ψηφίζουμε κάθε τέσσερα χρόνια χωρίς στο ενδιάμεσο να ταυτίζουμε ό,τι κάνουμε με ό,τι πιστεύουμε. Αποτέλεσμα, στο τέλος πιστεύουμε μόνο στον εαυτό μας. Έτσι και στο χώρο των εκπαιδευτών, αρκεί το κομματικό αποκούμπι. Η “ιδεολογία” είναι απύσχα από τις καθημερινές επιλογές: Οι μεν λένε πως “φταίει που δε διδάσκονται οι νέοι αρκετά τις αξίες της φυλής”, οι δε πως “φταίει που δε διδάσκονται για το πραξικόπημα”, και ξοφλάνε. Αυτή κι αν είναι αποϊδεολογικοποίηση. (Για τον “ενδιάμεσο χώρο” δε μιλάμε. Εκεί κι αν επιτρέπονται όλα). Και στο τέλος όλοι μαζί κυνηγάνε την προαγωγή τους. Με τα ίδια μέσα και τις ίδιες αεροβικές ασκήσεις.

Το αδιέξοδο όμως φτάνει στα όριά του. Η κρίση κορυφώνεται. Δεν είναι σίγουρο αν μπορεί κανείς να προτείνει λύσεις εκπαιδευτικές, χωρίς αυτές να είναι δεμένες με κοινωνικούς όρους. Έχει όμως τη σημασία του οι μονάδες των εκπαιδευτών που επιμένουν να θέλουν να είναι δάσκαλοι, να είναι εκεί την ώρα της μεταστροφής. Η παρουσία τους δείχνει σήμερα και θα δείξει εντονότερα αύριο τον τρίτο δρόμο. Ανάμεσα στον παραδοσιακό δάσκαλο και τον εκπαιδευτή αλόγων. Το σύγχρονο δάσκαλο, αλλά πάντως δάσκαλο. Ελεύθερο, ταυτισμένο με όσα διδάσκει, ανοιχτό και καταρτισμένο βιωματικά στις διαστάσεις της νοημοσύνης (της συναισθηματικής περιλαμβανομένης) και στους ορίζοντες της δημιουργικής φαντασίας. Και προ πάντων καταρτισμένο στα μεγάλα “στοιχήματα” που παίζονται στην κοινωνία και στον κόσμο. Που αρνείται την αποσπασματική και στεγανοποιημένη γνώση, αναγνωρίζει την ενότητα και πολυπλοκότητα του ανθρώπου και θέλει να τοποθετεί τη γνώση πάντα μέσα σ' ένα πλαίσιο και σ' ένα σύνολο. Συμφιλιωμένο με την αβεβαιότητα και την αμφιβολία, έτοιμο να επικοινωνήσει πηγαία με τους νέους, έτοιμο να τους δώσει – ακόμη κι όταν νομίζει πως δεν το θέλουν – όχι μόνο το μυαλό αλλά και την ψυχή του. Ή μάλλον να τους πείσει πως αυτά είναι ένα.

Αν το άξιζα, θα ήθελα να ήμουν δάσκαλος.

Συνδέσεις

Email accounts με ισχύ από τις 4 Μαΐου 2006
 info@oelmek.com.cy OELMEK
 president@oelmek.com.cy ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΟΕΛΜΕΚ
 vicepresident@oelmek.com.cy ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ
 gensecretary@oelmek.com.cy ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
 treasurer@oelmek.com.cy ΤΑΜΙΑΣ
 depsecretary@oelmek.com.cy ΒΟΗΘΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
 deptreasurer@oelmek.com.cy ΒΟΗΘΟΣ ΤΑΜΙΑΣ
 orgsecretary@oelmek.com.cy ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Πρόγραμμα–Λεβιάθαν στη Μέση Εκπαίδευση

♦ Δρ Θεόδωρος Κ. Θεοδώρου

Οικονομολόγος

Συντονιστής Β. Δ/ ντής

Λύκειο Αγίου Γεωργίου, ΛΑΡΝΑΚΑ

Ένα ωρολόγιο πρόγραμμα-Λεβιάθαν καταβροχθίζει καθημερινά το μισοπεθαμένο Ενιαίο Λύκειο ή καλύτερα ό,τι απόμεινε απ'αυτό. Σκοποί, στόχοι, φιλοσοφία, όλα θυσιάζονται στο βωμό του αδηφάγου τέρατος. Εμείς οι εκπαιδευτικοί παρακολουθούμε ωχαδελφικά τα τεκταινόμενα, αφήνοντας τους σύγχρονους Ηρόστρατους να ηδονίζονται καταστρέφοντας, ανίκανοι να επιχειρήσουμε ο,τιδήποτε για ν'αποτρέψουμε την καταστροφή. Θα πρέπει επιτέλους να αναλάβουμε και εμείς το μερίδιο της ευθύνης που μας αναλογεί, έστω και αν είναι η μικρότερη σε σύγκριση με τους άλλους φορείς της εκπαίδευσης.

Απ' ό,τι επεσήμανα και σε παλαιότερο μου άρθρο, το πρόγραμμα φαλκιδεύει την ελεύθερη επιλογή μαθημάτων από τους μαθητές, που αποτελεί την πεμπτουσία του θεσμού του Ενιαίου Λυκείου, η οποία θυσιάζεται στο βωμό της κατάρτισής του, που είναι τόσο δαιδαλώδης, λόγω των πολλών συνδιδασκαλιών, όσο και ο μυθικός λαβύρινθος. Το πρόγραμμα ανάγεται σε ύψιστη προτεραιότητα, γίνεται αυτοσκοπός, εις βάρος φυσικά της ελεύθερης επιλογής του μαθητή. Έτσι οι προγραμματιστές, έχοντας “τα δυο τους πόδια σ' ένα παπούτσι”, αναγκάζονται να διοχετεύουν μαθητές προς συγκεκριμένα μαθήματα, τα οποία πολλακώς δημιουργούνται για χάρη του προγράμματος. Είναι γνωστές οι προστριβές γονιών-μαθητών με τους προγραμματιστές και τους διευθυντές των σχολείων, γιατί άλλα μαθήματα επιλέγουν και σε άλλα καταλήγουν.

Επιπλέον το πρόγραμμα εξουδετερώνει το ρόλο του συντονιστή Βοηθού Διευθυντή. Η κατανομή των μαθημάτων δεν γίνεται πλέον με κριτήρια την αρχαιότητα ή την ικανότητα του εκπαιδευτικού, αλλά εξαρτάται από τον Η.Υ, έτσι ώστε να παρουσιάζονται τραγελαφικές περιπτώσεις εκπαιδευτικών που καλούνται πλειστάκις να διδάξουν μάθημα στη Γ' Λυκείου, χωρίς να έχουν διδάξει το προαπαιτούμενό του της Β' Λυκείου. Καταστρατηγείται έτσι κατάφωρα η εγκύκλιος του Υπουργού Παιδείας που υποδεικνύει στους συντονιστές των σχολείων να επιλέγουν για την Γ' Λυκείου έμπειρους και ικανούς εκπαιδευτικούς.

Επιπρόσθετο πρόβλημα που επιδεινώνει την κατάσταση είναι, ότι, λόγω της υπάρχουσας νομοθεσίας “μόρια μετάθεσης, οκταετία σε ένα σχολείο κτλ.”, οι επαρχιακοί επιθεωρητές αδυνατούν να καταναείμουν τους εκπαιδευτικούς ανά σχολείο κατά τέτοιο τρόπο, έτσι ώστε να υπάρχουν και έμπειροι και πρωτοδιόριστοι σε κάθε σχολείο. Συνήθως σ' αυτή την περίπτωση τη νύφη την πληρώνουν τα σχολεία της υπαίθρου και τυχαία και ορισμένα σχολεία των πόλεων. Ενδεικτικά αναφέρω παράδειγμα του δικού μου σχολείου (Λύκειο Αγίου Γεωργίου Λάρνακας, ειρήσθω εν παρόδω ότι βρέθηκε τελευταίως στο στόχαστρο των μέσων ενημέρωσης), όπου στον κλάδο των οικονομολόγων από συνολικά 7 καθηγητές που έχω στη διάθεσή μου για να τους κατανέμω σε τμήματα, μόνο ένας είναι έμπειρος. Σημειωτέον ότι τα τμήματα της Γ' Λυκείου στον κλάδο είναι 22, στα πλείστα των οποίων για να τα διδάξει κάποιος, πρέπει να έχει ήδη διδάξει τα προαπαιτούμενά τους της Β' Λυκείου, όπως ανέφερα και πιο πάνω.

Εξίσου σοβαρό πρόβλημα είναι εκείνο των συνεχών

ωρών διδασκαλίας των συναδέλφων. Υπάρχουν περιπτώσεις που καθηγητές διδάσκουν 5 ή και 6 συνεχόμενες ώρες. Καταλαβαίνει κανείς ότι ο εκπαιδευτικός εξουθενώνεται με αποτέλεσμα να μειώνεται αισθητά η απόδοσή του. Στις συνεχείς διαμαρτυρίες των συναδέλφων μόνιμη επωδός του προγραμματιστή: “έτσι έβγαλε το κομπούτερ”. Επιπλέον από φέτος μας προέκυψαν και τα συνεχόμενα δίωρα. Και καλά για τα πρακτικά μαθήματα. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί η πρώτη περίοδος για παράδοση και η δεύτερη για εξάσκηση (λύση ασκήσεων κτλ.). Φανταστείτε τι γίνεται στα θεωρητικά μαθήματα. Βομβαρδίζεται ο μαθητής επί ένα δίωρο ακούγοντας τα ίδια πράγματα, κουράζεται, δυσανασχετεί, με αποτέλεσμα να μισεί τον καθηγητή του, ο οποίος σε τίποτα δεν φταίει, και κατ' επέκταση να μισεί και το σχολείο εν γένει.

Πρόσθετο πρόβλημα, που δυσκολεύει έτι περαιτέρω το πρόγραμμα, είναι η εμμονή (ας μειωνόταν τουλάχιστον το δημοσιονομικό έλλειμμα) του Υπουργείου στους καθηγητές που είναι τοποθετημένοι σε τρία και τέσσερα σχολεία, μερικές φορές και σε περισσότερα. Συνάδελφος καθηγητρια της Ιταλικής (ελλαδίτισσα, χωρίς αυτοκίνητο) έψαχνε απεγνωσμένα συγκοινωνία για να πάει από τη Λάρνακα στα Λεύκαρα μόνο για δύο διδακτικές περιόδους. Επί τη ευκαιρία, ας σημειωθεί ότι μέχρι τη στιγμή που γράφονται αυτές οι γραμμές (12-10-05), τα περισσότερα σχολεία λειτουργούν με προσωρινό πρόγραμμα, που σημαίνει ότι οι μαθητές σε πολλές περιπτώσεις δεν ξέρουν ακόμα ποιος καθηγητής θα τους κάνει μάθημα.

Υπάρχουν και πολλές άλλες αρνητικές παρενέργειες του προγράμματος-τέρατος. Σεβόμενος τον πολύτιμο χώρο της εφημερίδας που με φιλοξενεί, στέκομαι μόνο σ' αυτά, ευελπιστώντας ότι δημοσιοποιώντας τα πιο πάνω προβλήματα, κάποιος ή κάποιοι αρμόδιοι θα τα λάβουν, αν τελικά τα λάβουν, υπόψη.

Προς συναδέλφους
Αγαπητοί συνάδελφοι

Η ΟΕΛΜΕΚ, στο πλαίσιο της προσπάθειας της για βελτίωση της επικοινωνίας με τα μέλη της, σας πληροφορεί πως έχει προχωρήσει στη δημιουργία νέας αναβαθμισμένης ιστοσελίδας που περιέχει τη νέα τροποποιημένη εκπαιδευτική νομοθεσία, όλα τα έντυπα για τα ωφελήματα της ΟΕΛΜΕΚ, όλα τα εξερχόμενα καθώς και όλες τις σημαντικές διασυνδέσεις με φορείς και οργανισμούς στην Κύπρο και το εξωτερικό. Η ιστοσελίδα στο παρόν στάδιο θα ενημερώνεται κάθε Παρασκευή με πρόθεση όμως σύντομα η ενημέρωση της ιστοσελίδας να γίνει ακόμα πιο συχνή.

Για τυχόν παρατηρήσεις, εισηγήσεις ή προσθήκες στην ιστοσελίδα που θεωρείτε σημαντικές παρακαλείστε όπως επικοινωνήσετε με τα μέλη της γραμματείας μέσω των ηλεκτρονικών τους διευθύνσεων που βρίσκονται στην ιστοσελίδα.

Η διεύθυνση της νέας ιστοσελίδας είναι:

www.oelmek.com.cy

Το νέο email της ΟΕΛΜΕΚ είναι:

info@oelmek.com.cy

**Άνιση
κατανομή
καθηγητών στα
σχολεία**

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

Συνέντευξη που παραχωρήθηκε από τον κύριο Martin Romer, Γενικό Γραμματέα της ETUCE, στη φιλόλογο Ρένα Γιαβρή κατά την εδώ επίσκεψή του

♦ Ρένα Γιαβρή
Φιλολόγος

Κύριε Martin Romer σας καλωσορίζουμε πρώτα απ' όλα στην Κύπρο.

Ας αρχίσουμε με την κλασική ερώτηση:

Ποια η γνώμη σας για την Κύπρο και γενικότερα τους Κύπριους καθηγητές;

Νομίζω ότι οι Κύπριοι καθηγητές έχουν οργανώσει πολύ καλά την εκπαιδευτική κοινότητα χωρίς να παρουσιάζονται ανταγωνιστικές μορφές κι αυτό είναι αρκετά καλό.

Αυτό νομίζετε ότι το έχουν πετύχει;

Ναι, σε μεγάλο βαθμό γιατί οι καθηγητές όταν είναι ενωμένοι και οργανωμένοι μπορούν να πετύχουν πολλά.

Θα έχετε συναντήσεις τις επόμενες εβδομάδες. Καταλαβαίνετε τι σημαίνει η μη ύπαρξη ελεύθερης διακίνησης σε μια ευρωπαϊκή χώρα όπου οι πολίτες της πρέπει να μετακινούνται με περιορισμούς.

Βεβαίως, με την επιστροφή μου στις Βρυξέλλες θα ετοιμάσω έκθεση για όλες αυτές τις εμπειρίες και γνώσεις που απέκτησα. Ιδιαίτερη αναφορά θα γίνει και στο κυπριακό.

Στη συνέχεια η έκθεση αυτή θα σταλεί σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες. Ακόμη οι συνάδελφοι θα έχουν την ευκαιρία να ζητήσουν διευκρινίσεις και να λύσουν τις απορίες τους για την κατάσταση στην Κύπρο.

Έχετε ενημερωθεί για το ότι ούτε οι ελληνοκύπριοι εκπαιδευτικοί ούτε και οι τουρκοκύπριοι μπορούν να μοιραστούν τις εμπειρίες τους για εκπαιδευτικά ζητήματα ελεύθερα. Με ποιους τρόπους πρακτικά μπορείτε να βοηθήσετε την κατάσταση ιδιαίτερα στα σχολεία στην Κύπρο;

Αυτό που μπορούμε να κάνουμε, και ήδη έχουμε αρχίσει, είναι να σας εμπλέξουμε σε περισσότερα ευρωπαϊκά προγράμματα και να μπορείτε έτσι με τη σειρά σας να μοιραστείτε κοινές ή και διαφορετικές εμπειρίες με εκπαιδευτικούς άλλων χωρών. Έτσι με την ανταλλαγή αυτή μπορείτε να συνεργαστείτε μεταξύ σας. Ακόμη μπορούμε να συμβάλλουμε στη μεγαλύτερη σε αριθμό εκπροσώπησή σας σε τέτοιου είδους προγράμματα.

Υπάρχει ακόμη και το Ηλεκτρονικό Δίκτυο Επικοινωνίας στο οποίο συμμετέχουν πολλές χώρες και οργανώσεις, περίπου 125 στον αριθμό και μπορείτε να έχετε και εσείς ως μέλη τη δική σας συμμετοχή. Είστε σε καλό δρόμο.

Όμως κ. Γιαβρή κάπου εδώ δυστυχώς πρέπει να σας αφήσω. Μακάρι να είχαμε περισσότερο χρόνο. Όμως είναι τέτοιες οι υποχρεώσεις που έχω αφού πρέπει να ταξιδεύω σε πολλά μέρη συνεχώς.

Αλήθεια θα ήθελα να σας ρωτήσω κάτι τελευταίο, τι μάθημα διδάσκατε πριν γίνετε γραμματέας της EDUCE;

Τώρα πια δεν υπάρχει καθόλου χρόνος για την εδρα. Κάποτε όμως ήμουν, ως γνήσιος Δανός, παθιασμένος με τον αθλητισμό άρα ήταν λογικό να είχα σπουδάσει Γυμναστής.

Σας ευχαριστώ για το χρόνο που μας διαθέσατε. Ευχόμαστε να σας έχουμε ξανά κοντά μας κάτω από καλύτερες συνθήκες ανάμεσα στις σχέσεις Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων.

Κι εγώ σας ευχαριστώ και εύχομαι καλή επιτυχία στο έργο σας.

Martyn Romer - Συνέδριο ΟΕΛΜΕΚ - ΠΟΕΔ - ΟΛΤΕΚ για «Μόρφωση και Επιμόρφωση των Εκπαιδευτικών»

Μόνο μέσα από στενή συνεργασία και χωρίς εσωτερικές συγκρούσεις, οι οργανώσεις μπορούν να προσφέρουν στην εκπαίδευση. Είναι λοιπόν απαραίτητη η συνεργασία και νομίζω σ' αυτό το θέμα έχετε προχωρήσει θαυμάσια.

Γνωρίζατε πριν την επίσκεψή σας στην Κύπρο για την πολιτική κατάσταση που υπάρχει;

Ναι, γνώριζα αρκετά. Επίσης παρακολουθούσα τις εξελίξεις γύρω από το Κυπριακό τα τελευταία χρόνια.

Αυτό όμως που δε γνώριζα ήταν οι πολλές λεπτομέρειες που μου εξήγησαν εδώ οι συνάδελφοι της ΟΕΛΜΕΚ κατά τη χθεσινή μου συνάντηση. Είναι πολύ βοηθητικό να μπορεί κάποιος να ενημερώνεται για τόσο σημαντικά θέματα από ανθρώπους με ευαισθησίες αλλά και γνώσεις για την ιδιαίτερή τους πατρίδα.

Πιστεύω ότι θα μοιραστείτε τις εμπειρίες σας και με άλλους καθηγητές στις ευρωπαϊκές χώρες που

Βελτίωση συνθηκών στο διδακτικό περιβάλλον

♦ **Αγαθάγγελος Ασλανίδης**
Καθηγητής Μαθηματικών

Η εκπαίδευση αποτελεί ένα από τα κυριότερα μέσα της ανθρωπότητας που διαμορφώνει το μέτρο στον άνθρωπο και τον οδηγεί στην ισορροπία. Η εκπαίδευση δεν είναι μόνο η διαρκής δυναμική βελτίωσης της γνώσης και των δεξιοτήτων αλλά και η συνεχής διαδικασία για ατομική προαγωγή, αυτοβελτίωση και δημιουργία αρμονικών σχέσεων ανάμεσα στα άτομα. Μέσω της εκπαίδευσης επιδιώκεται να μάθουν τα παιδιά και οι νέοι να σέβονται τα ανθρώπινα δικαιώματα, να δείχνουν αμοιβαία κατανόηση και να χρησιμοποιούν τη γνώση όχι ως μέσο διάκρισης και υπεροχής, αλλά ως κινητήριο μηχανισμό για να προαχθεί το “ανθρώπινον”. Επομένως καλείται η εκπαίδευση στο νέο αιώνα να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο συμβάλλοντας στην παγκόσμια εδραίωση της ειρήνης, της δημοκρατίας, της ισότητας, της ελευθερίας, αλλά και στην άμβλυση των κοινωνικών ανισοτήτων, την κατανόηση της διαφορετικότητας, στην ανάπτυξη των διαλόγων, της κριτικής σκέψης, ελευθέρων αποφάσεων, των επιλογών και της καλής συμπεριφοράς. Εάν αποτύχουμε σ’ ένα από τα πιο πάνω σημαίνει ότι έχουμε αποτύχει ως εκπαιδευτικό σύστημα.

Το πρόσφατο γεγονός στο σχολείο μας φαίνεται ότι προβληματίσει την Ο.Ε.Λ.Μ.Ε.Κ. και έθεσε το θέμα της πειθαρχίας στα σχολεία επί τάπητος, έτσι σήμερα ο Καθηγητικός Σύλλογος, οι γονείς και οι μαθητές συνδιασκεπτόμαστε να αντιμετωπίσουμε το φαινόμενο της μη υγιούς συμπεριφοράς εντός του σχολικού περιβάλλοντος αλλά και της αντιμετώπισης του φαινομένου.

Το σχολείο είναι θεσμός που λειτουργεί στα πλαίσια που θέτει η Κυπριακή Πολιτεία από τα οποία δεν μπορούμε να παρεκκλίνουμε όμως ως ελεύθεροι πολίτες αυτού του τόπου έχουμε το καθήκον να εισηγηθούμε αλλαγές στο πλαίσιο λειτουργίας να ανασκοπήσουμε τη στάση Μαθητών – Γονιών – Καθηγητών και αν χρειάζεται να τις εισηγηθούμε στους αρμοδίους.

Το ότι τα παιδιά του σχολείου τα βλέπουμε δικά μας είναι γεγονός. Όλοι μας συμπαραστεκόμαστε στα ιδιαίτερα προβλήματα που αντιμετωπίζουν, τα στηρίζουμε στις δυσκολίες τους, αναπτύσσουμε διάλογο με αυτά για να ανακαλύψουμε τι τα απασχολεί, πάντοτε με διακριτικότητα χωρίς να θίγεται η προσωπικότητα του μαθητή.

Ακόμη και όταν αναγκάζομαστε να επιπλήξουμε κάποιον το κάνουμε με σκοπό να επανέλθει στο σύνολο της τάξης, να ενσωματωθεί με αυτήν. Ο καθηγητής / η καθηγήτρια δεν επιθυμούν να θίξουν κανένα ως πρόσωπο.

Θα είναι καλό να μιλάμε για βελτίωση της ποιότητας διαβίωσης των μαθητών στο σχολικό περιβάλλον και όχι για την παραβατικότητα των μαθητών. Ένας από τους παράγοντες για να βελτιωθεί η ποιότητα ζωής μιας υγιούς κοινωνίας είναι να περιορίσει το έγκλημα, το πλημμέλημα ακόμη και το πταίσμα. Στο σχολείο λοιπόν θα πρέπει να περιορίσουμε μέχρι να εξαλείψουμε την παραβατικότητα που εμφανίζεται, μικρή ή μεγάλη.

Η νεανική παραβατικότητα ξεκινά από μικρή ηλικία αλλά στην συντριπτική της πλειοψηφία ξεκινά από τα σχολεία.

Τα πρώτα φαινόμενα παραβατικότητας εντοπίζονται στο σχολικό περιβάλλον και γίνεται θεραπεία/ βελτίωση συνήθως με το διάλογο, τις παραινέσεις, την επίπληξη ή την τιμωρ – περισσότερες φορές η προβληματική συμπεριφορά των ατόμων εδραιώνεται και στην μετασχολική ζωή με απρόβλεπτες συνέπειες για το ίδιο άτομο αλλά και τον περίγυρό του.

Επίσης τα άτομα – μαθητές που εμφανίζουν τα φαινόμενα παραβατικότητας έχουν και μαθησιακά προβλήματα. Η επίδοση των μαθητών είναι μειωμένη και τις περισσότερες φορές αυτοί οι μαθητές μένουν ανεξεταστοί ή στάσιμοι.

Φυσικά είναι εύκολο να διαπιστώνουμε το πρόβλημα. Εκεί όμως που υστερούμε είναι η διάγνωση των αιτιών που προκαλεί την αρνητική συμπεριφορά του μαθητή.

Έτσι ανατρέχουμε στις ρίζες του κακού που προέρχεται από την οικογένεια, όπως :

- α) διαζευγμένοι γονείς
- β) γονείς που δεν συμβιούν αρμονικά
- γ) οικονομικά, υγείας κ.λ.π.
- δ) ναρκομανείς ή αλκοολικοί γονείς
- Προβλήματα που μπορεί να έχει ο ίδιος ο μαθητής όπως:
 - α) δυσλεξία
 - β) διάσπαση προσοχής – υπερκινητικότητα
 - γ) αποκλεισμού του από τα άλλα παιδιά
 - δ) μειονεκτικός
 - ε) άλλης φυλής
 - στ) σωματικά
 - ζ) εφηβεία – ερωτικά

Σ’ αυτές τις περιπτώσεις συνήθως γίνονται απειθαρχητοι για να γίνουν το επίκεντρο ενδιαφέροντος ή κλείνονται στον εαυτό τους χωρίς να συμμετέχουν στο μάθημα. Τίθενται τα εξής ερωτήματα:

- α) Ποια είναι η δυνατότητα παρέμβασης του σχολείου, δηλαδή του Καθηγητικού Συλλόγου, των γονιών, των μαθητών;
- β) Σε περίπτωση που ο μαθητής δεν επανέρχεται στην τάξη ύστερα από συνεχείς παρεμβάσεις σε τι ενέργειες πρέπει να προβούμε;
- γ) Πώς διαφυλάσσονται τα ανθρώπινα δικαιώματα του μαθητή, ο οποίος είναι ακόμη ανήλικος;
- δ) Πώς επανεπιδιόρθωται στο σύνολο, ώστε να συμβάλει με τη στάση του στη συνολική επίδοση της τάξης και την αφομοίωση της γνώσης εκ μέρους του;
- ε) Πώς διαφυλάσσουμε τα δικαιώματα των άλλων παιδιών και της τάξης του ώστε απρόσκοπτα να λαμβάνουν το αγαθό της γνώσης;

Στη δημοκρατική παιδεία, που επικαλούμαστε, έχουν τα μέλη της δικαιώματα και υποχρεώσεις και πρώτιστα αυτά θα πρέπει να τονίζονται και να καλλιεργούνται και να έπονται οι ειδικές γνώσεις.

Οι γονείς οραματίζονται την μόρφωση των παιδιών τους για να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις του αύριο. Ως δάσκαλοι οραματίζομαστε οι μαθητές μας να γίνουν χρήσιμοι στην κοινωνία, να διαπρέψουν στους τομείς της επιστήμης που θα διαλέξουν, να αποκτήσουν κριτική σκέψη, μέσα από τις γνώσεις τους να αναζητούν την αλήθεια. Να μπορούν να επιμορφώνονται και να συμμετέχουν στη δια βίου παιδεία.

Οι μαθητές πρέπει να θέλουν να κατακτήσουν τη γνώση και επειδή οι καρποί της γνώσης είναι μακροπρόθεσμοι θα πρέπει να τους επιβραβεύουμε για τις κατακτήσεις του και να τους στηρίζουμε να φθάσουν ένα βήμα πιο ψηλά, να ενθαρρύνουμε τα παιδιά μας και να γίνουμε οι αποδέκτες της δικής τους ποίησης.

Ένας άλλο τομέας που θα πρέπει να αναζητήσουμε αιτίες είναι η Κυβέρνηση και η Βουλή των Αντιπροσώπων.

Θα πρέπει να δούμε αν νομοθέτησαν σωστά, αν η εφαρμογή από την Κυβέρνηση είναι πιστή αυτών που νομοθέτησε η Βουλή άλλως να γίνουν διορθωτικές παρεμβάσεις για αλλαγή της Νομοθεσίας.

Όλοι οι καθηγητές, οι γονείς, η Βουλή και το Υπουργείο Παιδείας έχουν κοινούς στρατηγικούς στόχους μερικοί από τους οποίους είναι:

- α) ενσωμάτωση των νέων στην κοινωνία
- β) ανάπτυξη κριτικής σκέψης
- γ) καλλιέργεια της δημοκρατικότητας
- δ) δημιουργία ελεύθερα σκεπτόμενου πολίτη
- ε) κ.λ.π.

Για να πετύχουμε τους πιο πάνω στόχους αξιοποιούμε τους γονείς, ομαδοποιώντας τους σε συνδέσμους, τους διδάσκοντες σε Συλλόγους με Πρόεδρο το Διευθυντή του σχολείου και ομαδικές αποφάσεις που έρχονται στο Σύλλογο μέσα από το Συμβούλιο Διεύθυνσης, το Πειθαρχικό Συμβούλιο και Επιτροπές. Όλοι μαζί μεριμνούν για την εύρυθμη λειτουργία.

Επίσης, κυριάρχο ρόλο μπορούν να παίξουν, αν αξιοποιηθούν, σωστά τα Μαθητικά Συμβούλια, ιδιαίτερα στο θέ-

μα της παραβατικότητας και των ατόμων που διαταράσσουν την ομαλή λειτουργία του σχολείου. Όχι να τους τεθεί το θέμα της παραβατικότητας a posteriori αλλά a priori και να αξιοποιηθούν τα Μαθητικά Συμβούλια στην πρόληψη καταστάσεων και στη διαχείριση κρίσεων.

Να αξιοποιηθεί ο θεσμός του υπεύθυνου καθηγητή αποτελεσματικά. Να τους γίνονται σεμινάρια πριν την ανάληψη των καθηκόντων τους ώστε να είναι σε θέση να θέτουν ζητήματα σε ανύποπο χρόνο στους μαθητές της τάξης να τα συζητούν ως τάξη και το Μαθητικό Συμβούλιο να αποτελεί ένα “κύκλο ποιότητας”, της έκφρασης και τάξης προς τα έξω.

Σε μια δημοκρατική παιδεία που θέλουμε να αναπτύξουμε την κριτική σκέψη θα πρέπει να αμφισβητούνται τα πάντα. Οι αξιωματικές θεωρίες σήμερα μπαίνουν στο περιθώριο και ο ορθολογισμός υποχωρεί στον εμπειρισμό, συνδέουμε περισσότερο την παρατήρηση με την εκτίμηση και οδηγούμαστε στο συμπέρασμα παρά με την θεωρητική θεμελίωση και την απόδειξη.

Η στάση στα μαθήματα και στον τρόπο διδασκαλίας καθορίζει και την στάση των μαθητών απέναντι στο σχολείο αλλά και την φιλοσοφία του Υπουργείου στο τι είδους εκπαίδευση θέλουμε και αντιστρόφως. Στο εκπαιδευτικό μας σύστημα δεν υπάρχουν αξίες, δεν υπάρχουν δόγματα υπάρχει διάλογος για την αναζήτηση της αλήθειας γι’ αυτό οι δικαιοδοσίες που έχει το σχολείο στο να επιβληθεί δια του αποκλεισμού και της τιμωρίας περιορίζονται στο ελάχιστο επειδή αναζητούμε την αλήθεια. Κριτικάρουν οι γονείς και οι μαθητές τον καθηγητή, τον δέχονται ή τον απορρίπτουν χωρίς να μπορεί να υπερασπιστεί τον εαυτό του παρά μόνο μέσα από τη στάση του στην τάξη και τις καλές σχέσεις που αναπτύσσει. Μεγάλη είναι η ευθύνη της Ο.Ε.Λ.Μ.Ε.Κ., η οποία λειτουργεί ως λειτουργεί και με εξωγενείς επιδράσεις και δεν διαβλέπει τον κίνδυνο που διατρέχει σταδιακά να απέχονται τα μέλη τις από την συντεχνία. Φυσικά το σύστημα των προαγωγών συντηρεί και τη συντεχνία.

Η Ο.Ε.Λ.Μ.Ε.Κ. θα πρέπει να ανανεώνει τους σκοπούς και στόχους της. Χρειάζεται επειγόντως τεχνικούς συμβούλους αν θέλει να είναι αποτελεσματική στο έργο της. Σε μια εποχή όπου ενώ τα γεγονότα γίνονται άμεσα γνωστά παγκυπρώς και όχι μόνο, εμείς κινούμαστε όπως ακριβώς τριάντα χρόνια πριν.

Φτάσαμε στο σημείο ακόμη και σήμερα να καλούμε την αστυνομία στα σχολεία μας για να ανακρίνουν τους μικρούς μαθητές για τις παραβάσεις ή παραβιάσεις θεσμών όπως χειροδικίες σε μαθητές, εκφοβισμούς μαθητών, κυκλώματα, χειροδικίες σε καθηγητές, υλικές ζημιές κ.λ.π., πλήττοντας την αυτοτέλεια του σχολείου.

Το τι χρειάζεται για την αντιμετώπιση της νεανικής παραβατικότητας, όπως μας λέει μεταξύ άλλων η κυρία Ελένη Φτιάκα, Καθηγήτρια του Πανεπιστημίου Κύπρου, σε ομιλία της που έκανε στο Σύνδεσμο Θεολόγων στη Λάρνακα τον Ιανουάριο του 2004:

“...Η Κυπριακή Πολιτεία θα έκανε πολύ καλύτερα να επενδύσει τα χρήματα αυτά σε εκπαίδευση παρά να τα σπαταλά σε αστυνόμευση.

Ακούμε συχνά ότι οι καθηγητές (της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης κυρίως) απειλούνται από μαθητές τους και χρειάζονται προστασία. Αυτό που δεν ακούμε – και που θα έπρεπε να μας προβληματίζει και περισσότερο – είναι το πώς έφτασαν τα πράγματα σ’ αυτό το σημείο σε μια χώρα η οποία ακόμα καμαρώνει για την κοινωνική και οικογενειακή της συνοχή και διατείνεται ότι είναι ένας χώρος όπου μπορεί κανείς με ασφάλεια και σχεδόν ξένοιαστα να μεγαλώσει τα παιδιά του. Από πού έρχονται όλοι αυτοί οι ταραξίες; Πώς μπαίνουν στα σχολεία μας;

Τα παιδιά αυτά είναι παιδιά μας. Δηλαδή είναι παιδιά που εμείς, ως κοινωνικό και εκπαιδευτικό σύστημα, εκπαιδεύσαμε στην απόκλιση και οδηγήσαμε στο περιθώριο. Το εκπαιδευτικό μας σύστημα με το ανταγωνιστικό ήθος που το χαρακτηρίζει είναι κατ’ εξοχήν αλλοτριωτικό. Το σχολικό περιβάλλον είναι απορριπτικό για την πλειοψηφία των παιδιών που “φιλοξενεί”. Το σχολικό κλίμα – της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που είναι και το παράδειγμά μας κυρίως – είναι από αφιλόξενο έως απαράδεκτο. Τι παιδιά περιμένουμε να προκύψουν από όλη αυτή την κατάσταση; Πώς αλλιώς θα αντιδράσουν

τα παιδιά στην απόρριψη, παρά μόνον με απόρριψη; Ένα σχολείο που τα απορρίπτει και τα οδηγεί στην αποτυχία είναι ένα σχολείο που αντίστοιχα απορρίπτεται. Και μαζί του απορρίπτεται και η κοινωνία που το συντηρεί, και οι αξίες τις οποίες αυτή προεβύει”.

Συνοψίζοντας τα πιο πάνω, πιστεύω ότι όλοι μας, Μαθητές – Γονείς – Εκπαιδευτικοί – Σχολική Εφορία στοχεύουμε στο να λειτουργούμε αρμονικά μέσα σε ένα περιβάλλον υγιές. Για να διαφυλάξουμε αυτή τη συνύπαρξη πέραν του γνωσιολογικού αντικειμένου, το οποίο προσφέρουμε άριστα στους μαθητές, θα πρέπει να τους παραδώσουμε στην κοινωνία ως ελεύθερους πολίτες που να σέβονται τα δημοκρατικά δικαιώματα των συμπολιτών τους και τους νόμους της χώρας. Να ασκούν κριτική στη δυσαρμονία και να αναπτύσσουν απόψεις και να επιβάλλονται μέσα από διάλογο. Για να διδαχθούν όλα αυτά, προτείνουμε:

- α) Να εκπαιδευτούν οι εκπαιδευτικοί, οι μαθητές, οι γονείς για θέματα πρόληψης της παραβατικότητας.
 - β) Να αναπτυχθεί και να βελτιωθεί η συνεργασία μεταξύ Μαθητών – Γονιών – Εκπαιδευτικών – Σχολικής Εφορίας.
 - γ) Να αξιολογηθεί και να βελτιωθεί ο θεσμός του Υπεύθυνου Καθηγητή.
 - δ) Να λειτουργήσουν τα Μαθητικά Συμβούλια με πιο ευρείς στόχους, στους οποίους να συμπεριλαμβάνεται η πρόληψη της παραβατικότητας.
 - ε) Να μειωθεί ο αριθμός των μαθητών στην τάξη.
 - στ) Να αυξηθεί ο αριθμός των καθηγητών της Συμβουλευτικής Αγωγής και να διευρυνθεί ο ρόλος τους.
 - ζ) Να σχεδιαστούν κοινές δραστηριότητες μεταξύ Μαθητών – Γονιών – Εκπαιδευτικών – Σχολικής Εφορίας (όπως διαλέξεις, σεμινάρια, εκδρομές, συνεντεύξεις, κ.λ.π.)
 - η) Να μετονομασθεί το Πειθαρχικό Συμβούλιο του Σχολείου σε “ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ”
 - θ) Οι διδάσκοντες θα πρέπει να αλλάξουμε τη φρασεολογία των παρατηρήσεών μας για να γίνουμε αποδεκτοί από τους μαθητές χωρίς να θίγουμε ταυτόχρονα την υπόστασή τους και να τους επαναφέρουμε στην τάξη με θετικές φράσεις έτσι αντί:
 - “Είσαι αναίσθητος”, να χρησιμοποιούμε φράσεις όπως: “Θα μπορούσες να δείξεις περισσότερη ευαισθησία” ή “Θα μπορούσες να είσαι πιο ευαίσθητος”.
 - “Είσαι άχρηστος”, να χρησιμοποιούμε φράσεις όπως: “Θα μπορούσες να είσαι περισσότερος χρήσιμος”.
 - “Είσαι ηλίθιος”, να χρησιμοποιούμε φράσεις όπως: “Είσαι έξυπνος γιατί συμπεριφέρεσαι με αυτόν τον τρόπο”.
 - “Είσαι ανόητη, κυκλοφοράς το ημερολόγιο σου μέσα στην τάξη”, να χρησιμοποιούμε φράσεις όπως: “Μια μαθήτριά του δικού σου επιπέδου δεν θα περίμενα να κυκλοφορεί ένα προσωπικό της αντικείμενο την ώρα του μαθήματος”.
- Όσον αφορά την Οργάνωσή μας θα ήθελα να τονίσω ότι έχουν γίνει αγώνες για τη βελτίωση των μισθών, των θέσεων προαγωγής όμως χρειάζεται να προβληθεί το έργο μας, το οποίο θα αλλάξει και τη στάση του κοινού απέναντί μας, γι’ αυτό πρέπει να ενισχυθεί με τεχνικούς συμβούλους.

Το έργο της σχολικής μονάδας είναι πολύπλευρο και από αυτό εξαρτάται η αρμονική λειτουργία της κοινωνίας μας αύριο.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- ΣΟΥΛΗΣ Σ. – Γ. (2000), Μαθαίνοντας Βήμα με Βήμα στο Σχολείο και στο Σπίτι, Διδακτικές στρατηγικές εκπαίδευσης παιδιών με μέτρια ή βαριά νοητική υστέρηση, Αθήνα: Τυπωθώ – Γιώργος Δαρδάνος.
- ΦΙΛΙΠΠΟΥ Γ. (2005), Το Αίτημα για Δημοκρατικό και Ανθρώπινο Σχολείο, Λευκωσία: Φιλελεύθερος
- ΦΤΙΑΚΑ Ε. (2004), Ομιλία Συνδέσμου Θεολόγων, Λάρνακα
- ΧΗΝΑΣ Π., ΧΡΥΣΑΦΙΔΗΣ Κ. (2000), Επιθετικότητα στο σχολείο, Προτάσεις για πρόληψη και αντιμετώπιση, Αθήνα: Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων – Παιδαγωγικό Ινστιτούτο
- Quality Circles, a Brief Guide (1985), Duffield, Derbyshire: J.P. Rooney Ltd.

ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΑ ΚΕΙΜΕΝΑ

English as a heterogeneous entity and the EFL Classroom

♦ Δρ Παναγιώτης Μαύρος (PhD)
Καθηγητής Αγγλικών

It is easy from a superficial study of the English language or any other language to form a false conception of its nature and regard it as a homogeneous entity. Yet, careful consideration of the matter will disclose the existence of several variations in regional and social dialects as well as a variety of styles, which differ from each other. We can all recognise a type of speech characteristic of the North of England, of the West Country, or of the London area. In other words, in England there are clearly marked regional dialects as well as, what we call, 'English Standard' or 'BBC English'. We can also recognise an 'American Standard' in the USA and other varieties in Canada, New Zealand, Australia, South Africa and others.

When we watch an American film on T.V. we can clearly distinguish the differences in pronunciation and intonation if we compare it with an English film. When two doctors discuss a medical matter we have difficulty in comprehending the content of their conversation despite the fact that we use the same language. We may wonder if what they are saying 'is Chinese to us'. Language is socially organised in terms of who speaks to whom and it is face-to-face interaction which has its own regulations; we find ourselves changing our style of speech to suit particular circumstances. When we converse with close friends we employ a completely different style of language than that during a job or an interview. Each situation involves a preferential mutual openness to all manner of communication. However, in spite of the differences groups of people may be classified together linguistically and socially as they have in common basic linguistic as well as cultural characteristics.

An efficient way of perceiving the nature of variation in language is to consider the categories of varieties according to certain criteria. We can distinguish two main categories namely the geographical and social dialects. The explanation of the geographical dimension of several varieties in a language revealed differences in syntax, lexis and pronunciation. However, the boundary lines between geographical dialects are not strictly drawn due to the high degree of influence of contact and communication. There is no doubt that radio and television exert a continuous influence on the British population as regards pronunciation, which no longer belongs to a particular social stratum. This phenomenon can also be observed in Cyprus where new linguistic habits are acquired through television programmes coming from Greece and thus more marked characteristics of our idiomatic dialect are modified in the direction of 'Standard Greek'. Therefore, we must be very careful when we classify dialects according to their geographical distribution. Besides, no matter how paradoxical it sounds, Geography itself has very little to do with the matter; If, for example, only people from Liverpool settle down in an area in Australia, they will keep using their own dialect because they are members of a group sharing the same linguistic and cultural features with very limited interference of the local linguistic environment.

The second type of dialects concerns varieties, which depend entirely on social criteria. People belonging to the same social class have basic social and cultural characteristics in common, such as education, income, and profession. They behave and express themselves in a similar way, which reveals their background. However, we must not be misled into thinking that people always use the specific dialect or sociolect characteristic of their social background, in every situation. The style of language adopted depends upon the social situation. If, for example a professor finds himself in the company of working class people in a Liverpool pub he cannot make use of elaborate grammar and refined vocabulary, for he will not be able to function in this social situation, unless he adjusts his style of language. It is apparent that a speaker has at his/her command a repertoire of linguistic varieties according to his/her educational and cultural background, which helps him/her, to a greater or lesser degree, to function in a social situation.

The study of varieties, no doubt, helps the language teacher to examine the specific needs of his students' and design his/her syllabus accordingly. Adhering to the principles of the communicative revolution which shifted the emphasis on to the learners' needs and their ability to use the language as a tool to satisfy their needs by being exposed to as many varieties as possible, one of the teacher's priorities is to select the standard dialect as a model, for it covers a wide range of language functions such as government, administration, education, science, the law and technology.

The teacher should teach the students the basic structures of the language being common to all dialects. This is the 'common core' which constitutes the cornerstone of any syllabus. The teacher in an EFL classroom should also take seriously into account the several varieties, which exist within the language and select the proper material to include in his syllabus according to the communicative needs of the learner so that the student will engage himself in real-life situations. The study of varieties in English is of vital importance because it enables the teacher to expose his/her students to these varieties which will help them in the future to function in some other language community or social environment and fulfil their goals. Thus they will avoid the danger of using offensive language, ridiculing themselves or being misunderstood.

The EFL classroom should be transformed into real-life venues with students assuming their roles enthusiastically and familiarising themselves with the lifestyle of the target language speakers. However, a wider range of materials should be provided in order to lay emphasis on the learners' needs which do not solely concentrate on the target language culture. Therefore, we could also move away from monocultural to multicultural content so as to satisfy some other needs of the learners who will be using the target language to function in a different cultural environment. This will result in the promotion of real communication – the ultimate goal of language learning.

Ο ρόλος του μαθήματος της Τεχνολογίας στην Κυπριακή Μέση Γενική Εκπαίδευση

♦ Γιώργος Κουσιόδης
Καθηγητής Σχεδιασμού και Τεχνολογίας

Η διεθνοποίηση της οικονομίας, η δημιουργία νέων οικονομικών και τεχνολογικών συγκροτημάτων, η οριστική ενσωμάτωση των πρώην σοσιαλιστικών χωρών στην παγκόσμια αγορά και η ανάδυση των νέων βιομηχανικών χωρών της Ασίας στο προσκήνιο, αλλάζουν ριζικά και επηρεάζουν καθοριστικά τις προτεραιότητες των ανθρώπων σε όλες τις χώρες.

Οι αλλαγές στην τεχνολογία, στην πολιτική και στις κοινωνικές σχέσεις, οι οποίες μεταμορφώνουν τον τρόπο ζωής και εργασίας των ανθρώπων, δε θα μπορούσαν να άφηναν ανεπηρέαστη και την παιδεία, η οποία διαμορφώνεται και λειτουργεί μέσα από μια διαδικασία συνεχών προσαρμογών και έντονης αλληλεξάρτησης με την οικονομία και την τεχνολογική εξέλιξη. Ειδικά οι αλλαγές που σχετίζονται με την τεχνολογία θέτουν σε κίνηση δυνάμεις που μπορεί να αλλάξουν σε μεγάλο βαθμό τον παραδοσιακό χαρακτήρα της παιδείας.

Πολλοί ειδικοί επιστήμονες εκφράζουν την άποψη ότι το παιδί θα πρέπει να εξασκείται με την Τεχνολογία από τη νηπιακή ηλικία, καθώς οι ευκαιρίες, που του προσφέρονται με τη χρήση της, θα το οδηγήσουν στη διανοητική ωριμότητα, θα αυξήσουν τη δραστηριότητά του και θα βελτιώσουν την επαγγελματική του αποκατάσταση μελλοντικά. Εκφράζεται ακόμη από πολλούς η άποψη ότι ο κόσμος, μέσα στον οποίο ζούμε, πολύ σύντομα θα χωριστεί σε δύο κατηγορίες: τους περισσότερο τεχνολογικά ενημερωμένους πολίτες και τους λιγότερο τεχνολογικά ενημερωμένους πολίτες. Ο καλύτερος τρόπος, λοιπόν, για να αντιμετωπίσουμε μία τέτοια επερχόμενη απειλή, είναι να επενδύσουμε στον τομέα της τεχνολογίας κάνοντας αρχή από τον τομέα της Εκπαίδευσης.

Οι μαθητές αποτελούν τους ουσιαστικούς παράγοντες επιτυχίας στη χρήση και εφαρμογή της τεχνολογίας στην εκπαιδευτική διαδικασία. Η αποδοχή από μέρους των μαθητών της Τεχνολογίας ως μάθημα, καθώς και η άμεση προσαρμογή τους στη χρήση τεχνολογικού εξοπλισμού και μέσων για την επίλυση απλών τεχνολογικών προβλημάτων, επηρεάζει θετικά τη διαδικασία της διδασκαλίας και της μάθησης. Η μεγάλη πλειοψηφία των μαθητών, σήμερα, θεωρεί την τεχνολογία ως ένα αναπόσπαστο κομμάτι της σύγχρονης ζωής και το ίδιο το μάθημα της Τεχνολογίας ως το μέσο που συνδέει το περιεχόμενο των διαφόρων επιστημών με την τεχνολογική εφαρμογή και πράξη.

Οι ανεπτυγμένες χώρες περιλαμβάνουν προγράμματα τεχνολογικής εκπαίδευσης στα πλαίσια της γενικής εκπαίδευσης από τον 19ο αιώνα. Στη χώρα μας, οι άνθρωποι τείνουν να αγνοούν την ανάγκη παροχής εκπαίδευσης η οποία θα προετοιμάζει πολίτες που θα ζήσουν σε ένα έντονο τεχνολογικό περιβάλλον και επιμένουν στη διατήρηση του κλασικού χαρακτήρα της Κυπριακής Εκπαίδευσης.

Το μεγαλύτερο ποσοστό από τα κύρια άρθρα, που διαβάζουν καθημερινά στις εφημερίδες οι πολίτες, έχουν σχέση με την τεχνολογία και την ανάγκη για στοιχειώδη τεχνολογική εκπαίδευση. Τα άρθρα συνδέονται άμεσα ή έμμεσα με την τεχνολογία ή αναφέρονται σε μελλοντικές τεχνολογικές εφαρμογές. Η ανάγκη για τεχνολογική μόρφωση όλων των πολιτών είναι εμφανής στη σύγχρονη κοινωνία. Απαιτείται βασική τεχνολογική μόρφωση, ανεξάρτητα από επαγγελματικές επιλογές. Όπως απαιτούνται γενικές γνώσεις μαθηματικών, φυσικής, χημείας, γλώσσας, κλπ, απαιτούνται, κατά τον ίδιο τρό-

πο, τεχνολογικές γνώσεις στα πλαίσια της Γενικής Εκπαίδευσης.

Η τεχνολογική εκπαίδευση στα πλαίσια της Γενικής Εκπαίδευσης διαφέρει από την Τεχνική Επαγγελματική Εκπαίδευση και έχει ως σκοπό να εξοικειώσει το μαθητή και μελλοντικό πολίτη με την τεχνολογία και το ΤΕΧΝΗΤΟ - ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ, που δημιουργήσε ο άνθρωπος για να βελτιώσει τη ζωή του. Ενώ, δηλαδή, οι επιστήμες ασχολούνται με το φυσικό περιβάλλον, που είναι δεδομένο ανεξάρτητα από τον άνθρωπο, η τεχνολογία χρησιμοποιεί επιστημονικές γνώσεις και ασχολείται με τη δημιουργία ενός τεχνητού περιβάλλοντος σύμφωνα με τις ανθρώπινες επιλογές.

Η τεχνολογία, στα πλαίσια της γενικής εκπαίδευσης, δεν έχει ως στόχο να αναπτύξει συγκεκριμένες γνώσεις και ικανότητες για την άσκηση ενός επαγγέλματος, αλλά να προσφέρει μια εξοικείωση με το τεχνολογικό περιβάλλον στο οποίο λειτουργεί και ζει ο κάθε πολίτης. Προσφέρει, δηλαδή, μια γενική και όχι εξειδικευμένη τεχνολογική υποδομή, θεωρητική και πρακτική, που δίνει τη δυνατότητα στους εκπαιδευόμενους να αντιμετωπίζουν και να έχουν άποψη σε οποιοδήποτε τεχνολογικό πρόβλημα και να αντιλαμβάνονται ταυτόχρονα το περιβάλλον στο οποίο ζουν.

Στο μάθημα της Τεχνολογίας υπάρχει ένα πλαίσιο εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων κατάλληλων για κάθε αναπτυξιακό επίπεδο μαθητών που καλύπτουν τους περισσότερους σύγχρονους τεχνολογικούς τομείς. Οι δραστηριότητες αυτές με την εφαρμογή του κατάλληλου παιδαγωγικού σχεδιασμού ανά αναπτυξιακό επίπεδο, καλλιεργούν τις δεξιότητες της κριτικής σκέψης, πρωτοβουλίας, εφευρετικότητας και συνεργατικότητας των μαθητών.

Οι περισσότερες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχουν ενσωματώσει τον τεχνολογικό αλφαριθμητικό στα εκπαιδευτικά τους συστήματα. Το Μάρτιο του 2000, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στη Λισσαβόνα παρουσίασε τον πιο κάτω στόχο που έγινε γνωστός και ως "Η στρατηγική της Λισσαβώνας":

"Σκοπός της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι να γίνει η δυναμικότερη και πιο ανταγωνιστική οικονομία της γνώσης παγκόσμια, ικανή για βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη με περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας και με μεγαλύτερη κοινωνική συνοχή".

Επιπρόσθετα, έθεσε ως στόχο να αυξηθεί κατά 15% ο αριθμός των νέων που στρέφονται προς τις επιστήμες και την τεχνολογία μέχρι το 2010.

Τεχνολογική εκπαίδευση στα πλαίσια της Γενικής Εκπαίδευσης θα πρέπει να προσφερθεί σε όλες τις τάξεις από τη νηπιακή ηλικία μέχρι το τέλος της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (Διεθνής Οργανισμός για την Τεχνολογική Εκπαίδευση-International Technology Education Association, www.itea.org).

Κρίσιμο στοιχείο γι' αυτή την τεχνολογική εκπαίδευση στο πλαίσιο της Γενικής Εκπαίδευσης, αποτελεί η εκπαίδευση και αξιοποίηση κατάλληλα καταρτισμένων εκπαιδευτικών που θα μπορούσαν να προσφέρουν στους μαθητές ποικιλία θεμάτων τεχνολογίας. Η απόφαση για το θέμα αυτό έχει ληφθεί σωστά από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού (1989), κατά την εισαγωγή του μαθήματος Σχεδιασμού και Τεχνολογίας, όπου καθοριζόταν ότι οι εκπαιδευτικοί που θα δίδασκαν το μάθημα θα ανήκουν στη Μέση Εκπαίδευση.

Σύμφωνα με την απόφαση αυτή, για να εκτελούν το ρόλο τους οι καθηγητές Τεχνολογίας θα έπρεπε να κατέχουν πτυχίο σε ένα τομέα της μηχανικής επιστήμης (Μηχανολογίας, Ηλεκτρολογίας, Ηλεκτρονικής, Πολιτικής Μηχανικής, Αρχιτεκτονικής, Χημικής Μηχανικής, κλπ.), να έχουν γενική παιδαγωγική κατάρτιση και επιπλέον ειδική παιδαγωγική κατάρτιση στην τεχνολογική εκπαίδευση μέσα στα πλαίσια της γενικής εκπαίδευσης. Οι καθηγητές που διδάσκουν σήμερα το μάθημα προέρχονται από ειδικές πανεπιστημιακές σχολές (Design Technology στην Αγγλία, Technology Education στις ΗΠΑ κλπ.) που παρόμοιες δεν υπάρχουν στην Κύπρο και από καθηγητές που έχουν πτυχίο Μηχανικής Επιστήμης σε ένα από τους πιο πάνω κλάδους και έτυχαν διεισδυτικής επιμόρφωσης σε θέματα τεχνολογίας από το Πανεπιστήμιο Bedford Αγγλίας, μέσα στα πλαίσια της εισαγωγής του μαθήματος Σχεδιασμού Τεχνολογίας στο Κυπριακό Εκπαιδευτικό Σύστημα.

Το μάθημα στελεχώνεται συνεχώς με νέους καθηγητές Τεχνολογίας που την κατάρτισή τους συνεχίζει επιτυχώς, το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, τα τελευταία 15 χρόνια.

Για να συνεχισθεί σωστά ο θεσμός της γενικής τεχνολογικής εκπαίδευσης, θα πρέπει:

- Το μάθημα να διδάσκεται αποκλειστικά από καθηγητές που έχουν το συγκεκριμένο πτυχίο του μαθήματος και απόφοιτους Πολυτεχνικών σχολών, οι οποίοι όμως πριν από την είσοδό τους στην τάξη θα παρακολουθούν ειδικό πρόγραμμα επιμόρφωσης σε θέματα γενικής τεχνολογικής εκπαίδευσης από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.

- Οι εκπαιδευτικοί που διδάσκουν το μάθημα να αξιολογούνται από Επιθεωρητές του μαθήματος της Τεχνολογίας, οι οποίοι προέρχονται από το ίδιο το μάθημα και γνωρίζουν ξεκάθαρα τη φιλοσοφία και την ιδιαιτερότητα του μαθήματος και όχι από Επιθεωρητές Τεχνικής Εκπαίδευσης, οι οποίοι προέρχονται από ένα τομέα που στοχεύει βασικά στην ειδίκευση μαθητών σε διάφορα τεχνολογικά θέματα.

- Να αρθεί η αρνητική προκατάληψη από μέρος της ιεραρχίας του εκπαιδευτικού συστήματος, των γονέων και της κοινωνίας, οι οποίοι από άγνοια και μόνο παρουσιάζουν δυσκολία στην αποδοχή της αναγκαιότητας για τεχνολογικό αλφαριθμητισμό.

- Η εκπαιδευτική μεταρρύθμιση που επίκειται, να ενσωματώσει και να επεκτείνει τη φιλοσοφία του τεχνολογικού αλφαριθμητισμού.

- Το σύστημα εισαγωγής στα Πανεπιστήμια, αλλά και η δομή του Ενιαίου Λυκείου, να μη δημιουργεί έμμεσο αποκλεισμό της επιλογής του μαθήματος της Τεχνολογίας από τους μαθητές, αλλά αντίθετα να ενθαρρύνει την επιλογή του, αποκαθιστώντας ταυτόχρονα και την ισοτιμία του με τα συγγενικά μαθήματα των διαφόρων επιστημών.

Ο ρόλος του μαθήματος της Τεχνολογίας στην εκπαίδευση είναι σημαντικός, αφού βοηθά τους νέους να “εξοπλιστούν” με τις γνώσεις και δεξιότητες που θα τους επιτρέψουν να ζήσουν σε ένα ραγδαία τεχνολογικά εξελισσόμενο κόσμο και να επιλέξουν ευκολότερα τη σωστή επαγγελματική κατεύθυνση τους. Η εισαγωγή του μαθήματος στα αναλυτικά προγράμματα τόσο του Γυμνασίου όσο και του Λυκείου, αποτελεί μία σημαντική εκπαιδευτική καινοτομία.

ΠΟΙΗΤΙΚΗ ΒΡΑΔΥΑ ΠΡΟΣ ΤΙΜΗ ΤΟΥ ΤΙΤΟΥ ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ

Ο Σύνδεσμος Ελλήνων Κυπρίων Φιλολόγων Λευκωσίας – Κερύνειας – Μόρφου και το περιοδικό ANEY διοργάνωσαν στις 24 Οκτωβρίου 2005 στο χώρο της Καστελλιώτισσας στη Λευκωσία, τιμητική εκδήλωση για τον Ελλαδίτη ποιητή Τίτο Πατρικίου.

Στην εκδήλωση οι ομιλητές Λεύκιος Ζαφειρίου και Παναγιώτης Νικολαΐδης αναφέρθηκαν στο έργο του ποιητή.

Συγκεκριμένα ο φιλόλογος λογοτέχνης Λεύκιος Ζαφειρίου ασχολήθηκε με το θέμα: *Η πόλη στην ποίηση του Τίτου Πατρικίου* ενώ ο φιλόλογος – νεοελληνιστής Παναγιώτης Νικολαΐδης ανέλυσε το θέμα: *Χρόνια της πέτρας, του νερού και της ποίησης*.

Στην εκδήλωση παρευρέθηκε ο ίδιος ο ποιητής και στο τέλος απήγγειλε ποιήματά του.

Στιγμιότυπα από την εκδήλωση στις φωτογραφίες.

Ο ποιητής Τίτος Πατρικίου

Ο φιλόλογος Λεύκιος Ζαφειρίου

Ο φιλόλογος Παναγιώτης Νικολαΐδης

Τρεις Πυλώνες της ΕΕ για την Επιχειρηματικότητα

♦ Δρ Θεόδωρος Κ. Θεοδώρου

Οικονομολόγος

Συντονιστής Β. Δ/ ντής Λύκειο Αγίου Γεωργίου,
Λάρνακα

E-mail: Theodorou.Theodoros@cytanet.com.cy

Η ΕΕ στην προσπάθεια που κάνει τα τελευταία χρόνια για την αντιμετώπιση του τεράστιου προβλήματος της ανεργίας, μέσα από την Πράσινη Βίβλο του 2003, προωθεί τρεις πυλώνες δράσης για μια κοινωνία που θα πρέπει να βασίζεται στην επιχειρηματικότητα.

1ος πυλώνας δράσης: Άρση των φραγμών στην ανάπτυξη των επιχειρήσεων

Στις επιδιώξεις της δράσης αυτής περιλαμβάνονται:

α. Ο καθορισμός ευρωπαϊκών δεικτών συγκριτικής αξιολόγησης όσον αφορά το χρόνο και το κόστος δημιουργίας μιας επιχείρησης. Οι κυβερνήσεις των κρατών-μελών θα πρέπει να συμμορφωθούν και να ενημερώσουν το κοινό, όσον αφορά τις προσπάθειες που καταβάλλονται για τη μείωση των εμποδίων στην ίδρυση νέων επιχειρήσεων.

β. Η βελτίωση της λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς, η μείωση της γραφειοκρατίας, η παροχή προτεραιότητας στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις κλπ.

γ. Η προώθηση εναλλακτικών δυνατοτήτων χρηματοδότησης (έναντι των τραπεζικών δανείων), η βελτίωση των ήδη διαθέσιμων πηγών χρηματοδότησης (περιλαμβανομένων φορολογικών και θεσμικών μέτρων), οι διευκολύνσεις στην εξεύρεση και χρησιμοποίησή τους.

δ. Η παροχή δυνατοτήτων πρόσβασης των επιχειρηματιών ΜΜΕ σε εργαζόμενους με ειδικά προσόντα, καθώς και η υποστήριξή τους στην προσπάθεια ανάπτυξης δεξιοτήτων που απαιτούνται για την προσαρμογή της επιχείρησης στις μεταβαλλόμενες συνθήκες της αγοράς.

ε. Ηδημιουργία συνθηκών βελτίωσης της ποιότητας των παραγόμενων προϊόντων και των υπηρεσιών στήριξης μέσω τεχνολογιών, πληροφοριών κλπ.

στ. Η δημιουργία δικτύων επιχειρήσεων προκειμένου οι επιχειρηματίες να έχουν, μέσω της συνεργασίας, καλύτερη πρόσβαση σε νέες ιδέες, στη γνώση και την τεχνολογία, σε νέους εταίρους κλπ.

ζ. Η εκτίμηση των εμποδίων-κινήτρων που αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις των κρατών-μελών και των υπό ένταξη κρατών.

2ος πυλώνας δράσης: Εξισορρόπηση κινδύνων και ανταμοιβών σε επίπεδο επιχειρηματικότητας

Στις επιδιώξεις της δράσης αυτής περιλαμβάνονται:

α. Η επανεξέταση των φορολογικών διατάξεων και της κοινωνικής ασφάλισης, λαμβάνοντας υπόψη τις επιπτώσεις που έχουν στη βούληση των ατόμων για ίδρυση μιας νέας επιχείρησης.

β. Η ενθάρρυνση εξαγοράς υπάρχουσας επιχείρησης και αντιμετώπιση των αρνητικών επιπτώσεων από πτωχεύσεις.

3ος πυλώνας δράσης: Μία κοινωνία που προκρίνει την επιχειρηματικότητα

Με τη δράση αυτή η ΕΕ προτρέπει για ανάπτυξη επιχειρηματικού πνεύματος μέσα στην κοινωνία μέσω:

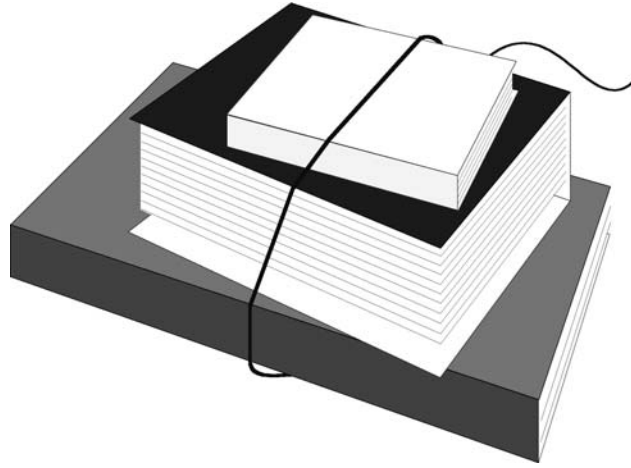
α. Ενημερωτικών εκστρατειών, για την ανάπτυξη επιχειρηματικών δεξιοτήτων, που θα απευθύνονται σε ομάδες πληθυσμού με ευαισθησία στο θέμα, όπως επιχειρηματικές οργανώσεις, σύμβουλοι, τοπικές κοινότητες και περιφέρειες, επενδυτές, πανεπιστήμια, σχολεία και άλλοι, προκειμένου να στηρίξουν τους μελλοντικούς επιχειρηματίες.

β. Διερεύνησης δυνατοτήτων και τρόπων εκπαίδευσης σε θέματα επιχειρηματικότητας στα πλαίσια του ωρολογίου προγράμματος των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων.

γ. Εξεύρεσης άλλων τρόπων προώθησης της επιχειρηματικότητας από τους αρμόδιους επιχειρηματικούς και κρατικούς φορείς.

Από την πιο πάνω παρουσίαση των τριών πυλώνων, βγαίνει αβίαστα το συμπέρασμα ότι η ΕΕ, εκτός άλλων ενεργειών, προτρέπει τα κράτη-μέλη να εντάξουν το μάθημα της επιχειρηματικότητας στα σχολεία, πράγμα το οποίο τα περισσότερα το έχουν ήδη κάνει. Εμείς, απ'ότι ανέφερα και σε προηγούμενο άρθρο μου, θέσαμε απλώς την επιχειρηματικότητα σαν στόχο της σχολικής χρονιάς, είτε γιατί δεν πήραμε τα πράγματα στα σοβαρά, είτε γιατί απλώς στρουθοκαμηλίζουμε, ως συνήθως. Πλανάται δε και έντονη υποψία, ότι το θέμα προσέκρουσε σε ισχυρά συντεχνιακά συμφέροντα (κάποιων άλλων μαθημάτων θα έπρεπε να μειωθούν οι ώρες), το πιθανότερο όμως, κατά την άποψη μου, είναι ότι αυτό μάλλον οφείλεται στην προχειρότητα με την οποία ως συνήθως αντιμετωπίζουν τέτοιου είδους θέματα οι αρμόδιοι φορείς.

Είναι βαθιά νυχτωμένοι οι αρμόδιοι αν νομίζουν ότι με το να έρθουν στα σχολεία κάποιοι επιχειρηματίες να κάνουν διαλέξεις ή με το να επισκεφθούν οι μαθητές κάποιες επιχειρήσεις (που πολύ αμφιβάλλω αν τελικά γίνουν κι'αυτά) ξεμπερδέβουμε. Το πρόβλημα θα προκύψει όταν θ' αρχίσουν να πέφτουν οι καμπάνες λόγω της μη τήρησης των κοινοτικών οδηγιών. "Ες αύριον τα σπουδαία", ή αλλιώς "πίσω έχει η αχλάδα την ουρά"

Α' Σχολικές εκθέσεις βιβλίου

■ Αυτός που δε διαβάζει καλά βιβλία δεν έχει κανένα πλεονέκτημα παραπάνω από αυτόν που δεν μπορεί να τα διαβάσει.

Mark Twain

Μεγάλη κουβέντα, και πόσο αληθινή!

Για την αξία του βιβλίου γράφτηκαν χιλιάδες βιβλία. Δεν έχω σκοπό να προσθέσω ούτε μια γραμμή, γιατί ό,τι κι αν γράψω θα είναι μια ξεθωριασμένη φωτοτυπία χωρίς νόημα. Το άρθρο αυτό έχει στόχο να πει δύο λόγια αληθινά στους αγαπητούς συναδέλφους για το θέμα των σχολικών εκθέσεων βιβλίου.

Θα μπορούσα να πω πολλά για την κακή έως θλιβερή εικόνα που παρουσιάζουν οι εκθέσεις στα σχολεία μας. Βιβλία τοποθετημένα άτακτα, σε χώρους που αντί να τα εκθέτουν μάλλον εκθέτουν αυτούς που τα επέλεξαν ή απλά (συνήθως) άφησαν να τα επιλέξουν άλλοι. Μαγειρικές ανάκατες με οδηγίες περιποίησης του κατοικίδιού σας, μερικοί τίτλοι λογοτεχνίας που μόλις τολμούν να ξεμυτίσουν κι αυτοί, γιατί είναι άγνωστοι και ντρέπονται, κάποιο δείγμα κηπουρικής, οδηγός εκθέσεων, κτλ, κτλ.

Δε θα σας μεταφέρω λοιπόν την άποψή μου για τις εκθέσεις βιβλίου ούτε για την ποιότητα ή το επίπεδο των βιβλίων που φιλοξενούν. Δε θα εκφράσω καν την πικρία που ένιωσα όταν μαθητής μου βγαίνοντας από μια τέτοια έκθεση, κυριολεκτικά βουτηγμένος σ' ένα ανοιχτό βιβλίο κι αφού συγκρουστήκαμε στη στροφή του διαδρόμου, μου απάντησε στη γεμάτη ενθουσιασμό ερώτησή μου: Μπράβο Γιώργο, τι διαβάζεις με τόση μανία; Κι απάνω που ήμουν έτοιμη να πω, χαλάλι στη σύγκρουση, άξιζε τον κόπο μια που το είδα κι αυτό, άκουσα το Γιώργο να μου απαντά με ένα ίσης έντασης ενθουσιασμό: το ζώδιό μου κυρία...

Οδηγίες για αποφυγή ...συγκρούσεων όπως την πιο πάνω και των συνεπειών τους.

1. Προετοιμασία εδάφους:

- Στέλλετε στα τμήματα ένα ωραίο φυλλάδιο ή αφίσα για το βιβλίο.
- Ενημερώστε έγκαιρα για το περιεχόμενο της έκθεσης, κάνοντας όπου είναι δυνατόν και μια 10λεπτη βιβλιοπαρουσίαση ή και απλή αναφορά για ένα καινούριο ή βραβευμένο λογοτεχνικό βιβλίο που θα συμπεριλάβετε.

2. Επιλογή:

- Μην αφήνετε να επιλέξουν οι βιβλιοπώλες τα βιβλία που θα σας στείλουν. Έτσι ο κίνδυνος να στείλουν αυτά που "έμειναν", αυτά που "αφήνουν κέρδος", αυτά που "έχουν ζήτηση" ή αυτά που "παίρνουν πολύ χώρο στο βιβλιοπωλείο" αποσοβείται εντελώς.

3. Παρουσίαση:

- Ζητήστε να διακοσμήσετε το χώρο με λουλούδια και αποφθεύγματα για το βιβλίο.
- Τοποθετήστε κατά είδος με ευδιάκριτες πινακίδες.

4. Επισκέψεις:

- Οργανώστε καλά με σαφές ωράριο και ενημέρωση των συνοδών τις επισκέψεις των τμημάτων.
- Εκτυπώστε ένα απλό και ευπαρουσίαστο δελτίο παραγγελίας.
- Φροντίστε για την άμεση αν είναι δυνατόν παράδοση των παραγγελιών.

Β' Τι είπαν κάποιοι σπουδαίοι για το διάβασμα

■ «Το διάβασμα είναι για το μυαλό ό,τι η άσκηση για το σώμα».

Sir Richard Steele

■ «Πολύ λίγα παιδιά μαθαίνουν να διαβάζουν βιβλία από μόνα τους. Κάποιος πρέπει να τους σαηγεύσει στον υπέροχο κόσμο του γραπτού κόσμου. Κάποιος πρέπει να τους δείξει το δρόμο».

Orville Prescott

■ «Εάν μπορούσαμε να κάνουμε τους γονείς να διαβάζουν στα νήπια 15 λεπτά την ημέρα, θα μπορούσαμε να επιφέρουμε επανάσταση στα σχολεία».

Dr. Ruth Love

■ «Τα παιδιά γίνονται αναγνώστες στα γόνατα των γονιών τους».

Emilie Buchwald

■ «Καμιά ψυχαγωγία δεν είναι τόσο φθηνή όσο το διάβασμα, καμιά ευχαρίστηση τόσο διαρκής».

Mary Wortley Montagu

• «Μόνο με τη βοήθεια των γραμμάτων θα καλύτερευσετε την τύχη σας».

Άγιος Κοσμάς Αιτωλός

• «Βιβλία θησαυρίζωμεν εαυτοίς πνευματικά. Ένθα αν η βιβλία πνευματικά, πάσα εκείθεν ελαύνεται ενέργεια διαβολική και πολλή τοις ενοικοῦσιν αρετής παράκλησις γίνεται». Δηλαδή, ας θησαυρίζουμε για τον εαυτό μας πνευματικά βιβλία. Όπου υπάρχουν πνευματικά βιβλία, απομακρύνεται από εκεί κάθε διαβολική ενέργεια και προέρχεται σ' εκείνους που τα μελετούν μεγάλη παρηγοριά και ενθάρρυνση ν' ακολουθήσουν την αρετή.

• «Διό παρακαλώ και κτάσθαι βιβλία και μετά των βιβλίων τα νοήματα κατέχειν και ταις διανοίαις εγγράφειν». Δηλαδή, γι' αυτό σας παρακαλώ και να γίνεσθε κάτοχοι βιβλίων και μαζί με τα βιβλία να κατέχετε και τα νοήματά τους και να τα τυπώνετε στο νου σας. «Ακούσατε, παρακαλώ, πάντες οι βιωτικοί και κτάσθε βιβλία φάρμακα της ψυχής». Ακούστε, παρακαλώ, όλοι οι κοσμικοί και αποκτείστε βιβλία, που είναι φάρμακα της ψυχής.

Άγιος Ιωάννης Χρυσόστομος

Ένα τεράστιο κενό στο μάθημα της τέχνης

♦ Βασίλης Βασιλειάδης

Αν θέλουμε να είμαστε αντικειμενικοί και δίκαιοι, θα πρέπει να παραδεχτούμε ότι στο εκπαιδευτικό μας σύστημα υπάρχουν ακόμα μαθήματα δεύτερης κατηγορίας. Παρόλο που η “επίσημη” θέση πάνω στο θέμα, από όλες τις απόψεις, απ’ όλους τους φορείς είναι αντίθετη. Όλοι μας όμως ξέρουμε ότι οι γονείς, οι μαθητές, το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού και μερικές φορές ακόμα και οι ίδιοι οι συνάδελφοι, αντιμετωπίζουν κάποια μαθήματα με μια σχετική... “ελαφρότητα”. Μέσα σ’ αυτά τα μαθήματα συγκαταλέγεται δυστυχώς και το μάθημα της Τέχνης. Ίσως, είναι το μόνο μάθημα που δεν έχει την υποστήριξη από καμιά από τις πιο πάνω ομάδες και μοιραία μάχεται μόνο του να επιβιώσει και να δικαιολογήσει την ύπαρξη του.

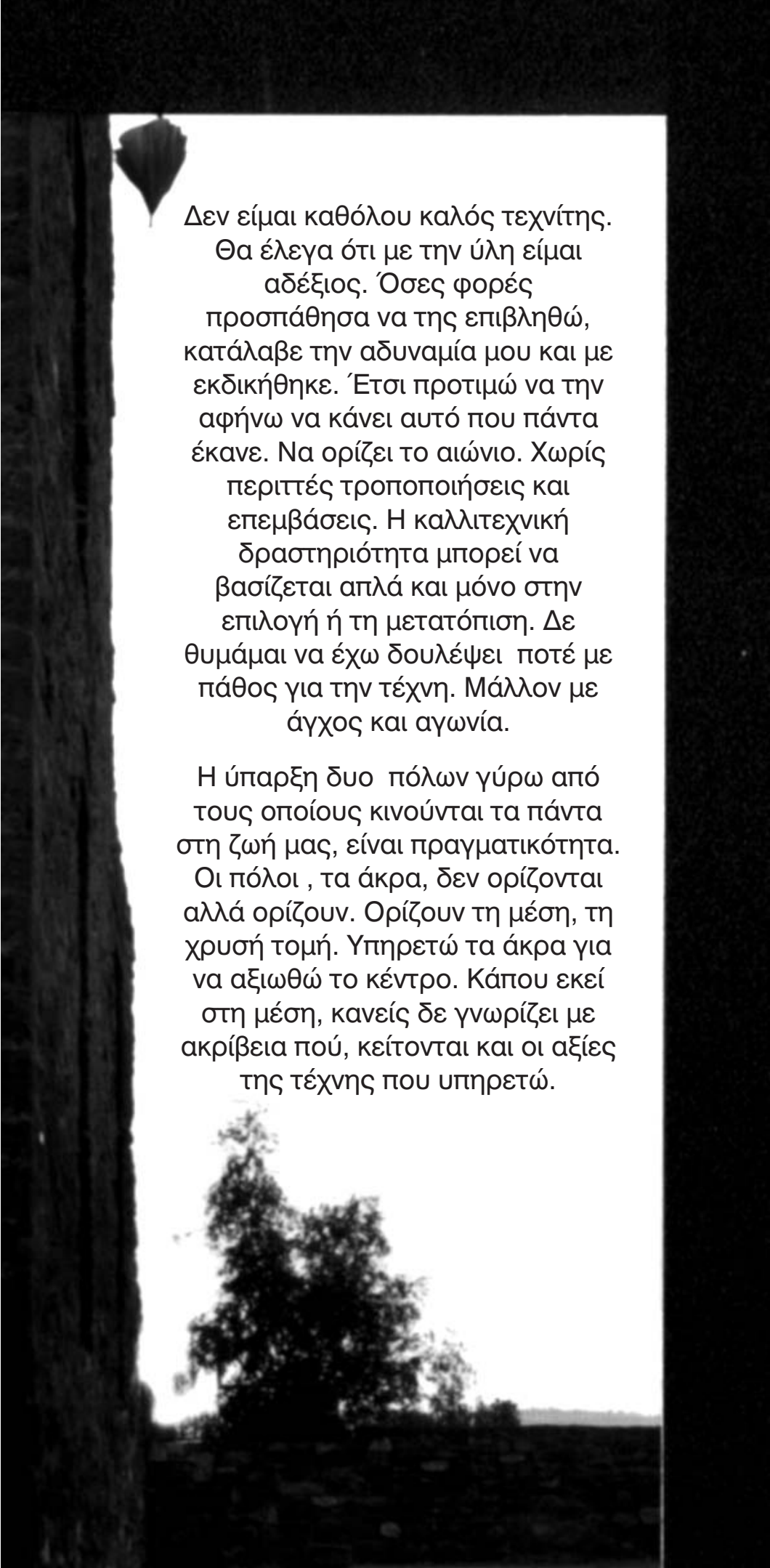
Οι μαθητές φτάνουν στο Γυμνάσιο με μια εντελώς λανθασμένη εικόνα του μαθήματος από το Δημοτικό. Τα έξι χρόνια του “πάρτε κόλλες και ζωγραφίστε ό,τι θέλετε” της δημοτικής εκπαίδευσης έχουν κάνει ήδη ζημιά τους και είναι ήδη ένα τεράστιο πρόβλημα για τον καθηγητή της Α’ γυμνασίου. Πολλές φορές έχουμε την εντύπωση ότι χρειάζεται ολόκληρη η σχολική χρονιά για τους μαθητές να συνειδητοποιήσουν το βασικό σκοπό του μαθήματος. Μετά από θυσίες και ψυχική φθορά των καθηγητών, αρχίζουν κάπως οι μαθητές να αντιλαμβάνονται τι πρέπει επιτέλους να κάνουν την ώρα της Τέχνης. Η Β’ Γυμνασίου περνά ακόμα ανάμεσα από μια φάση προσαρμογής και πρόωρης εφηβείας για να φτάσουμε αισίως στην Γ’ Γυμνασίου που είναι και ο τερματισμός αυτής της μάταιης πορείας. Ο χρόνος διδασκαλίας του μαθήματος είναι μια περίοδος την εβδομάδα. Χρόνος πραγματικά ελάχιστος για τις ανάγκες του μαθήματος. Ακόμα και για τις ανάγκες αυτού του ίδιου του αναλυτικού προγράμματος. Ο χρόνος διδασκαλίας μειώνεται στη φάση εκείνη που οι μαθητές (πιθανόν λόγω και της ηλικίας) είναι έτοιμοι να αφομοιώσουν, να μάθουν και να εμπεδώσουν αυτά που θα έπρεπε να έπαιρναν μαζί τους στο Λύκειο. Τουλάχιστον από πλευράς αισθητικής και αντίληψης. Στην Α’ Λυκείου το σκηνικό παραμένει δυστυχώς το ίδιο. Το μάθημα διδάσκεται και πάλι 45 λεπτά την εβδομάδα. Μόνο που τώρα έχουν προστεθεί σ’ αυτό το άγχος και η ανησυχία των μαθητών για τις επιδόσεις στα υπόλοιπα “σοβαρά” μαθήματα. Σ’ ένα σχολείο που τρέχει σε ξέφρενους ρυθμούς, σ’ ένα παράλληλημα βαθμοθηρίας και επιβίωσης το μάθημα της Τέχνης μοιάζει πραγματικά αχρείαστο αν όχι και... άχρηστο. Χάνεται έτσι ακόμα μια ευκαιρία για τους μαθητές να ασχοληθούν με πιο απαιτητικές τεχνικές. Να εφαρμόσουν τις δεξιότητες που ήδη έχουν σε κάτι δημιουργικό. Να νιώσουν τη χαρά, την αυτοπεποίθηση και την ικανοποίηση που προσφέρει η δημιουργία και να βιώσουν εμπειρίες επιτυχίας κάτι τόσο δύσκολο και σπάνιο στο πεδίο του Ενιαίου Λυκείου. Αντ’ αυτού, το μάθημα τελειώνει άδοξα την πορεία του “Κοινού Κορμού” για να γίνει στις δυο τελευταίες τάξεις του Λυκείου, μάθημα Επιλογής ή Ενδιαφέροντος. Εκεί, αν εξαιρέσει κανείς τους μαθητές που επιλέγουν το μάθημα για να “περνά η ώρα”, είναι η μόνη περίπτωση που μπορεί κάποιος, έστω και αργά, να επενδύσει πάνω σε κάποιο μαθητή και να σταθεί έστω και για λίγο, στο ύψος του μαθήματος που διδάσκει. Με την προϋπόθεση βέβαια ότι την περίοδο επιλογής μαθημάτων, την προηγούμενη χρονιά, οι μαθητές δεν παραπλανήθηκαν ότι τάχα δε δημιουργείται τμήμα ή δεν παραπληροφορήθηκαν για την ύλη που δι-

δάσκει στο μάθημα αυτό.

Πίσω από αυτή την ταλαιπωρημένη πορεία του μαθητή στο μάθημα της Τέχνης βρίσκονται, όπως πάντα, και οι γονείς. Συνεχιστές του σχολικού έργου και αναπόσπαστο μέρος αυτής της άτεχνης και ατάλαντης κοινωνίας στην οποία έτυχε να ζούμε. Γονείς που στην πλειονότητά τους έχουν αφαιρέσει το κεφάλαιο “Τέχνη” από τη ζωή τους και καμιά απαίτηση δεν έχουν γι’ αυτό από τα παιδιά τους. Παρεξηγημένα θεωρούν ότι στο μάθημα αυτό διακρίνονται μόνο τα “ταλέντα”. Πιστεύουν ότι αφού το ταλέντο είναι κάτι που είτε το έχεις είτε όχι, κανένας δεν πρέπει να βαθμολογείται τιμωρητικά. Παρά τις διευκρινίσεις των συναδέλφων ότι στο μάθημα δε βαθμολογείται το ταλέντο ή το αποτέλεσμα αλλά η προσπάθεια και το ενδιαφέρον. Λες και το μάθημα της Τέχνης διδάσκεται από κυνηγούς ταλέντων και όχι από σπουδαμένους καλλιτέχνες και επαγγελματίες εκπαιδευτικούς. Και φυσικά οποιαδήποτε βαθμολογία κάτω από το άριστα, είναι για τους γονείς απαράδεκτη και η ευθύνη γι’ αυτό βαρραίνει εξολοκλήρου τον καθηγητή.

Τέλος, ούτε και από την πλευρά του Υπουργείου φαίνεται να γίνονται οι ανάλογες ενέργειες, για να αναβαθμιστεί το μάθημα ή τουλάχιστον να διασφαλιστεί το κύρος και η σημασία του. Αντίθετα, από την πλευρά των εκπαιδευτικών, υπάρχει συχνά η εντύπωση ότι, το μάθημα της Τέχνης δεν απασχολεί καθόλου το Υπουργείο, το οποίο πολλές φορές με τις αποφάσεις που παίρνει δείχνει πιο πολύ να θέλει να εξαλείψει το μάθημα από τα σχολεία. Με τις γνωστές και ύποπτα μονόπλευρες αποφάσεις του, αφαιρεί από τους καθηγητές Τέχνης το δικαίωμα να διδάσκουν το μάθημα των γραφικών τεχνών και του αρχιτεκτονικού σχεδίου. Φέτος για πρώτη χρονιά διδάσκεται και το μάθημα της Ιστορίας της Τέχνης. Εξακολουθεί το Υπουργείο να θεωρεί το μάθημα ως μη εργαστηριακό, με αποτέλεσμα, να γίνεται μάθημα με 25 μαθητές σε κάθε τμήμα. (Προκαλώ όποιον νομίζει ότι είμαι υπερβολικός, να δοκιμάσει να διδάξει 25 άτομα, νεοροπογιά, χαρακτηριστική ή γλυπτική σε 45 λεπτά σε 25 άτομα). Την ώρα που οι μισοί καθηγητές Τέχνης κάνουν μάθημα σε τάξεις διδασκαλίας αντί σε εργαστήρια, είτε γιατί αυτά είναι ανύπαρκτα είτε επειδή “δεν φτάνουν” για όλους τους καθηγητές του σχολείου. Αναγκάζονται καθηγητές και μαθητές να ανεβοκατεβαίνουν σκάλες και να διασχίζουν διαδρόμους φορτωμένοι με χαρτιά, παλέτες, πινέλα και παστέλ για μαθήματα τα οποία δε θα έπρεπε ποτέ να γίνονται εκτός εργαστηρίου. Κανένας καθηγητής Τέχνης δεν παίρνει ποτέ μείωση ωρών ως υπεύθυνος εργαστηρίου. Ούτε για τις πινακίδες των γιορτών που επιμελείται, ούτε για τα εξώφυλλα και τη σελιδωση των περιοδικών, ούτε για τα σκηνικά του θεάτρου, τις προσκλήσεις ή τα προγράμματα των γιορτών.

Με άλλα λόγια, το μάθημα της Τέχνης είναι ο τελευταίος τροχός της άμαξας. Οι καθηγητές της Τέχνης είναι οι εκπρόσωποι ενός ευνοχιζόμενου κλάδου που, αν ακόμα υπάρχει, είναι εξαιτίας του πείσματος των συναδέλφων που “κρατούν” ακόμα και δεν εγκαταλείπουν το πόστο τους, ξεχασμένοι από κάθε είδους υποστήριξη. Η περιβόητη και πολυδιαφημιζόμενη εκπαιδευτική μεταρρύθμιση δεν προβλέπω να μας σώσει. Αντίθετα. Πολύ φοβάμαι πως στον μακροπρόθεσμο προγραμματισμό της, στο χώρο που γράφει Τέχνη, υπάρχει ένα τεράστιο κενό.

Δεν είμαι καθόλου καλός τεχνίτης.
Θα έλεγα ότι με την ύλη είμαι
αδέξιος. Όσες φορές
προσπάθησα να της επιβληθώ,
κατάλαβε την αδυναμία μου και με
εκδικήθηκε. Έτσι προτιμώ να την
αφήνω να κάνει αυτό που πάντα
έκανε. Να ορίζει το αιώνιο. Χωρίς
περιττές τροποποιήσεις και
επεμβάσεις. Η καλλιτεχνική
δραστηριότητα μπορεί να
βασίζεται απλά και μόνο στην
επιλογή ή τη μετατόπιση. Δε
θυμάμαι να έχω δουλέψει ποτέ με
πάθος για την τέχνη. Μάλλον με
άγχος και αγωνία.

Η ύπαρξη δυο πόλων γύρω από
τους οποίους κινούνται τα πάντα
στη ζωή μας, είναι πραγματικότητα.
Οι πόλοι, τα άκρα, δεν ορίζονται
αλλά ορίζουν. Ορίζουν τη μέση, τη
χρυσή τομή. Υπηρετώ τα άκρα για
να αξιωθώ το κέντρο. Κάπου εκεί
στη μέση, κανείς δε γνωρίζει με
ακρίβεια πού, κείτονται και οι αξίες
της τέχνης που υπηρετώ.

«Ενοποίηση Ενιαίων και Εισαγωγικών Εξετάσεων»

ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΤΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕ ΤΟΝ Π. ΧΑΡΑΜΗ

Στις 23 Νοεμβρίου η Συνεργασία Καθηγητών διοργάνωσε στην αίθουσα εκδηλώσεων της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος εκδήλωση – συζήτηση με θέμα “Ενοποίηση Ενιαίων και Εισαγωγικών Εξετάσεων – οι διαστάσεις και οι συνέπειες”. Κύριος ομιλητής της εκδήλωσης ήταν ο Παύλος Χαραμής, εκπαιδευτικός, ερευνητής και πρόεδρος του Κέντρου Μελετών και Τεκμηρίωσης της ΟΔΜΕ. Ο κ. Χαραμής ανέπτυξε συγκεκριμένα στην εισήγηση του το θέμα: “Η πρόσβαση στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση”. Διεθνείς εμπειρίες και σύγχρονες προκλήσεις.

Εισάγοντας ο ομιλητής το θέμα είπε ότι οι γραπτές εξετάσεις, μαζικές και “τυφλές” (με καλυμμένο το όνομα των εξεταζομένων) κατέστησαν κεντρικό χαρακτηριστικό της συνολικής λειτουργίας των σύγχρονων εκπαιδευτικών συστημάτων από τη δεκαετία του '60. Καθώς οι κοινωνίες γίνονται ολοένα και πιο ανταγωνιστικές στον τομέα της γνώσης, ενώ παράλληλα απαιτείτο αξιокρατία, προβαλλόταν ως αναγκαία η υιοθέτηση ενός “ορθολογικού” τρόπου επιλογής. Ο κ. Χαραμής τόνισε όμως ότι έτσι ο αποκλεισμός από τις περαιτέρω σπουδές και η ευθύνη αποδίδεται εύκολα στους μαθητές και όχι στο εκπαιδευτικό σύστημα. Και πρόσθεσε ότι η επιτυχία στις εξετάσεις επιλογής για την τριτοβάθμια εκπαίδευση συναρτάται σε μεγάλο βαθμό με κοινωνικά χαρακτηριστικά όπως είναι το εισόδημα της οικογένειας, η κοινωνική θέση και το μορφωτικό “κεφάλαιο” που διαθέτουν οι γονείς, χαρακτηριστικά τα οποία δε φαίνονται σ’ αυτές τις εξετάσεις.

Υποστήριξε επίσης ότι τέτοιου είδους εξετάσεις, με βάση πορίσματα ερευνών, δεν είναι έγκυρες και αξιόπιστες παιδαγωγικά αλλά αντίθετα έχουν χαμηλό δείκτη προγνωστικής εγκυρότητας, εγκλωβίζουν τη μαθητική σκέψη σε διανοητικές δραστηριότητες χαμηλού επιπέδου και καλλιεργούν την αποστήθιση. Μπορεί με τέτοιου είδους εξετάσεις να μην αμφισβητείται η αντικειμενικότητα της

βαθμολόγησης και να εξασφαλίζεται η εύκολη “παραγωγή” του βαθμολογικού προϊόντος, αλλά ευνοεί τη μηχανική μάθηση. Και επιπλέον αυτές οι εξετάσεις πριμοδοτούν έμμεσα και καθ’ όλα νόμιμα, υποψηφίους που έχουν την ικανότητα κάτω από έντονη χρονική πίεση να αρθρώνουν με επαρκή γραπτό λόγο τις αιτούμενες απαντήσεις. Αδικούνται όμως υποψήφιοι με δυσκολίες στο γραπτό λόγο ή με δυσκολίες στην οργάνωση των απαντήσεων ή ακόμα και υποψήφιοι που δεν ξεπερνούν το άγχος των εξετάσεων αποτελεσματικά, αν και τα γνωσιακά τους εφόδια είναι εξαιρετικά πλούσια. Προεκτείνοντας κοινωνικά το θέμα σημείωσε ότι ενώ χρησιμοποιήθηκε το επιχειρήμα ότι η αλλαγή του εξεταστικού συστήματος θα έδινε αποφασιστικό κύτπημα στα φροντιστήρια, αντίθετα η ελλαδική πραγματικότητα κατέδειξε την περαιτέρω ανάπτυξη των φροντιστηρίων σ’ όλη τη διάρκεια των λυκειακών σπουδών.

Ο κ. Χαραμής ανέπτυξε διάφορα εκπαιδευτικά συστήματα όπως της Φινλανδίας, της Αυστρίας και της Αγγλίας επισημαίνοντας ότι τέτοιου είδους εξετάσεις δεν είναι άσχετες με τη δομή των εκπαιδευτικών συστημάτων. Στον ευρωπαϊκό χώρο παρατηρείται ποικιλία δομικών σχημάτων, και κατ’ επέκταση επιλογών. Οι “εισαγωγικές” εξετάσεις αποτελούν ένα μόνο στοιχείο επιλογής και πρόσβασης σε ανώτερες σπουδές, ενώ εντούτοις η επιλεκτική λειτουργία του σχολείου έχει τις ρίζες της στα πρώτα σχολικά χρόνια αποκλείοντας πολλά παιδιά από τα πρώτα σχολικά χρόνια και οδηγώντας τα σε σχολική αποτυχία.

Στο δίλημμα των εκπαιδευτικών συστημάτων για ισότητα στη μόρφωση ή αναβάθμιση της ποιότητας του μορφωτικού αποτελέσματος, ο κ. Χαραμής υποστήριξε ότι υπάρχουν εκπαιδευτικές πολιτικές που πριν καταλήξουν στις εξετάσεις, δίνουν ιδιαίτερη βαρύτητα στα πρώτα βήματα του παιδιού μειώνοντας τους κινδύνους του αναλφαριθμητισμού ή της αδιαφορίας και της απέχθειας για το σχολείο.

Δίνεται έτσι η δυνατότητα σε μεγαλύτερο αριθμό μαθητών, κυρίως των αδικημένων κοινωνικών στρωμάτων, να φανούν αποτελεσματικοί. Ως αντισταθμιστικά μέτρα για την αντιμετώπιση της ανισότητας πρόκρινε την καθιέρωση αρχών και πρακτικών της διαφοροποιημένης διδασκαλίας και την ομαδοσυνεργατική διδασκαλία. Η λυκειακή ενισχυτική διδασκαλία είναι πολύ αργοπορημένο και χωρίς όφελος μέτρο.

Τελειώνοντας την εισήγηση του ο κ. Χαραμής ανέφερε ότι τελευταία συζητείται και εφαρμόζεται, η ελεύθερη πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Καθιερώθηκε η ελεύθερη εγγραφή των αποφοίτων σε μεγάλο αριθμό σχολών των τριτοβάθμιων ιδρυμάτων και το μεταλυκειακό έτος. Υπογράμμισε ότι οποιαδήποτε εκπαιδευτικά μέτρα προκρίνοντας, πρέπει να συνοδεύονται από αντίστοιχα κοινωνικά, για να αμβλύνεται η ανισότητα στην εκπαιδευτική.

Συνοψίζοντας λοιπόν την εισήγηση του κ. Χαραμής, το μήνυμά ήταν σαφές: Το εκπαιδευτικό σύστημα, αρχίζοντας από τα πρώτα βήματα του παιδιού και καταλήγοντας στις εξετάσεις, όπου υπάρχουν εξετάσεις, οφείλει να αφουγκράζεται κοινωνικά, και όχι μόνο, προβλήματα και να αναπροσαρμόζεται στα δεδομένα αυτά.

Όπως επίσης το εκπαιδευτικό σύστημα να προσφέρει ίσες ευκαιρίες μόρφωσης για όλα τα παιδιά, καταπολεμώντας τη σχολική αποτυχία. Η τελευταία προσπάθεια που έγινε για ενοποίηση των εξετάσεων, έχει λάβει υπόψη της τις πιο πάνω παραμέτρους όπως της ανέφερε ο κ. Χαραμής;